

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. gruodžio 9 d.
(OR. en)

15837/22

Tarpinstitucinė byla:
2022/0402 (CNS)

JUSTCIV 167
FREMP 261
JAI 1654
IA 219

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2022 m. gruodžio 8 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2022) 695 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl TARYBOS REGLAMENTO dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų dėl vaiko kilmės pripažinimo ir autentiškų dokumentų dėl vaiko kilmės priėmimo ir dėl Europos vaiko kilmės pažymėjimo sukūrimo

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2022) 695 final.

Pridedama: COM(2022) 695 final

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2022 12 07
COM(2022) 695 final

2022/0402 (CNS)

Pasiūlymas

TARYBOS REGLAMENTAS

**dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų dėl vaiko kilmės pripažinimo ir
autentiškų dokumentų dėl vaiko kilmės priėmimo ir dėl Europos vaiko kilmės
pažymėjimo sukūrimo**

{SEC(2022) 432 final} - {SWD(2022) 390 final} - {SWD(2022) 391 final} -
{SWD(2022) 392 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Sąjunga siekia sukurti, palaikyti ir plėtoti laisvės ir teisingumo erdvę, kurioje būtų užtikrintas laisvas asmenų judėjimas, galimybė kreiptis į teismą ir visapusiška pagarba pagrindinėms teisėms.

Šiuo tikslu Komisijos pirmininkė U. von der Leyen savo kalboje apie Sąjungos padėtį 2020 m. sakė: „jei esate tėvas ar motina vienoje šalyje, tuomet ir kiekvienoje šalyje esate tėvas ar motina“. Šiuo pareiškimu Komisijos pirmininkė paminėjo būtinybę užtikrinti, kad vienoje valstybėje narėje nustatyta vaiko kilmė visais tikslais būtų pripažįstama visose kitose valstybėse narėse. Ši iniciatyva buvo įvardyta kaip pagrindinis ES vaiko teisių strategijos¹ ir ES LGBTIQ asmenų lygybės strategijos² veiksmas.

Pasiūlymo **tikslas** – stiprinti **vaikų pagrindinių ir kitų teisių apsaugą tarpvalstybiniais atvejais**, įskaitant jų teisę į tapatybę³, nediskriminavimą⁴ ir privatų bei šeimos gyvenimą⁵, taip pat paveldėjimo ir išlaikymo teises kitoje valstybėje narėje, pirmiausia atsižvelgiant į vaiko interesus⁶. Atsižvelgiant į šį tikslą, Tarybos išvados dėl ES vaiko teisių strategijos⁷ pabrėžiama, kad vaiko teisės yra universalios, kad kiekvienas vaikas turi tokias pačias teises be jokios diskriminacijos ir kad atliekant visus su vaikais susijusius veiksmus pirmiausia turi būti atsižvelgiama į vaiko interesus, nesvarbu, ar šiuos veiksmus atlieka valdžios ar privačiosios institucijos.

Papildomi pasiūlymo tikslai – suteikti **teisinių tikrumą** ir nuspėjamumą dėl taisyklių, taikomų tarptautinei jurisdikcijai ir taikytinai teisei dėl vaiko kilmės nustatymo tarpvalstybiniais atvejais, bei vaiko kilmės pripažinimo, ir sumažinti šeimų ir valstybių narių teisminių sistemų **teisines išlaidas ir našta**, susijusią su teismo procesais dėl vaiko kilmės pripažinimo kitoje valstybėje narėje.

Poreikis užtikrinti vaiko kilmės pripažinimą tarp skirtingų valstybių narių atsiranda dėl to, kad piliečiai vis dažniau susiduria su tarpvalstybiniais atvejais, pavyzdžiui, kai jie turi šeimos narių kitoje valstybėje narėje, keliauja Sąjungoje, persikelia į kitą valstybę narę ir susiranda darbą arba sukuria šeimą, arba nusiperka turto kitoje valstybėje narėje. Tačiau apytikriai 2 milijonai vaikų šiuo metu gali susidurti su situacija, kai vienoje valstybėje narėje nustatytas jų kilmės pripažinimas nėra pripažįstamas visais tikslais kitoje valstybėje narėje.

¹ ES vaiko teisių strategija, COM(2021) 142 *final*.

² Lygybės Sąjunga. 2020–2025 m. LGBTIQ asmenų lygybės strategija, COM(2020) 698 *final*.

³ JT vaiko teisių konvencijos 8 straipsnis.

⁴ JT vaiko teisių konvencijos 2 straipsnis, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 21 straipsnis.

⁵ JT vaiko teisių konvencijos 9 straipsnis, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 7 ir 24 straipsniai.

⁶ JT vaiko teisių konvencijos 3 straipsnis, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 24 straipsnis.

⁷ 2022 m. birželio 9 d. Europos Sąjungos Tarybos išvados dėl ES vaiko teisių strategijos, 10024/22.

Pagal Sąjungos teisę valstybės narės jau dabar turi pripažinti kitoje valstybėje narėje nustatytą vaiko kilmę **naudojantis teisėmis, vaikui kylančiomis iš Sąjungos teisės**, ypač pagal Sąjungos laisvo judėjimo teisę, taip pat Direktyvą 2004/38/EB⁸ dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje⁹, o tai reiškia teisę į vienodą požiūrį¹⁰ ir kliūčių sudarymo draudimą sprendžiant tokius klausimus kaip vardų ir pavardžių pripažinimas¹¹.

Tačiau Sąjungos teisėje dar nereikalaujama, kad valstybės narės **kitais tikslais** pripažintų kitoje valstybėje narėje nustatytą vaiko kilmę. Šis nepripažinimas gali turėti sunkių **neigiamų pasekmių vaikams**. Dėl to gali atsirasti kliūčių jų pagrindinėms teisėms tarpvalstybiniais atvejais ir gali būti užkirstas kelias teisėms, kurios vaikams kyla iš jų kilmės pagal nacionalinę teisę. Tokiu būdu vaikai gali prarasti teises į paveldėjimą ar išlaikymą kitoje valstybėje narėje arba teisę, kad kuris nors iš tėvų veiktų kaip jų teisinis atstovas kitoje valstybėje narėje tokiais klausimais kaip medicininis gydymas ar mokymas. Dėl šių sunkumų šeimos gali būti priverstos pradėti **teismo procesus**, kad jų vaikų kilmė būtų pripažįstama kitoje valstybėje narėje, tačiau šiems teismo procesams reikia laiko, išlaidų, jie yra našta tiek šeimoms, tiek valstybių narių teisminėms sistemoms, o jų rezultatai nėra akivaizdūs. Galiausiai, nors valstybės narės yra įpareigosios pripažinti kitoje valstybėje narėje nustatytą vaiko kilmę siekiant užtikrinti teises, kylančias iš Sąjungos teisės, šeimos gali **nesiryžti** naudotis savo laisvo judėjimo teise baimindamosi, kad kitoje valstybėje narėje jų vaikų kilmė nebus pripažįstama visais tikslais.

Dabartinių vaiko kilmės pripažinimo sunkumų **priežastys** yra tos, kad valstybės narės turi skirtingas materialinės teisės normas dėl vaiko kilmės nustatymo vidaus atvejais, kurios yra ir liks jų kompetencija, taip pat skirtingas tarptautinės jurisdikcijos ir kolizines normas dėl vaiko kilmės nustatymo tarpvalstybiniais atvejais ir dėl kitoje valstybėje narėje nustatytos vaiko kilmės pripažinimo, kurios priklauso Sąjungos kompetencijai. Tačiau šiuo metu Sąjungos į tarpvalstybinio pobūdžio priemonių dėl šeimos teisės, taip pat dėl tėvų pareigų ir užtikrinamo išlaikymo, paveldėjimo ir viešųjų dokumentų pateikimo kitoje valstybėje narėje, taikymo sritį

⁸ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičianti Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinanti direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB (OL L 158, 2004 4 30).

⁹ Visų pirma žr. 2021 m. gruodžio 14 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimą *V.M.A. prieš Stolichna obshtina*, C-490/20, ECLI:EU:C:2021:1008, kuriame teismas nusprendė, jog tam, kad valstybės narės pilietybę turintis vaikas galėtų be kliūčių su kiekvienu iš tėvų naudotis teise laisvai judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje, valstybės narės turi pripažinti vaiko kilmę, ir kad tai apima kiekvieno iš tėvų teisę turėti dokumentą, kuris leistų jiems keliauti su vaiku.

¹⁰ 1979 m. gegužės 31 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Even*, C-207/78, ECLI:EU:C:1979:144, ir 1999 m. birželio 8 d. sprendimas *Meeusen*, C-337/97, EU:ECLI:C:1999:284.

¹¹ Pvz., žr. 2003 m. spalio 2 d. Teisingumo Teismo sprendimus *Carlos García Avello prieš État belge*, C-148/02, ECLI:EU:C:2003:539; 2008 m. spalio 14 d., *Grunkin-Paul*, C-353/06, ECLI:EU:C:2008:559 ir 2017 m. birželio 8 d., *Freitag*, C-541/15, ECLI:EU:C:2017:432. Kitos iš Sąjungos teisės kylančios teisės yra, pavyzdžiui, teisės, susijusios su stipendijomis, priėmimu į mokslą, viešojo transporto išlaidų mažinimu didelėms šeimoms, mažesniais viešojo transporto bilietų tarifais studentams ir mažesniais mokesčiais už bilietus į muziejus. Pvz., žr. 1974 m. liepos 3 d. Teisingumo Teismo sprendimus, *Casagrande prieš Landeshauptstadt München*, C-9/74, ECLI:EU:C:1974:74; 1988 m. rugsėjo 27 d., *Matteuci*, C-235/87, ECLI:EU:C:1988:460; 1975 m. rugsėjo 30 d., *Cristini prieš S.N.C.F.*, C-32/75, ECLI:EU:C:1975:120 ir 2012 m. spalio 4 d. *Komisija prieš Austriją*, C-75/11, ECLI:EU:C:2012:605.

neįtrauktos tarptautinės jurisdikcijos ar kolizinės normos dėl vaiko kilmės nustatymo tarpvalstybiniais atvejais arba dėl vaiko kilmės pripažinimo tarp valstybių narių.

Piliečių skundai, peticijos Europos Parlamentui ir teismo procesai rodo problemas, su kuriomis susiduria šeimos dėl savo vaikų kilmės pripažinimo Sąjungoje tarpvalstybiniais atvejais, įskaitant atvejus, kai šeimos persikelia į kitą valstybę narę arba grįžta į savo kilmės valstybę narę ir prašo visais tikslais pripažinti vaiko kilmę.

Siekdama spręsti vaiko kilmės pripažinimo visais tikslais problemas ir panaikinti esamą spragą Sąjungos teisėje Komisija siūlo priimti Sąjungos taisykles dėl tarptautinės **jurisdikcijos** vaiko kilmės klausimais (nustatant, kurios valstybės narės teismai yra kompetentingi spręsti vaiko kilmės klausimus, taip pat susijusius su vaiko kilmės nustatymu tarpvalstybiniais atvejais) ir **taikytinos teisės** (nustatant nacionalinę teisę, kuri turėtų būti taikoma vaiko kilmės klausimams, taip pat vaiko kilmės nustatymui tarpvalstybiniais atvejais), kad valstybėje narėje būtų lengviau **pripažinti** vaiko kilmę, nustatytą kitoje valstybėje narėje. Komisija taip pat siūlo sukurti **Europos vaiko kilmės pažymėjimą**, kurio galėtų prašyti vaikai (arba jų teisiniai atstovai) ir kurį jie galėtų naudoti kaip savo vaiko kilmės įrodymą kitoje valstybėje narėje.

Atsižvelgiant į tai, kad pagal tarptautinę teisę, Sąjungos teisę ir valstybių narių teisę visi vaikai turi vienodas teises jų nediskriminuojant, pasiūlymas apima vaiko kilmės pripažinimą **nepriklausomai nuo vaiko gyvybės užsimezgimo ar gimimo būdo ir nepriklausomai nuo vaiko šeimos tipo**. Todėl pasiūlymas apima ir tos pačios lyties tėvų vaiko kilmės pripažinimą bei šalies viduje įvaikinto vaiko kilmės pripažinimą valstybėje narėje.

Tačiau pasiūlymas **neturi įtakos valstybių narių kompetencijai** priimti materialinės šeimos teisės normas, pavyzdžiui, dėl šeimos apibrėžimo arba dėl vaiko kilmės nustatymo vidaus atvejais. Pasiūlymas taip pat neturi įtakos valstybių narių taisyklėms dėl užsienyje sudarytų santuokų ar įregistruotų partnerysčių pripažinimo.

Pasiūlymas taikomas **neatsižvelgiant į** vaikų pilietybę ir jų tėvų pilietybę. Tačiau, atsižvelgiant į esamas Sąjungos priemones, taikomas civilinėms byloms (įskaitant šeimos teisę) ir komercinėms byloms, pasiūlyme nustatytas reikalavimas pripažinti arba priimti tik tuos vaiko kilmę nustatančius arba įrodančius dokumentus, **kurie išduoti valstybėje narėje**, o trečiojoje valstybėje vaiko kilmę nustatančių arba įrodančių dokumentų pripažinimas arba priėmimas ir toliau bus reglamentuojami nacionalinės teisės aktais.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Pagal esamą Sąjungos teisę valstybės narės jau dabar yra įpareigosotos pripažinti kitoje valstybėje narėje nustatytą vaiko kilmę, kad vaikas galėtų naudotis teisėmis, kylančiomis iš Sąjungos teisės, visų pirma laisvo judėjimo teise. Pasiūlymas neturi įtakos šiai valstybių narių pareigai. Tačiau Sąjungai neturint nustatytų taisyklių, taikomų tarptautinei jurisdikcijai ir taikytinai teisei dėl vaiko kilmės nustatymo tarpvalstybiniais atvejais bei vaiko kilmės pripažinimui kitoje valstybėje narėje siekiant naudotis teisėmis, vaikui kylančiomis iš vaiko kilmės pagal nacionalinę teisę, šiuos klausimus šiuo metu reglamentuoja kiekvienos valstybės narės teisė.

Esamomis Sąjungos priemonėmis reglamentuojamas teismo sprendimų ir autentiškų dokumentų pripažinimas keliose srityse, kurios yra tiesiogiai aktualios vaikams

tarpvalstybiniais atvejais, kaip antai tėvų pareigos¹², išlaikymas¹³ ir paveldėjimas¹⁴. Tačiau vaiko kilmės klausimai nepatenka į šių priemonių taikymo sritį. Savo ruožtu Reglamente dėl viešųjų dokumentų¹⁵ reglamentuojamas viešųjų dokumentų autentiškumas tam tikrose srityse, įskaitant gimimą, vaiko kilmę bei įvaikinimą, tačiau jis neapima tokių viešųjų dokumentų turinio pripažinimo. Priimtomis bendromis taisyklėmis, taikomomis tarptautinei jurisdikcijai ir taikytinai teisei dėl vaiko kilmės nustatymo tarpvalstybiniais atvejais bei vaiko kilmės pripažinimui kitoje valstybėje narėje, būtų **papildyti** galiojantys Sąjungos teisės aktai, reglamentuojantys šeimos teisę ir paveldėjimą, bei **palengvintas jų taikymas**, nes vaiko kilmė yra preliminarus klausimas, kurį reikia išspręsti prieš taikant esamas Sąjungos taisykles dėl tėvų pareigų, išlaikymo ir paveldėjimo vaiko atžvilgiu.

Kadangi pasiūlymu siekiama apsaugoti vaikų teises tarpvalstybiniais atvejais, jis atitinka JT vaiko teisių konvenciją, kurioje nustatyta, kad valstybės dalyvės turi užtikrinti, kad vaikas būtų apsaugotas nuo bet kokios diskriminacijos ar bausmių dėl vaiko tėvų statuso ar veiklos (2 straipsnis), kad atliekant visus su vaikais susijusius veiksmus, nepriklausomai nuo to, ar juos atliktų teismai, ar teisėkūros institucijos, pirmiausia turi būti atsižvelgiama į vaiko interesus (3 straipsnis)

ir kad vaikai turi teisę į tapatybę ir būti prižiūrimi tėvų (7 ir 8 straipsniai). Pasiūlymas taip pat atitinka Europos žmogaus teisių konvenciją, kurioje numatyta teisė į pagarbą privačiam ir šeimos gyvenimui, ir susijusią Europos Žmogaus Teisių Teismo praktiką, taip pat dėl vaikų, gimusių surogatinės motinystės būdu, pripažinimo. Galiausiai jis taip pat atitinka **Europos Sąjungos sutartyje** (3 straipsnio 3 dalyje ir 3 straipsnio 5 dalyje) ir **Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje** (toliau – Chartija) nustatytą tikslą saugoti ir skatinti vaiko teises. Chartija užtikrina, kad taikant ir įgyvendinant Sąjungos teisę būtų saugomos pagrindinės vaikų ir jų šeimų teisės. Šios teisės apima teisę į pagarbą privačiam ir šeimos gyvenimui (7 straipsnis), diskriminacijos draudimo teisę (21 straipsnis) ir vaikų teisę reguliariai palaikyti asmeninius santykius ir tiesioginius ryšius su abiem tėvais, jei tai atitinka jų interesus (24 straipsnis). Remiantis JT vaiko teisių konvencija, Chartijos 24 straipsnio 2 dalyje taip pat nustatyta, kad visuose valdžios ar privačiųjų institucijų veiksmuose, susijusiuose su vaikais, pirmiausia turi būti vadovaujama vaiko interesais.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Pasiūlymas grindžiamas keliomis politikos iniciatyvomis. Tai 2010 m. Europos Vadovų Tarybos „Stokholmo programa – Atvira ir saugi Europa piliečių labui ir saugumui“¹⁶,

¹² 2019 m. birželio 25 d. Tarybos reglamentas (ES) 2019/1111 dėl jurisdikcijos ir sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis bei tarptautiniu vaikų grobimu, pripažinimo ir vykdymo (OL L 178, 2019 7 2, p. 1).

¹³ 2008 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 4/2009 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo bei bendradarbiavimo išlaikymo prievolių srityje (OL L 7, 2009 1 10, p. 1).

¹⁴ 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 650/2012 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų paveldėjimo klausimais pripažinimo ir vykdymo bei autentiškų dokumentų paveldėjimo klausimais priėmimo ir vykdymo bei dėl Europos paveldėjimo pažymėjimo sukūrimo (OL L 201, 2012 7 27, p. 107).

¹⁵ 2016 m. liepos 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/1191, kuriuo skatinamas laisvas piliečių judėjimas supaprastinant tam tikrų viešųjų dokumentų pateikimo Europos Sąjungoje reikalavimus ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 (OL L 200, 2016 7 26, p. 1).

¹⁶ OL C 115, 2010 5 4, p. 1.

Komisijos veiksmų planas, kuriuo įgyvendinama Stokholmo programa¹⁷, ir 2010 m. Žalioji knyga „Mažiau administracinių formalumų piliečiams: skatinti laisvą viešųjų dokumentų judėjimą ir civilinės būklės dokumentų pasekmių pripažinimą“¹⁸. Be to, 2017 m. Europos Parlamentas paprašė Komisijos pateikti teisėkūros procedūra priimamą aktą dėl tarpvalstybinio sprendimų dėl įvaikinimo pripažinimo¹⁹.

2020 m. Komisija paskelbė priemones²⁰, kuriomis siekiama užtikrinti, kad vienoje valstybėje narėje nustatyta vaiko kilmė būtų pripažįstama visose kitose valstybėse narėse. Ši iniciatyva buvo įtraukta į 2021 m. ES vaiko teisių strategiją²¹ kaip pagrindinis veiksmas, kuriuo remiama lygybė ir vaikų teisės, taip pat į 2020 m. ES LGBTIQ asmenų lygybės strategiją²². Europos Parlamentas palankiai įvertino Komisijos iniciatyvą 2022 m. rezoliucijoje dėl vaiko teisių apsaugos civilinėse, administracinėse ir šeimos teisės bylose²³.

Tarybos išvadose dėl ES vaiko teisių strategijos²⁴ pabrėžiama, kad vaiko teisės yra universalios, kad kiekvienas vaikas naudojasi tokiomis pačiomis teisėmis be jokios diskriminacijos ir kad, atliekant visus su vaikais susijusius veiksmus, pirmiausia turi būti atsižvelgiama į vaiko interesus, nesvarbu, ar šiuos veiksmus atlieka valdžios ar privačiosios institucijos. Tai reiškia, kad būtina sukurti teisinę sistemą, kurioje būtų nustatytos vienodos taisyklės, taikomos tarptautinei jurisdikcijai ir taikytinai teisei dėl vaiko kilmės tarpusavio pripažinimo valstybėse narėse, suteikiančios vaikams galimybę naudotis savo teisėmis Sąjungoje be diskriminacijos.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Pagal Sąjungos sutartis materialinė teisė šeimos klausimais, įskaitant asmenų teisinį statusą, priklauso valstybių narių kompetencijai, o tai reiškia, kad materialinės teisės normos dėl asmens kilmės nustatymo yra išdėstytos nacionalinėje teisėje. Tačiau pagal SESV 81 straipsnio 3 dalį Sąjunga gali priimti priemones, susijusias su tarpvalstybinio pobūdžio šeimos teise, kaip antai priemones, pagal kurias vienoje valstybėje narėje nustatytas vaiko kilmę ji būtų pripažįstama ir kitose valstybėse narėse. Šios priemonės gali apimti bendrų taisyklių, taikomų tarptautinei jurisdikcijai, taikytinai teisei ir vaiko kilmės pripažinimo kitoje

¹⁷ COM(2010) 171 *final*.

¹⁸ COM(2010) 747 *final*.

¹⁹ 2017 m. vasario 2 d. Europos Parlamento rezoliucija su rekomendacijomis Komisijai dėl tarpvalstybinių įvaikinimo aspektų (2015/2086 (INL)).

²⁰ 2020 m. rugsėjo 20 d. Komisijos pirmininkės U. von der Leyen pranešimas apie Sąjungos padėtį Europos Parlamento plenariniame posėdyje. Pirmininkė sakė: „jei esate tėvas ar motina vienoje šalyje, tuomet ir kiekvienoje šalyje esate tėvas ar motina“.

²¹ ES vaiko teisių strategija, COM(2021) 142 *final*.

²² Lygybės Sąjunga. 2020–2025 m. LGBTIQ asmenų lygybės strategija, COM(2020) 698 *final*.

²³ 2022 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl vaiko teisių apsaugos civilinėse, administracinėse ir šeimos teisės bylose (2021/2060 (INI)). Ši iniciatyva taip pat buvo palankiai įvertinta 2021 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento rezoliucijoje dėl LGBTIQ asmenų teisių Europos Sąjungoje (2021/2679 (RSP)).

²⁴ 2022 m. birželio 9 d. Europos Sąjungos Tarybos išvados dėl ES vaiko teisių strategijos, 10024/22.

valstybėje narėje procedūroms, priėmimą. Taikant šias priemones nebus suderinta valstybių narių materialinė teisė dėl šeimos apibrėžimo arba dėl vaiko kilmės nustatymo vidaus atvejais.

Kaip ir kitomis su šeimos teise susijusiomis Sąjungos priemonėmis, pasiūlymu siekiama palengvinti su vaiko kilme susijusių teismo sprendimų ir autentiškų dokumentų pripažinimą priimant bendras tarptautinės jurisdikcijos ir taikytinos teisės taisykles. Pasiūlymu siekiama nustatyti reikalavimą, kad būtų pripažinta kitoje valstybėje narėje nustatyta vaiko kilmė, visų pirma teisės, kylančios iš vaiko kilmės pagal nacionalinę teisę. Todėl SESV 81 straipsnio 3 dalis yra tinkamas teisinis pagrindas.

Pagal SESV 22 protokolą teisinės priemonės, priimtose teisingumo srityje, Danijoje nėra privalomos ir taikomos. Pagal SESV 21 protokolą šios priemonės taip pat nėra privalomos Airijai. Tačiau jei šioje srityje pateikiamas pasiūlymas, Airija gali pareikšti pageidavimą dalyvauti tvirtinant ir taikant priemonę, o ją priėmus, gali pareikšti pageidavimą pripažinti tą priemonę.

- **Subsidiarumas**

Nors valstybės narės nustato taisykles dėl šeimos apibrėžimo ir dėl vaiko kilmės nustatymo, su šeimos teise ir tarpvalstybinį poveikį turinčiomis vaiko teisėmis susijusių priemonių priėmimas yra bendra Sąjungos ir valstybių narių kompetencija²⁵. Problemos, susijusios su kitoje valstybėje narėje nustatytos vaiko kilmės pripažinimu siekiant naudotis teisėmis, kylančiomis iš nacionalinės arba Sąjungos teisės, yra aktualios Sąjungos lygmeniu, nes siekiant pripažinimo reikia, kad dalyvautų dvi valstybės narės. Vaiko kilmės nepripažinimo pasekmės taip pat aktualios Sąjungos lygmeniu, nes šeimos gali nesiryzti naudotis savo laisvo judėjimo teise nuogaustaudamos, kad kitoje valstybėje narėje jų vaiko kilmė nebus pripažįstama visais tikslais.

Su vaiko kilmės pripažinimu susijusios problemos visų pirma kyla dėl skirtingų valstybių narių materialinės teisės normų, taikomų vaiko kilmės nustatymui, ir skirtingų valstybių narių taisyklių, taikomų tarptautinei jurisdikcijai ir taikytinai teisei dėl vaiko kilmės nustatymo tarpvalstybiniais atvejais. Atskirai veikiančios valstybės narės negalėtų tinkamai pašalinti problemų, susijusių su vaiko kilmės pripažinimu, nes valstybių narių taisyklės ir procedūros turėtų būti vienodos arba bent jau suderinamos, kad skirtingose valstybėse narėse vaiko kilmė būtų tarpusavyje pripažįstama. Reikia Sąjungos lygmens veiksmų siekiant užtikrinti, kad valstybė narė, kurios teismai ar kitos kompetentingos institucijos nustato vaiko kilmę tarpvalstybiniais atvejais, būtų laikoma turinčia jurisdikciją tai daryti ir kad visų valstybių narių teismai ir kitos kompetentingos institucijos taikytų tą pačią teisę dėl vaiko kilmės nustatymo tarpvalstybiniais atvejais. Tokiu būdu Sąjungoje bus išvengta vienas kitam prieštaraujančių to paties asmens vaiko kilmės atvejų ir kiekviena valstybė narė pripažins kitoje valstybėje narėje nustatytą vaiko kilmę.

Todėl šio pasiūlymo tikslai, atsižvelgiant į jo taikymo sritį ir poveikį, būtų geriausiai pasiekti Sąjungos lygmeniu, laikantis subsidiarumo principo.

²⁵ SESV 4 straipsnio 2 dalies j punktas.

- **Proporcingumo principas**

Šio pasiūlymo tikslas – palengvinti vaiko kilmės pripažinimą tarp valstybių narių numatant, kad būtų pripažįstami i) teismo sprendimai ir ii) autentiški dokumentai, kuriais nustatoma vaiko kilmė ir kurie turi privalomą teisinę galią, ir priimami autentiški dokumentai, kurie neturi privalomos teisinės galios kilmės valstybėje narėje, tačiau toje valstybėje narėje turi įrodomąją galią. Šiuo tikslu pasiūlymu suderinamos valstybių narių taisyklės, taikomos tarptautinei jurisdikcijai dėl vaiko kilmės nustatymo tarpvalstybiniais atvejais, ir valstybių narių kolizinės normos, kuriomis nustatoma taikytina teisė dėl vaiko kilmės nustatymo tarpvalstybiniais atvejais.

Šiuo pasiūlymu neviršijama to, kas būtina jo tikslams pasiekti:

jis neprieštarauja materialinei nacionalinei teisei dėl šeimos apibrėžimo;

jis neturi įtakos nacionalinei teisei dėl užsienyje sudarytų santuokų ar įregistruotų partnerysčių pripažinimo; jurisdikcijos ir taikytinos teisės taisyklės galioja tik vaiko kilmės nustatymui tarpvalstybiniais atvejais; juo nustatomas reikalavimas, kad valstybės narės pripažintų vaiko kilmę tik tada, kai ji buvo nustatyta valstybėje narėje, bet ne tada, kai ji buvo nustatyta trečiojoje valstybėje; juo nedaromas poveikis valstybių narių institucijų kompetencijai vaiko kilmės klausimams spręsti, o Europos vaiko kilmės pažymėjimas vaikams (arba jų teisiniams atstovams) nėra privalomas ir nepakeis lygiaverčių nacionalinių dokumentų, kuriais įrodoma vaiko kilmė.

Taigi pasiūlymas proporcingumo principą atitinka.

- **Priemonės pasirinkimas**

Priimti vienodas taisykles, taikomas tarptautinei jurisdikcijai ir taikytinai teisei dėl vaiko kilmės nustatymo tarpvalstybiniais atvejais, galima tik reglamentu, nes tik reglamentu užtikrinamas visiškai nuoseklus taisyklių aiškinimas ir taikymas. Todėl, atsižvelgiant į ankstesnes Sąjungos tarptautinės privatinės teisės priemones, tinkamiausia teisinė priemonė yra reglamentas.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Rengdama pasiūlymą Komisija 2021 m. ir 2022 m. surengė išsamias konsultacijas su visomis valstybėmis narėmis (išskyrus Daniją²⁶). Buvo konsultuojamasi su įvairiomis suinteresuotosiomis šalimis, atstovaujančiomis piliečiams, valdžios institucijoms, akademikams, teisininkams, NVO ir kitoms susijusioms interesų grupėms. Konsultacijas sudarė i) vieši atsiliepimai apie įžanginį poveikio vertinimą;

ii) atviros viešos konsultacijos; iii) susitikimas su suinteresuotosiomis šalimis ir pilietinės visuomenės atstovais ir iv) susitikimas su valstybių narių institucijų ekspertais.

²⁶ Pagal prie sutarčių pridėtą Protokolą Nr. 22 dėl Danijos pozicijos Danija nedalyvauja pagal SESV 81 straipsnį priimtose priemonėse.

Be Komisijos konsultacijų, konsultacijas rengė ir išorės rangovas. Jas sudarė i) internetinės apklausos, skirtos valstybių narių civilinės metrikacijos įstaigoms; ii) rašytiniai klausimynai valstybių narių ministerijoms ir teismams ir iii) pokalbiai su valstybių narių teismais ir NVO.

Apskritai, suinteresuotosios šalys, atstovaujančios vaikų teisėms, vaivorykštės šeimoms, praktikuojantiems teisininkams ir civilinės metrikacijos įstaigoms, palankiai vertino tai, kad Sąjunga spręstų dabartines su vaiko kilmės pripažinimu susijusias problemas priimdama privalomus teisės aktus. O tradicinėms šeimoms atstovaujančios organizacijos ir prieš surogatinę motinystę pasisakančios organizacijos šį teisėkūros procedūra priimamą aktą iš esmės vertino kritiškai. Visuomenės nuomonė skyrėsi.

Gauti atsiliepimai suteikė informacijos, naudingos rengiant pasiūlymą ir su juo susijusį poveikio vertinimą. Į poveikio vertinimą įtraukta išsami Komisijos surengtų konsultacijų rezultatų santrauka.

• **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Be minėtų konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis, Komisija taip pat rinko tiriamuosius duomenis iš kitų šaltinių ir jais naudojo.

Rengdama pasiūlymą Komisija paprašė vaiko kilmės tarpusavio pripažinimo valstybėse narėse ekspertų grupės, kurią ji įsteigė 2021 m., pateikti tiriamųjų duomenų. Komisija taip pat dalyvavo ekspertų susitikimuose dėl Hagos tarptautinės privatinės teisės konferencijos vaiko kilmės / surogatinės motinystės projekto ir analizavo akademinę literatūrą, ataskaitas ir studijas.

Rengdama poveikio vertinimą Komisija rėmėsi išorinio rangovo atliktu tyrimu. Išorės rangovas taip pat parengė šalių ataskaitas dėl, be kita ko, valstybių narių materialinės teisės ir tarptautinės privatinės teisės, reglamentuojančios vaiko kilmę. Rangovo tyrime naudotos įvairios priemonės, siekiant išnagrinėti esamas vaiko kilmės pripažinimo problemas, šio pasiūlymo poveikį ir svarstomas politikos galimybes. Šios priemonės apėmė įvairiai surinktų (pokalbiais, klausimynais, nacionalinėmis ataskaitomis) empirinių duomenų naudojimą, taip pat statistiką ir tyrimų analizę. Jei kiekybinių duomenų nebuvo, buvo naudojami kokybiniai įverčiai. Išorės rangovo tyrime padaryta išvada, kad tinkamiausia galimybė Sąjungai pasiekti savo politikos tikslus būtų priimti teisėkūros priemonę dėl vaiko kilmės tarpusavio pripažinimo valstybėse narėse, įskaitant Europos vaiko kilmės pažymėjimo sukūrimą.

• **Poveikio vertinimas**

Remdamasi Komisijos Geresnio reglamentavimo gairėmis²⁷ ir įžanginio poveikio vertinimo išvadamis Komisija parengė pasiūlymo poveikio vertinimą. Poveikio vertinime apsvaistytos šios politikos galimybės: i) atskaitos scenarijus; ii) Komisijos rekomendacija valstybėms narėms;

iii) teisėkūros priemonės, apimančios reglamentą dėl vaiko kilmės tarpusavio pripažinimo valstybėse narėse, ir iv) teisėkūros priemonės, apimančios reglamentą dėl vaiko kilmės tarpusavio pripažinimo valstybėse narėse, įskaitant neprivalomo Europos vaiko kilmės pažymėjimo sukūrimą. Visos šios politikos galimybės, įskaitant atskaitos scenarijų, apimtų ir

²⁷ SWD(2021) 305 final.

tam tikras su teisėkūra nesusijusias priemones, skirtas didinti informuotumą, skatinti gerą patirtį ir gerinti valstybių narių institucijų, sprendžiančių vaiko kilmės klausimus, bendradarbiavimą.

Poveikio vertinime išnagrinėta kiekviena iš šių galimybių atsižvelgiant į numatomą jų poveikį ir veiksmingumą, ekonomiškumą ir suderinamumą su Sąjungos teisine ir politine sistema. Atsižvelgus į šį vertinimą, pasirinkta politikos galimybė, apimanti reglamento dėl vaiko kilmės tarpusavio pripažinimo valstybėse narėse, įskaitant neprivalomo Europos vaiko kilmės pažymėjimo sukūrimą, pasiūlymą.

Poveikio vertinime daroma išvada, kad pasirinkta galimybė labai palengvintų *visų* apytikriai 2 milijonų tarpvalstybinių šeimų vaikų (ir ne tik tų, kurios šiuo metu susiduria su didžiausiomis vaiko kilmės pripažinimo problemomis) vaiko kilmės pripažinimą. Visų pirma, Europos vaiko kilmės pažymėjimas, specialiai skirtas naudoti kitoje valstybėje narėje, visoms šeimoms sumažintų administracinę pripažinimo procedūrą ir vertimo išlaidų našą.

Pasirinkta politikos galimybė taip pat būtų veiksmingiausia sprendžiant vaiko kilmės pripažinimo problemas, nes teigiamas teisinis, socialinis ir psichologinis poveikis būtų didžiausias. Pasirinkta galimybė turėtų aiškų teigiamą poveikį *pagrindinių vaikų teisių*, pvz., jų teisės į tapatybę, nediskriminavimą ir privatų bei šeimos gyvenimą, apsaugai. Be to, ji veiksmingiausiai padėtų apsaugoti *teises, kurios vaikams kyla iš vaiko kilmės pagal nacionalinę teisę*, pvz., jų teisę į išlaikymą ir paveldėjimą kitoje valstybėje narėje. Galiausiai ji taip pat turėtų teigiamą *socialinį ir psichologinį poveikį*, nes dėl jos tarpvalstybiniais atvejais vaikai būtų traktuojami kaip vietos vaikai.

Priėmus vienodas Sąjungos taisykles dėl tarptautinės jurisdikcijos ir taikytinos teisės bei pripažįstant vaiko kilmę nereikalaujant taikyti jokios konkrečios procedūros, pasirinkta galimybė leistų panaikinti su administracinėmis procedūromis ir teismo procesais susijusias išlaidas ir našą, kurią vaikai ir jų šeimos šiuo metu turi patirti, kad vaiko kilmė būtų pripažįstama kitoje valstybėje narėje. Apskaičiuota, kad pagal pasirinktą galimybę vidutinės pripažinimo procedūros atvejo išlaidos sumažėtų 71 proc., o šeimoms, kurios šiuo metu susiduria su rimčiausiomis vaiko kilmės pripažinimo problemomis, šios išlaidos sumažėtų 90 proc.

Pasirinkta galimybė leistų valstybių narių valdžios institucijoms sutaupyti daug išlaidų, laiko ir sumažėtų joms tenkanti naša. Skaičiuojama, kad pagal pasirinktą galimybę valdžios institucijų patiriamos pripažinimo procedūrų išlaidos sumažėtų 54 proc.

- **Pagrindinės teisės**

Kaip paaiškinta pirmiau, dėl dabartinių vaiko kilmės pripažinimo problemų kyla situacijų, kai pažeidžiamos pagrindinės ir kitos vaikų teisės tarpvalstybiniais atvejais. Teisinio statuso ir kitoje valstybėje narėje nustatytos vaiko kilmės atėmimas iš vaikų prieštarauja pagrindinėms vaikų teisėms į tapatybę, nediskriminavimą ir pagarbą privačiam ir šeimos gyvenimui bei jų interesams. Pasiūlymu, kuriuo valstybėse narėse sudaromos palankesnės sąlygos pripažinti tarpusavyje vaiko kilmę, siekiama apsaugoti pagrindines vaikų teises tarpvalstybiniais atvejais ir užtikrinti vaiko kilmės statuso tęstinumą Sąjungoje.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Valstybės narės gali patirti vienkartinį išlaidų, kad prisitaikytų prie naujų reglamento taisyklių, visų pirma išlaidų, susijusių su poreikiu mokytis naujųjų taisyklių teisėjus, civilinės

metrikacijos įstaigų ir kitų kompetentingų institucijų darbuotojus. Galima tikėtis nedidelių pasikartojančių išlaidų, susijusių su nuolatiniu tų institucijų darbuotojų mokymu. Nesitikima, kad šios išlaidos bus reikšmingos, jas bet kuriuo atveju atsvertų dėl reglamento padidėjęs veiksmingumas ir sutaupytos išlaidos.

Pasiūlyme pateiktos nuostatos dėl skaitmeninio ryšio per Europos elektroninės prieigos punktą, susijusios su Reglamentu (ES) XX/YYYY (Skaitmeninimo reglamentas) nustatyta decentralizuota IT sistema, turėtų poveikį Sąjungos biudžetui, kurį galima padengti perskirstant lėšas Teisingumo programoje. Šis poveikis būtų nedidelis, nes decentralizuota IT sistema neturėtų būti specialiai sukurta šiam pasiūlymui taikyti, o būtų sukurta daugeliui Sąjungos teismo bendradarbiavimo civilinėse ir komercinėse bylose priemonių pagal [Skaitmeninimo reglamentą].

Valstybės narės taip pat patirtų tam tikrų išlaidų, susijusių su decentralizuotos IT sistemos prieigos taškų įrengimu ir priežiūra savo teritorijose bei nacionalinių IT sistemų pritaikymu, kad jos galėtų sąveikauti su prieigos taškais. Tačiau, kaip pažymėta, didžioji šių finansinių investicijų dalis jau būtų buvusi padaryta skaitmeninant kitas Sąjungos teismo bendradarbiavimo civilinėse ir komercinėse bylose priemones. Be to, valstybės narės galėtų prašyti dotacijų šioms išlaidoms finansuoti pagal atitinkamas Sąjungos finansines programas, visų pirma pagal Sanglaudos politikos fondus ir Teisingumo programą.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Reglamentas tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse, todėl jo nereikia perkelti į nacionalinę teisę.

Pasiūlyme numatomos atitinkamos stebėsenos, vertinimo ir ataskaitų teikimo pareigos. Visų pirma, praktinis reglamento taikymas būtų stebimas reguliariai rengiant Europos teismo tinklo civilinėse ir komercinėse bylose susirinkimus, kuriuose dalyvautų valstybių narių ekspertai. Be to, Komisija visapusiškai įvertintų reglamento taikymą praėjus penkeriems metams po reglamento įsigaliojimo. Vertinimas būtų atliekamas, be kita ko, remiantis valstybių narių institucijų, išorės ekspertų ir atitinkamų suinteresuotųjų šalių pateikiama informacija.

- **Pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Pasiūlymą sudaro devyni skyriai: i) dalykas, taikymo sritis ir terminų apibrėžtys; ii) jurisdikcija vaiko kilmės klausimais tarpvalstybiniais atvejais; iii) nustatant vaiko kilmę tarpvalstybiniais atvejais taikytina teisė; iv) privalomos teisinės galios teismo sprendimų ir autentiškų dokumentų, išduotų kitoje valstybėje narėje, pripažinimas; v) neprivalomos teisinės galios autentiškų dokumentų, išduotų kitoje valstybėje narėje, priėmimas;

vi) Europos vaiko kilmės pažymėjimas; vii) skaitmeninis ryšys; viii) deleguotieji aktai ir ix) bendrosios ir baigiamosios nuostatos.

I skyrius. Dalykas, taikymo sritis ir terminų apibrėžtys

1 straipsnyje nustatomas pasiūlymo dalykas. Pasiūlymu siekiama palengvinti vienoje valstybėje narėje nustatytos vaiko kilmės pripažinimą kitoje valstybėje narėje priimančioms vienodas taisykles dėl: i) tarptautinės jurisdikcijos siekiant nustatyti vaiko kilmę valstybėje

narėje tarpvalstybiniais atvejais; ii) taikytinos teisės dėl vaiko kilmės nustatymo valstybėje narėje tarpvalstybiniais atvejais; iii) vaiko kilmę nustatančių privalomos teisinės galios teismo sprendimų ir autentiškų dokumentų pripažinimo; iv) autentiškų dokumentų, kurie neturi privalomos teisinės galios kilmės valstybėje narėje, tačiau toje valstybėje narėje turi įrodomąją galią, priėmimo ir v) neprivalomo Europos vaiko kilmės pažymėjimo, kuriuo suteikiama galimybė vaikui arba teisiniam atstovui pateikti vaiko kilmės įrodymą kitoje valstybėje narėje, sukūrimo.

Vaiko kilmę paprastai nustatoma teisės aktais arba kompetentingos institucijos aktu, pvz., teismo sprendimu, administracinės institucijos sprendimu arba notaro aktu, po kurio vaiko kilmę paprastai įregistruojama valstybės narės civiliniame arba gyventojų registre. Tačiau piliečiai vaiko kilmės pripažinimo kitoje valstybėje narėje dažniausiai prašo remdamiesi autentišku dokumentu, kuris neturi privalomos teisinės galios vaiko kilmei nustatyti, tačiau turi įrodomąją galią ir įrodo, kad vaiko kilmė buvo nustatyta anksčiau toje valstybėje narėje kitomis priemonėmis (teisės aktais arba kompetentingos institucijos aktu). Tokie autentiški dokumentai gali būti, pavyzdžiui, civilinės metrikacijos įstaigos išrašas, gimimo arba vaiko kilmės liudijimas. Pasiūlyme pateiktomis vienodomis taisyklėmis dėl taikytinos teisės dėl vaiko kilmės nustatymo tarpvalstybiniais atvejais, siekiama sudaryti sąlygas lengviau priimti autentiškus dokumentus, kurie neturi privalomos teisinės galios, bet kilmės valstybėje narėje turi įrodomąją galią ir įrodo, kad vaiko kilmė toje valstybėje narėje buvo nustatyta anksčiau (pavyzdžiui, gimimo liudijimas), arba įrodo kitus faktus nei vaiko kilmės nustatymas (pavyzdžiui, tėvystės patvirtinimas arba sutikimas dėl vaiko kilmės nustatymo).

2 straipsnyje dėl pasiūlymo ryšio su kitomis Sąjungos teisės nuostatomis paaiškinama, kad pasiūlymas neturėtų turėti poveikio teisėms, kurias vaikas įgyja iš Sąjungos teisės, visų pirma teisėms pagal Sąjungos laisvo judėjimo teisę, įskaitant Direktyvą 2004/38/EB²⁸. Pasiūlymu neketinama numatyti jokių papildomų sąlygų ar reikalavimų, susijusių su vaiko kilmės pripažinimu siekiant naudotis teisėmis, kylančiomis iš Sąjungos teisės, arba daryti poveikį tokių taisyklių įgyvendinimui. Todėl tai neturės įtakos Sąjungos laisvo judėjimo teisei, ji bus taikoma ir toliau. Visų pirma, atsisakyti pripažinti vaiko kilmę, kai siekiama naudotis teisėmis, kylančiomis iš Sąjungos teisės, galima tik remiantis Sąjungos laisvo judėjimo teise, kaip ją išaiškino Teisingumo Teismas. Be to, remiantis dabartine Sąjungos teise pagal SESV 21 straipsnį ir su ja susijusiais antrinės teisės aktais, kaip juos išaiškino Teisingumo Teismas, pagarba valstybės narės nacionaliniam identitetui pagal ES sutarties 4 straipsnio 2 dalį ir valstybės narės viešajai tvarkai negali būti pagrindas atsisakyti pripažinti giminystės ryšį tarp vaikų ir jų tos pačios lyties tėvų, kad vaikas galėtų naudotis teisėmis, kylančiomis iš Sąjungos teisės. Be to, norint pasinaudoti iš Sąjungos teisės kylančiomis teisėmis, vaiko kilmės įrodymą galima pateikti bet kuriomis priemonėmis²⁹. Todėl valstybė narė neturi teisės reikalauti, kad asmuo pateiktų pasiūlyme numatytą liudijimą kartu su teismo sprendimu arba autentišką dokumentą dėl vaiko kilmės, arba pasiūlymu sukurtą Europos vaiko kilmės pažymėjimą, jei asmuo siekia vaiko kilmės pripažinimo, kad būtų galima naudotis teisėmis, kurios vaikui kyla

²⁸ Iš Sąjungos teisės kylančios teisės apima Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisę laisvai judėti ir gyventi Sąjungoje, įskaitant teises, susijusias su stipendijomis, priėmimu į mokslą, viešojo transporto išlaidų mažinimu didelėms šeimoms, mažesniais viešojo transporto bilietų tarifais studentams ir mažesniais mokesčiais už bilietus į muziejus, taip pat teisę į vardo pripažinimą.

²⁹ Šiuo klausimu žr. 2002 m. liepos 25 d. Teisingumo Teismo sprendimo *MRAX*, C-459/99, ECLI:EU:C:2002:461 61, ir 62 punktus ir 2005 m. vasario 17 d. sprendimo *Oulane*, C-215/03, ECLI:EU:C:2005:95, 23–26 punktus.

iš Sąjungos laisvo judėjimo teisės. Tačiau tai neturėtų trukdyti asmeniui tokiais atvejais savo noru pateikti ir atitinkamą liudijimą ar Europos vaiko kilmės pažymėjimą.

2 straipsnyje taip pat patikslinama, kad pasiūlymas neturės įtakos Reglamento dėl viešųjų dokumentų³⁰, kuriuo jau dabar supaprastinama viešųjų dokumentų (pvz., teismo sprendimų, notarinių aktų ir administracinių pažymėjimų) apyvarta tam tikrose srityse, įskaitant gimimą, vaiko kilmę bei įvaikinimą, taikymui jų autentiškumo atžvilgiu.

3 straipsnyje nustatoma pasiūlymo taikymo sritis. Jurisdikcijos ir taikytinos teisės taisyklės galioja, kai vaiko kilmė turi būti nustatyta valstybėje narėje tarpvalstybiniais atvejais. Vaiko kilmės pripažinimo taisyklės galioja, kai pripažintina vaiko kilmė yra nustatyta valstybėje narėje, todėl pasiūlymas neapima teismo sprendimų ir autentiškų dokumentų, kuriais nustatoma arba įrodoma vaiko kilmė ir kurie parengti arba užregistruoti trečiojoje valstybėje, pripažinimo arba prireikus priėmimo. Tokiais atvejais pripažinimui arba priėmimui ir toliau taikoma kiekvienos valstybės narės nacionalinė teisė. Tačiau šis pasiūlymas taikomas visų vaikų kilmės pripažinimui, neatsižvelgiant į jų pilietybę ir jų tėvų pilietybę, su sąlyga, kad jų kilmė nustatoma valstybėje narėje, o ne trečiojoje valstybėje.

Klausimai, kurie gali būti susiję su vaiko kilmė, bet yra reglamentuojami kitomis Sąjungos ar tarptautinėmis priemonėmis arba nacionaline teise, nepatenka į pasiūlymo taikymo sritį – pavyzdžiui, klausimai, susiję su tėvų pareigomis, išlaikymu, paveldėjimu, tarptautiniu įvaikinimu, santuokos arba įregistruotos vaiko tėvų partnerystės egzistavimu, galiojimu ar pripažinimu ir su vaiko kilmės įregistravimo ar neįregistravimo atitinkamame valstybės narės registre pasekmėmis. Tačiau, pirmausia išsprendus vaiko kilmės klausimą, pasiūlymas palengvintų esamų Sąjungos priemonių dėl tėvų pareigų, išlaikymo ir paveldėjimo taikymą vaiko atžvilgiu. Pasiūlyme taip pat neapartamos teisės ir pareigos, kylančios iš vaiko kilmės pagal nacionalinę teisę, pavyzdžiui, vaiko pilietybė ir vardas.

4 straipsnyje pasiūlymo tikslais apibrėžiamos sąvokos „vaiko kilmė“, „vaikas“, „vaiko kilmės nustatymas“, „teismas“ ir „teismo sprendimas“, „autentiškas dokumentas“, „kilmės valstybė narė“, „decentralizuota IT sistema“ ir „Europos elektroninės prieigos punktas“.

- **Vaikas** apibrėžiamas plačiąja prasme – ši sąvoka apima bet kokio amžiaus asmenį, kurio kilmė turi būti nustatyta, pripažinta ar įrodyta. Kadangi vaiko kilmės statusas yra aktualus visą žmogaus gyvenimą, pasiūlymas taikomas bet kokio amžiaus vaikams, t. y. ir nepilnamečiams, ir suaugusiems. Tačiau sąvokos „vaiko interesai“ ir „teisė būti išklausytam“ turi būti aiškinamos kaip apibūdinančios vaiką, kaip jis apibrėžiamas JT vaiko teisių konvencijoje, t. y. kaip jaunesnį nei 18 metų asmenį, nebent pagal vaikui taikytiną teisę pilnametystė sukančia anksčiau.
- Vaiko kilmė, dar vadinama filiacija, – teisės aktais nustatytas tėvų ir vaikų giminystės ryšys, įskaitant buvimo vaiku tam tikram tėvui ar motinai arba tėvams teisinį statusą. Šio pasiūlymo tikslais vaiko kilmė gali būti biologinė, genetinė, atsiradusi įvaikinimo būdu arba nustatyta teisės aktu. Kaip minėta, pasiūlymas apima vaiko kilmės nustatymą valstybėje narėje ir nepilnamečių, ir suaugusių asmenų, taip pat mirusio vaiko ir dar negimusio vaiko atžvilgiu, nepriklausomai nuo to, ar vaikas

³⁰ 2016 m. liepos 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/1191, kuriuo skatinamas laisvas piliečių judėjimas supaprastinant tam tikrų viešųjų dokumentų pateikimo Europos Sąjungoje reikalavimus ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 (OL L 200, 2016 7 26, p. 1).

yra vienišo tėvo ar vienišos motinos, *de facto* poros, sutuoktinių poros ar partnerystę įregistravusios poros. Jis apima vaiko kilmės pripažinimą nepriklausomai nuo vaiko gyvybės užsimezgimo ar gimimo būdo, įskaitant vaikus, kurių gyvybė užsimezgė naudojant pagalbinio apvaisinimo technologiją, ir nepriklausomai nuo vaiko šeimos tipo, įskaitant vaikus su dviejų tos pačios lyties asmenų tėvais, vaikus su vienišu tėvu ar vieniša motina ir vaikus, kuriuos valstybėje narėje įvaikino vienas ar du tėvai.

- **Vaiko kilmės nustatymas** – giminystės ryšio tarp vaiko ir kiekvieno iš tėvų nustatymas pagal teisės aktus, įskaitant vaiko kilmės nustatymą remiantis ieškiniu, kuriuo ginčijama jau nustatyta vaiko kilmė. Jei aktualu, ši sąvoka taip pat gali apimti su vaiko kilme susijusių teisių išnykimą arba nutraukimą. Pasiūlymas netaikomas vaiko kilmės nustatymui vidaus atvejais, kai nėra tarpvalstybinių elementų, pvz., įvaikinimui valstybėje narėje, tačiau jis taikomas tokiais vidaus atvejais valstybėje narėje nustatytos vaiko kilmės pripažinimui.
- **Autentiški dokumentai** apibrėžiami plačiąja prasme kaip ir kituose Sąjungos civilinės teisenos reglamentuose. Todėl pagal šį pasiūlymą autentiški dokumentai apima: i) vaiko kilmę nustatančius dokumentus, turinčius privalomą teisinę galią, tokius kaip notariniai aktai (pvz., įvaikinimo atveju arba vaikui dar negimus) arba administraciniai sprendimai (pvz., pripažinus tėvystę) ir ii) dokumentus, kurie neturi privalomos teisinės galios vaiko kilmei nustatyti, tačiau yra įrodymas, kad vaiko kilmė nustatyta kitomis priemonėmis (pvz., gyventojų arba civilinės būklės aktų registro išrašas, gimimo liudijimas arba vaiko kilmės liudijimas), arba kitų faktų įrodymas (pvz., notarinis aktas arba administracinis dokumentas, kuriuo užfiksuojamas tėvystės patvirtinimas arba sutikimas dėl pagalbinio apvaisinimo technologijos naudojimo).

5 straipsnyje paaiškinama, kad pasiūlymu nebus reglamentuojamas klausimas, kurios institucijos kiekvienoje valstybėje narėje turi kompetenciją spręsti vaiko kilmės klausimus (pvz., teismai, administracinės institucijos, notariai, registrų tvarkytojai ir (arba) kitos institucijos).

II skyrius. Jurisdikcija

Siekiant palengvinti teismo sprendimų ir autentiškų dokumentų dėl vaiko kilmės pripažinimą arba prireikus priėmimą, pasiūlymu nustatomos vienodos jurisdikcijos taisyklės dėl vaiko kilmės nustatymo tarpvalstybiniu atveju. Jurisdikcijos taisyklėmis taip pat vengiama lygiagrečių procesų skirtingose valstybėse narėse su galimai vienas kitam prieštaraujančiais sprendimais. Atsižvelgiant į tai, kad daugumoje valstybių narių dėl vaiko kilmės teisių negalima derėtis ir jų negalima atsisakyti, pasiūlyme nenumatoma šalių autonomija jurisdikcijos atžvilgiu (pvz., teismo pasirinkimas ar jurisdikcijos perdavimas).

Pasiūlyme numatyti alternatyvūs jurisdikcijos pagrindai, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos kreiptis į teismą valstybėje narėje. Siekiant užtikrinti, kad vaikai galėtų kreiptis į netoli jų esantį teismą, jurisdikcijos pagrindai grindžiami jų artumu vaiko atžvilgiu. Todėl alternatyvi jurisdikcija gali tekti vaiko įprastinės gyvenamosios vietos, vaiko pilietybės, atsakovo (pavyzdžiui, asmens, kuris vaiko teigimu yra jo tėvas ar motina) įprastinės gyvenamosios vietos, bet kurio iš tėvų įprastinės gyvenamosios vietos, bet kurio iš tėvų pilietybės arba vaiko gimimo valstybei narei. Remiantis galiojančia Teisingumo Teismo praktika šiuo klausimu, įprastinė gyvenamoji vieta nustatoma atsižvelgiant į visas konkrečiai bylai būdingas aplinkybes.

Kai jurisdikcijos negalima nustatyti dėl vieno iš bendrųjų alternatyvios jurisdikcijos pagrindų, jurisdikciją turėtų turėti valstybės narės, kurioje yra vaikas, teismai. Šis jurisdikcijos pagrindas visų pirma gali būti taikomas pabėgėlių vaikams ir tarptautiniu mastu priverstinai perkeltiems vaikams. Jei pagal šį pasiūlymą jurisdikcijos neturi joks valstybės narės teismas, kiekvienoje valstybėje narėje pagal tos valstybės narės teisę turėtų būti nustatoma kita jurisdikcija. Galiausiai, siekiant ištaisyti dėl atsisakymo vykdyti teisingumą susidariusią padėtį, šiame pasiūlyme taip pat numatyta *forum necessitatis* nuostata, pagal kurią valstybės narės, su kuria byla yra pakankamai susijusi, teismui leidžiama priimti sprendimą dėl vaiko kilmės byloje, kuri yra glaudžiai susijusi su trečiąja valstybe. Tai galima padaryti išskirtiniu pagrindu, pavyzdžiui, kai toje trečiojoje valstybėje teismo procesas neįmanomas, pvz., dėl pilietinio karo, arba kai negalima pagrįstai tikėtis, kad vaikas ar kita suinteresuotoji šalis iškels bylą toje trečiojoje valstybėje.

Pasiūlyme taip pat primenama apie jaunesnių nei 18 metų amžiaus vaikų, galinčių pareikšti savo nuomonę, teisę turėti galimybę pareikšti nuomonę bylose dėl vaiko kilmės, kuriose vaikai dalyvauja.

III skyrius. Taikytina teisė

Pasiūlymu turėtų būti užtikrinamas teisinis tikrumas ir nuspėjamumas, pasiūlant bendras taisykles dėl taikytinos teisės dėl vaiko kilmės nustatymo tarpvalstybiniais atvejais. Tokiomis bendromis taisyklėmis siekiama išvengti vienas kitam prieštaraujančių sprendimų dėl vaiko kilmės priklausomai nuo to, kurios valstybės narės teismai ar kitos kompetentingos institucijos nustato vaiko kilmę. Jomis taip pat siekiama, be kita ko, palengvinti autentiškų dokumentų, kurie neturi privalomos teisinės galios vaiko kilmės nustatymui kilmės valstybėje narėje, tačiau toje valstybėje narėje turi įrodomąją galią, priėmimą.

Pasiūlymu nustatyta taikytina teisė yra universalaus pobūdžio, t. y. ji taikoma neatsižvelgiant į tai, ar teisė yra kurios nors valstybės narės, ar trečiosios valstybės. Paprastai vaiko kilmės nustatymui turėtų būti taikytina gimdančio asmens įprastinės gyvenamosios vietos gimdymo metu valstybės teisė. Tačiau, siekiant užtikrinti, kad taikytiną teisę būtų galima nustatyti bet kokiomis aplinkybėmis, kai negalima nustatyti gimdančio asmens įprastinės gyvenamosios vietos gimdymo metu (pavyzdžiui, pabėgėlio arba tarptautiniu mastu priverstinai perkeltos motinos atveju), turėtų būti taikoma vaiko gimimo valstybės teisė.

Siekiant spręsti šiais laikais dažniausiai kylančias su vaiko kilmės pripažinimu susijusias problemas, minėtai taisyklei daroma išimtis, kai pagal šią taisyklę vaiko kilmė nustatoma tik vieno iš tėvų atžvilgiu (paprastai genetinio tėvo ar motinos tos pačios lyties poroje) – tokiu atveju valstybės narės, kuri pagal pasiūlymą turi jurisdikciją vaiko kilmės klausimais, institucijos antrojo iš tėvų atžvilgiu (paprastai negenetinio tėvo ar motinos tos pačios lyties poroje) gali nustatyti vaiko kilmę taikydamos vieną iš dviejų papildomų alternatyvių taisyklių: bet kurio iš tėvų pilietybės valstybės teisę arba vaiko gimimo valstybės teisę. Šia galimybe gali pasinaudoti jurisdikciją turinčios institucijos, kurios pirmos svarsto vaiko kilmės nustatymo klausimą, taip pat jurisdikciją turinčios institucijos tais atvejais, kai kitos valstybės narės institucijos jau yra nustačiusios vaiko kilmę tik vieno iš tėvų atžvilgiu. Jei teismo sprendimą arba autentišką dokumentą, kuris turi privalomą teisinę galią ir kuriuo nustatoma vaiko kilmė kiekvieno iš tėvų atžvilgiu pagal vieną iš pasiūlyme nurodytų taikytinų teisių, pateikė, parengė arba užregistravo pagal šį pasiūlymą jurisdikciją turinčios valstybės narės teismas arba kita kompetentinga institucija, kiekvienas iš tokių vaiko kilmę kiekvieno iš tėvų atžvilgiu nustatančių dokumentų turėtų būti pripažįstamas visose kitose valstybėse narėse pagal pasiūlyme nustatytas pripažinimo taisykles. Be to, vaikas (arba teisinis atstovas) gali

prašyti Europos vaiko kilmės pažymėjimo ir jį naudoti kitoje valstybėje narėje kaip vaiko kilmės abiejų tėvų atžvilgiu įrodymą.

Siekiant užtikrinti viešuosius interesus, teismams ir kitoms kompetentingoms institucijoms, nustatančioms vaiko kilmę tarpvalstybiniais atvejais, turėtų būti suteikta galimybė išimtinėmis aplinkybėmis nepaisyti tam tikrų užsienio teisės nuostatų, jeigu tokių nuostatų taikymas konkrečiu atveju būtų akivaizdžiai nesuderinamas su atitinkamos valstybės narės viešąja tvarka (*ordre public*). Tačiau tokioms institucijoms neturėtų būti suteikiama galimybė taikyti šią išimtį siekiant nepaisyti kitos valstybės teisės jei tai prieštarautų Chartijai, ypač jos 21 straipsniui, kuriuo draudžiama diskriminacija. Todėl ši išimtis neturėtų būti taikoma siekiant atsisakyti taikyti kitos valstybės nuostatą, kuria numatoma vaiko kilmės dviejų tos pačios lyties tėvų atžvilgiu galimybė, vien dėl to, kad tėvai yra tos pačios lyties.

IV skyrius. Pripažinimas

Šiame skyriuje numatytos taisyklės, taikomos privalomos teisinės galios teismo sprendimams ir autentiškiems dokumentams, kuriais nustatoma vaiko kilmė ir kurie yra išduoti kitoje valstybėje narėje.

Kitoje valstybėje narėje priimtų teismo sprendimų ir autentiškų dokumentų, kuriais nustatoma vaiko kilmė ir kurie turi privalomą teisinę galią kilmės valstybėje narėje, pripažinimas turėtų būti grindžiamas valstybių tarpusavio pasitikėjimu viena kitos teisingumo sistema. Šis pasitikėjimas turėtų būti dar labiau stiprinamas priimant vienodas taisykles dėl tarptautinės jurisdikcijos ir taikytinos teisės dėl vaiko kilmės nustatymo tarpvalstybiniais atvejais. Privalomos teisinės galios teismo sprendimai ir autentiški dokumentai, kuriais nustatoma vaiko kilmė ir kurie yra išduoti vienoje valstybėje narėje, turėtų būti pripažinti kitoje valstybėje narėje nereikalaujant taikyti jokios specialios procedūros, įskaitant vaiko civilinės būklės aktų įrašų atnaujinimą. Tai nedaro poveikio galimybei, kad suinteresuotoji šalis gali pradėti teismo procesą siekiant priimti sprendimą, kuriuo būtų nustatyta, kad nėra pagrindo atsisakyti pripažinti vaiko kilmę ar iškelti bylą dėl vaiko kilmės nepripažinimo.

Šalis, siekianti remtis privalomos teisinės galios teismo sprendimu ar autentišku dokumentu, kuriuo nustatoma vaiko kilmė, kitoje valstybėje narėje, turėtų pateikti teismo sprendimo arba autentiško dokumento kopiją ir atitinkamą liudijimą. Liudijimais siekiama palengvinti dokumentų, prie kurių jie pridedami, skaitomumą ir taip paskatinti jų pripažinimą. Kalbant apie privalomos teisinės galios autentiškus dokumentus, kuriais nustatoma vaiko kilmė, liudijimu taip pat galima įrodyti, kad valstybė narė, kurios institucija išdavė autentišką dokumentą, pagal pasiūlymą turėjo jurisdikciją nustatyti vaiko kilmę.

Valstybės narės, kurioje prašoma pripažinti vaiko kilmę, institucijos neturi teisės reikalauti pateikti liudijimą kartu su teismo sprendimu arba autentišku dokumentu, kuriuo nustatoma vaiko kilmė ir kuris turi privalomą teisinę galią, arba Europos vaiko kilmės pažymėjimą, jei vaiko kilmę prašoma pripažinti siekiant naudotis iš Sąjungos teisės kylančiomis teisėmis, įskaitant teisę laisvai judėti. Tačiau tai neturėtų trukdyti asmeniui tokiais atvejais savo noru pateikti ir atitinkamą liudijimą ar Europos vaiko kilmės pažymėjimą.

Pasiūlyme pateikiamas atsisakymo pripažinti vaiko kilmę pagrindų sąrašas yra baigtinis ir atitinka pagrindinį tikslą – palengvinti vaiko kilmės pripažinimą. Vertindamos galimą atsisakymą pripažinti vaiko kilmę viešosios tvarkos pagrindu, valstybių narių institucijos turi atsižvelgti į vaiko interesus, visų pirma į vaiko teisių apsaugą, įskaitant tikrą vaiko ir tėvų giminystės ryšių išsaugojimą. Atsisakymo pripažinti remiantis viešąja tvarka (*ordre public*)

pagrindas turi būti naudojamas išimties tvarka ir atsižvelgiant į kiekvieno konkretaus atvejo aplinkybes, o ne tiesiog abstrakčiai atidedant vaiko kilmės pripažinimą, pavyzdžiui, tos pačios lyties tėvų atveju. Konkrečiu atveju toks pripažinimas turėtų būti akivaizdžiai nesuderinamas su valstybės narės, kurioje prašoma pripažinimo, viešąją tvarka, nes, pavyzdžiui, buvo pažeistos pagrindinės asmens teisės vaiko gyvybės užsimezgimo, gimimo ar įvaikinimo metu arba vaiko kilmės nustatymo metu. Teismams ar kitoms kompetentingoms institucijoms neturėtų būti suteikiama galimybė atsisakyti pripažinti teismo sprendimą ar autentišką dokumentą, išduotą kitoje valstybėje narėje, jei tai prieštarautų Chartijai, ypač jos 21 straipsniui, kuriuo draudžiama diskriminacija, įskaitant vaikų diskriminaciją. Todėl valstybių narių institucijos negali viešosios tvarkos pagrindais atsisakyti pripažinti teismo sprendimą ar autentišką dokumentą, kuriuo nustatoma vaiko kilmė, kai vaiką įvaikina vienišas vyras arba kai vaiko kilmė nustatoma dviejų tos pačios lyties tėvų atžvilgiu, vien dėl to, kad tėvai yra tos pačios lyties.

Pasiūlymas neturės įtakos Teisingumo Teismo praktika nustatytiems apribojimams dėl atsisakymo pripažinti vaiko kilmę viešosios tvarkos pagrindu, kai pagal Sąjungos laisvo judėjimo teisę valstybės narės yra įpareigosios pripažinti kitos valstybės narės institucijų išduotą dokumentą, kuriuo nustatomi tėvų ir vaikų giminystės ryšiai siekiant pasinaudoti teisėmis, kylančiomis iš Sąjungos teisės. Visų pirma negalima atsisakyti pripažinti tėvų ir vaikų giminystės ryšį, kai siekiama pasinaudoti teisėmis, kurios vaikui kyla iš Sąjungos teisės, pagal viešąją tvarką tai pagrindžiant tuo, kad tėvai yra tos pačios lyties.

V skyrius. Neprivalomos teisinės galios autentiški dokumentai

Pasiūlymu taip pat numatoma galimybė priimti autentiškus dokumentus, kurie neturi privalomos teisinės galios nustatant vaiko kilmę kilmės valstybėje narėje, tačiau toje valstybėje narėje turi įrodomąją galią. Įrodomoji galia gali reikšti, kad vaiko kilmė buvo nustatyta anksčiau kitomis priemonėmis ar pagal kitus faktus. Priklausomai nuo nacionalinės teisės, toks autentiškas dokumentas gali būti, pavyzdžiui, gimimo liudijimas, vaiko kilmės pažymėjimas, gimimo išrašas iš registro arba notarinis ar administracinis dokumentas, kuriuo patvirtinama tėvystė arba motinos ar vaiko sutikimas dėl vaiko kilmės nustatymo.

Tokie autentiški dokumentai kitoje valstybėje narėje turėtų turėti tokią pačią įrodomąją galią kaip ir kilmės valstybėje narėje arba kuo panašesnę galią. Asmuo, norintis panaudoti tokį autentišką dokumentą kitoje valstybėje narėje, gali paprašyti institucijos, kuri oficialiai parengė arba užregistravo autentišką dokumentą kilmės valstybėje narėje, išduoti liudijimą, kuriame būtų aprašyta dokumento įrodomoji galia.

Atsisakyti priimti autentiškus dokumentus, kurie neturi privalomos teisinės galios, tačiau turi įrodomąją galią, galima tik viešosios tvarkos (*ordre public*) pagrindais su tais pačiais apribojimais, kurie taikytini esant atitinkamam atsisakymo pagrindui, kuris taikomas teismo sprendimams ir privalomos teisinės galios autentiškiems dokumentams, taip pat susijusiems su Chartijos laikymusi.

VI skyrius. Europos vaiko kilmės pažymėjimas

Pasiūlyme numatyta sukurti neprivalomą Europos vaiko kilmės pažymėjimą (toliau – pažymėjimas). Šis vienodas pažymėjimas skirtas sudaryti palankesnes sąlygas pripažinti vaiko kilmę Sąjungoje, nes jis būtų išduodamas „naudoti kitoje valstybėje narėje“. Pažymėjimas turi būti išduotas valstybėje narėje, kurioje vaiko kilmė nustatyta pagal taikytiną teisę ir kurios teismai pagal šį pasiūlymą turi jurisdikciją. Išduotas pažymėjimas taip pat gali būti naudojamas valstybėje narėje, kurioje jis išduotas.

Pažymėjimas yra neprivalomas, nes valstybės narės institucijos privalėtų jį išduoti tik tuo atveju, jei jo paprašytų vaikas arba teisinis atstovas. Todėl asmenys, turintys teisę prašyti pažymėjimo, neprivalėtų to daryti, o prašydami pripažinti vaiko kilmę kitoje valstybėje narėje galėtų pateikti ir kitus dokumentus, pavyzdžiui, teismo sprendimą arba autentišką dokumentą kartu su atitinkamu liudijimu. Vis dėlto jokia institucija ar asmuo, kuriai (-iam) pateikiama kitoje valstybėje narėje išduoto pažymėjimo kopija, neturėtų teisės prašyti vietoje pažymėjimo pateikti teismo sprendimą ar autentišką dokumentą.

Nacionalinis gimimo liudijimas arba vaiko kilmės pažymėjimas paprastai yra autentiški dokumentai, galintys įrodyti vaiko kilmę. Kiekvienoje valstybėje narėje nacionaliniai pažymėjimai išduodami taikant skirtingą procedūrą, naudojant skirtingą formatą ir skirtingą kalbą, jų turinys ir poveikis skiriasi priklausomai nuo išduodančiosios valstybės narės. Pagal šį pasiūlymą jie gali būti perduodami kartu su neprivalomu liudijimu, kuriame aprašoma jų įrodomoji galia, ir jų įrodomoji galia turi būti pripažįstama, nebent jie prieštarautų valstybės narės, kurioje pateikiami, viešajai tvarkai.

Tuo tarpu pažymėjimas išduodamas visada taikant tą pačią pasiūlyme nurodytą procedūrą, naudojant vienodą standartinę formą (įtraukta į pasiūlymo V priedą) ir tokį pat pasiūlyme nurodytą turinį, ir turi tokį patį poveikį visoje Sąjungoje. Daroma prielaida, kad pažymėjime tiksliai parodomi elementai, nustatyti pagal pasiūlyme nurodytą taikytiną teisę, ir jo nereikia perkelti į nacionalinį dokumentą, kad jis galėtų būtų įtrauktas į atitinkamą registrą valstybėje narėje. Kadangi pažymėjimo forma būtų pateikiama visomis Sąjungos kalbomis, vertimų poreikis gerokai sumažėtų.

Kadangi vaiko kilmės statusas daugeliu atvejų išlieka stabilus, pažymėjimo ir jo kopijų galiojimas būtų neterminuotas, nedarant poveikio galimybei pririnkus pažymėjimą pataisyti, pakeisti, sustabdyti ar atšaukti.

VII skyrius. Deleguotieji aktai

Jei reikia iš dalies pakeisti standartines liudijimų formas, teikiamas kartu su teismo sprendimu, autentišku dokumentu ar prie šio pasiūlymo pridedamu Europos vaiko kilmės pažymėjimu, Komisija turėtų įgaliojimus priimti deleguotuosius aktus po būtinų konsultacijų su valstybių narių ekspertais.

VIII skyrius. Skaitmeninimas

Šiame skyriuje pateikiamos nuostatos dėl fizinių asmenų (arba jų teisinių atstovų) ir valstybių narių teismų arba kitų kompetentingų institucijų elektroninių ryšių per decentralizuotą IT sistemą ir Europos elektroninės prieigos punktą, sukurtą Europos e. teisingumo portale. Valstybių narių teismams arba kitoms kompetentingoms institucijoms būtų leidžiama susisiekti su fiziniu asmeniu per Europos elektroninės prieigos punktą, jei fizinis asmuo būtų iš anksto davęs aiškų sutikimą naudoti šią ryšio priemonę.

IX skyrius. Bendrosios ir baigiamosios nuostatos

Šiame skyriuje visų pirma pateikiamos nuostatos dėl pasiūlymo ryšio su esamomis tarptautinėmis konvencijomis, nuostatos dėl duomenų apsaugos ir pereinamojo laikotarpio nuostatos dėl teismo sprendimų ir autentiškų dokumentų, priimtų iki reglamento taikymo datos, naudojimo.

Pasiūlymas

TARYBOS REGLAMENTAS

dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų dėl vaiko kilmės pripažinimo ir autentiškų dokumentų dėl vaiko kilmės priėmimo ir dėl Europos vaiko kilmės pažymėjimo sukūrimo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 81 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

perdavus įstatymo galią turinčio teisės akto projektą nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę,

laikydamosi specialios teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) Sąjunga yra išsikėlusi tikslą visapusiškai užtikrindama pagrindines teises sukurti, palaikyti ir plėtoti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, kurioje užtikrinamas laisvas asmenų judėjimas ir teisė kreiptis į teismą. Siekdama palaipsniui sukurti tokią erdvę Sąjunga turi priimti priemones, kuriomis siekiama užtikrinti valstybių narių nuosprendžių ir sprendimų neteisminėse civilinėse bylose tarpusavio pripažinimą ir valstybėse narėse taikomų taisyklių dėl teisės aktų kolizijos ir jurisdikcijos civilinėse bylose suderinamumą;
- (2) šis reglamentas susijęs su vienoje valstybėje narėje nustatytos vaiko kilmės pripažinimu kitoje valstybėje narėje. Juo siekiama apsaugoti pagrindines vaikų teises ir kitas jų teises bylose, susijusiose su jų vaiko kilme tarpvalstybiniais atvejais, įskaitant jų teisę į tapatybę¹, nediskriminavimą² ir privatų bei šeimos gyvenimą³, pirmiausia atsižvelgiant į vaiko interesus⁴. Šiuo reglamentu taip pat siekiama užtikrinti teisinį tikrumą ir nuspėjamumą bei sumažinti šeimų, nacionalinių teismų ir kitų kompetentingų institucijų bylinėjimosi išlaidas bei našta, susijusią su vaiko kilmės

¹ JT vaiko teisių konvencijos 8 straipsnis.

² JT vaiko teisių konvencijos 2 straipsnis, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 21 straipsnis.

³ JT vaiko teisių konvencijos 9 straipsnis, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 7 ir 24 straipsniai.

⁴ JT vaiko teisių konvencijos 3 straipsnis, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 24 straipsnis.

pripažinimo kitoje valstybėje narėje procedūromis. Kad šie tikslai būtų pasiekti, šiuo reglamentu turėtų būti nustatytas reikalavimas, kad valstybės narės visais tikslais pripažintų kitoje valstybėje narėje nustatytą vaiko kilmę;

- (3) Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 21, 45, 49 ir 56 straipsniais Sąjungos piliečiams suteikiama teisė laisvai judėti ir apsigyventi ES valstybių narių teritorijoje. Jie apima Sąjungos piliečių teisę nepatirti jokių kliūčių ir teisę laisvai judant būti traktuojamiems kaip vietiniai piliečiai, taip pat teisę į kai kurias socialines lengvatas, apibrėžiamas kaip bet kokios judumui palankesnės sąlygas galinčios sudaryti lengvatos⁵. Ši teisė taip pat taikoma Sąjungos piliečių šeimos nariams, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2004/38/EB⁶, su stipendijomis, priėmimu į mokslą, viešojo transporto išlaidų mažinimu didelėms šeimoms, mažesniais viešojo transporto bilietų tarifais studentams ir mažesniais mokesčiais už bilietus į muziejus susijusiais atvejais⁷. Pagal Sutarties nuostatas dėl laisvo judėjimo suteikiama apsauga taip pat apima teisę valstybėje narėje teisėtai duoti vardą, kuris būtų pripažįstamas kitose valstybėse narėse⁸;
- (4) Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (toliau – Teisingumo Teismas) nusprendė, kad valstybė narė privalo pripažinti tėvų ir vaikų giminystės ryšį, kad vaikas galėtų be kliūčių naudotis teise laisvai judėti ir apsigyventi su kiekvienu iš tėvų ES valstybių narių teritorijoje, kaip tai užtikrinama SESV 21 straipsnio 1 dalyje, ir naudotis visomis teisėmis, vaikui kylančiomis iš Sąjungos teisės⁹. Tačiau Teisingumo Teismo praktika nenumato valstybėms narėms reikalavimo pripažinti giminystės ryšį tarp vaiko ir asmenų, kurie kitos valstybės narės institucijų parengtame gimimo liudijime nurodyti kaip vaiko tėvai, išskyrus tada, kai norima pasinaudoti teisėmis, vaikui kylančiomis iš Sąjungos teisės;
- (5) pagal Sutartis kompetencija priimti materialinės teisės normas dėl šeimos teisės, pavyzdžiui, taisyklės dėl šeimos apibrėžimo ir taisyklės dėl vaiko kilmės nustatymo, priklauso valstybėms narėms. Tačiau pagal SESV 81 straipsnio 3 dalį Sąjunga gali priimti priemones dėl tarpvalstybinio pobūdžio šeimos teisės, visų pirma taisyklės dėl tarptautinės jurisdikcijos, taikytinos teisės bei vaiko kilmės pripažinimo;

⁵ 1979 m. gegužės 31 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Even*, C-207/78, ECLI:EU:C:1979:144, ir 1999 m. birželio 8 d. sprendimas *Meeusen*, C-337/97, EU:ECLI:C:1999:284.

⁶ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičianti Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinanti direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB (OL L 158, 2004 4 30).

⁷ Pvz., 1974 m. liepos 3 d. Teisingumo Teismo sprendimai, *Casagrande prieš Landeshauptstadt München*, C-9/74, ECLI:EU:C:1974:74; 1988 m. rugsėjo 27 d., *Matteuci*, C-235/87, ECLI:EU:C:1988:460; 1975 m. rugsėjo 30 d., *Cristini prieš S.N.C.F.*, C-32/75, ECLI:EU:C:1975:120 ir 2012 m. spalio 4 d. *Komisija prieš Austriją*, C-75/11, ECLI:EU:C:2012:605.

⁸ Pvz., 2003 m. spalio 2 d. Teisingumo Teismo sprendimai *Carlos García Avello prieš État belge*, C-148/02, ECLI:EU:C:2003:539; 2008 m. spalio 14 d., *Grunkin-Paul*, C-353/06, ECLI:EU:C:2008:559 ir 2017 m. birželio 8 d., *Freitag*, C-541/15, ECLI:EU:C:2017:432.

⁹ 2021 m. gruodžio 14 d. Teisingumo Teismo sprendimas *V.M.A. prieš Stolichna obshtina*, C 490/20, ECLI:EU:C:2021:1008.

- (6) atsižvelgiant į Sąjungos kompetenciją priimti tarpvalstybinio pobūdžio priemonės dėl šeimos teisės, 2010 m. Europos Vadovų Tarybos Stokholmo programoje „Atvira ir saugi Europa piliečių labui ir saugumui“¹⁰ Komisija buvo paraginta apsvarstyti problemas, susijusias su civilinės būklės aktais ir prieiga registruose prie tokių dokumentų, ir, atsižvelgiant į išvadas, pateikti atitinkamus pasiūlymus ir apsvarstyti, ar galėtų būti tikslinga bent jau tam tikrose srityse tarpusavyje pripažinti civilinės būklės aktų galiojimą. Komisijos veiksmų plane, kuriuo įgyvendinama Stokholmo programa¹¹, numatytas teisėkūros procedūra priimamas aktas, kuriuo būtų atsisakyta formalumų, susijusių su dokumentų tarpusavio legalizavimu valstybėse narėse, ir teisėkūros procedūra priimamas aktas dėl tam tikrų civilinės būklės aktų, be kita ko, susijusių su gimimu, vaiko kilme bei įvaikinimu, galiojimo tarpusavio pripažinimo;
- (7) 2010 m. Komisija paskelbė Žaliąją knygą „Mažiau administracinių formalumų piliečiams: skatinti laisvą viešųjų dokumentų judėjimą ir civilinės būklės dokumentų pasekmių pripažinimą“, kuria ji pradėjo plačias konsultacijas su laisvu viešųjų dokumentų judėjimu ir civilinės būklės aktų galiojimo pripažinimu susijusiais klausimais. Be kita ko, ji svarstė galimybę įvesti Europos civilinės būklės pažymėjimą, kuriuo Sąjungoje būtų sudarytos palankesnės sąlygos civilinę būklę pripažinti tarpvalstybiniu lygiu. Konsultacijomis buvo siekiama surinkti suinteresuotųjų šalių ir plačiosios visuomenės nuomones apie Sąjungos politikos šiose srityse plėtojimą bei atitinkamus pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų. 2016 m. Sąjungos teisės aktų leidėjas priėmė Reglamentą (ES) 2016/1191, kuriuo skatinamas laisvas piliečių judėjimas supaprastinant tam tikrų viešųjų dokumentų pateikimo Europos Sąjungoje reikalavimus¹², kurie taikomi ir gimimo, vaiko kilmės bei įvaikinimo dokumentams;
- (8) nors Sąjunga turi kompetenciją priimti tarpvalstybinio pobūdžio priemonės dėl šeimos teisės, pvz., tarptautinės jurisdikcijos, taikytinos teisės bei vaiko kilmės tarpusavio pripažinimo valstybėse narėse taisyklės, iki šiol Sąjunga šiose srityse nepriėmė nuostatų, susijusių su vaiko kilme. Šiuo metu valstybėse narėse šiose srityse taikomos skirtingos nuostatos;
- (9) Sąjungos lygmeniu naudojimasis tam tikromis vaikų teisėmis tarpvalstybiniais atvejais reglamentuojamas įvairiomis Sąjungos priemonėmis, visų pirma Tarybos reglamentu (EB) Nr. 4/2009¹³, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 650/2012¹⁴ ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/1111¹⁵. Tačiau į šiuos reglamentas neįtrauktos

¹⁰ OL C 115, 2010 5 4, p. 1.

¹¹ COM(2010) 171 *final*.

¹² 2016 m. liepos 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/1191, kuriuo skatinamas laisvas piliečių judėjimas supaprastinant tam tikrų viešųjų dokumentų pateikimo Europos Sąjungoje reikalavimus ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 (OL L 200, 2016 7 26, p. 1).

¹³ 2008 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 4/2009 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo bei bendradarbiavimo išlaikymo prievolių srityje (OL L 7, 2009 1 10, p. 1).

¹⁴ 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 650/2012 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų paveldėjimo klausimais pripažinimo ir vykdymo bei autentiškų dokumentų paveldėjimo klausimais priėmimo ir vykdymo bei dėl Europos paveldėjimo pažymėjimo sukūrimo (OL L 201, 2012 7 27, p. 107).

¹⁵ 2019 m. birželio 25 d. Tarybos reglamentas (ES) 2019/1111 dėl jurisdikcijos ir sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis bei tarptautiniu vaikų grobimu, pripažinimo ir vykdymo (OL L 178, 2019 7 2, p. 1).

nuostatos dėl vaiko kilmės nustatymo ar pripažinimo. Savo ruožtu į Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/1191¹⁶ taikymo sritį įtraukti viešieji gimimo, vaiko kilmės bei įvaikinimo dokumentai, tačiau šiame reglamente aptariamas tokių dokumentų autentiškumas ir kalba, o ne jų turinio ar galiojimo kitoje valstybėje narėje pripažinimas;

- (10) kol nėra Sąjungos nuostatų dėl tarptautinės jurisdikcijos ir taikytinos teisės dėl vaiko kilmės nustatymo tarpvalstybiniais atvejais ir dėl vaiko kilmės tarpusavio pripažinimo valstybėse narėse, šeimos gali susidurti su sunkumais dėl savo vaikų kilmės pripažinimo visais tikslais Sąjungoje, įskaitant tada, kai šeimos persikelia į kitą valstybę narę arba grįžta į savo kilmės valstybę narę;
- (11) vaikams iš vaiko kilmės kyla įvairių teisių, įskaitant teisę į tapatybę, vardą, pilietybę (jei reglamentuojama pagal *ius sanguinis*), tėvų globą ir teises bendrauti su tėvais, išlaikymo teises, paveldėjimo teises ir teisę būti teisėtai atstovaujamiems tėvų. Vienoje valstybėje narėje nustatytos vaiko kilmės nepripažinimas kitoje valstybėje narėje gali turėti sunkių neigiamų pasekmių pagrindinėms vaiko teisėms ir teisėms, kurios jiems kyla iš nacionalinės teisės. Tai gali paskatinti šeimas pradėti bylinėjimąsi, kad jų vaiko kilmė būtų pripažįstama kitoje valstybėje narėje, nors šių procesų rezultatai nėra akivaizdūs ir iš šeimų bei valstybių narių teisminių sistemų tokie procesai reikalauja daug laiko ir išlaidų. Galiausiai šeimos gali nesiryžti naudotis savo laisvo judėjimo teise nuogąstaudamos, kad kitoje valstybėje narėje jų vaiko kilmė nebus pripažįstama taip neužtikrinant teisių, kylančių iš nacionalinės teisės;
- (12) 2020 m. Komisija paskelbė priemones¹⁷, kuriomis siekiama užtikrinti, kad vienoje valstybėje narėje nustatyta vaiko kilmė būtų pripažįstama visose kitose valstybėse narėse. Ši iniciatyva buvo įtraukta į 2020 m. ES LGBTIQ asmenų lygybės strategiją¹⁸ ir 2021 m. ES vaiko teisių strategiją¹⁹ kaip pagrindinis veiksmas, kuriuo remiama lygybė ir vaikų teisės. Europos Parlamentas Komisijos iniciatyvą palankiai įvertino 2021 m. rezoliucijoje dėl LGBTIQ asmenų teisių Europos Sąjungoje²⁰ ir 2022 m. rezoliucijoje dėl vaiko teisių apsaugos civilinėse, administracinėse ir šeimos teisės bylose²¹;
- (13) šis reglamentas neturėtų daryti įtakos teisėms, vaikui kylančioms iš Sąjungos teisės, visų pirma teisėms, kuriomis vaikas naudojasi pagal Sąjungos laisvo judėjimo teisę, įskaitant Direktyvą 2004/38/EB. Pavyzdžiui, valstybės narės jau dabar privalo pripažinti tėvų ir vaikų giminystės ryšį, kad vaikai galėtų be kliūčių naudotis teise

¹⁶ 2016 m. liepos 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/1191, kuriuo skatinamas laisvas piliečių judėjimas supaprastinant tam tikrų viešųjų dokumentų pateikimo Europos Sąjungoje reikalavimus ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 (OL L 200, 2016 7 26, p. 1).

¹⁷ 2020 m. rugsėjo 20 d. Komisijos pirmininkės U. von der Leyen pranešimas apie Sąjungos padėtį Europos Parlamento plenariniame posėdyje.

¹⁸ Lygybės Sąjunga. 2020–2025 m. LGBTIQ asmenų lygybės strategija, COM(2020) 698 *final*.

¹⁹ ES vaiko teisių strategija, COM(2021) 142 *final*.

²⁰ 2021 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl LGBTIQ asmenų teisių Europos Sąjungoje (2021/2679(RSP)).

²¹ 2022 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl vaiko teisių apsaugos civilinėse, administracinėse ir šeimos teisės bylose (2021/2060 (INI)).

laisvai judėti ir apsigyventi ES valstybių narių teritorijoje su kiekvienu iš abiejų tėvų ir naudotis visomis teisėmis, kurios vaikui kyla iš Sąjungos teisės. Šiame reglamente nenumatyta papildomų naudojimosi tokiomis teisėmis sąlygų ar reikalavimų;

- (14) pagal SESV 21 straipsnį ir susijusius antrinės teisės aktus, kaip juos išaiškino Teisingumo Teismas, pagarba valstybės narės nacionaliniam identitetui pagal ES sutarties 4 straipsnio 2 dalį ir valstybės narės viešajai tvarkai negali būti pagrindas atsisakyti pripažinti giminystės ryšį tarp vaikų ir jų tos pačios lyties tėvų, kad vaikas galėtų naudotis teisėmis, kylančiomis iš Sąjungos teisės. Be to, norint naudotis tokiomis teisėmis, galima bet kuriomis priemonėmis pateikti vaiko kilmės įrodymą²². Todėl valstybė narė neturi teisės reikalauti, kad asmuo pateiktų šiame reglamente numatytus liudijimus kartu su teismo sprendimu arba autentišką dokumentą dėl vaiko kilmės, arba šiuo reglamentu sukurtą Europos vaiko kilmės pažymėjimą, jei asmuo, siekdamas pasinaudoti laisvo judėjimo teise, prašo pripažinti teises, vaikui kylančias iš Sąjungos teisės. Tačiau tokiais atvejais tai neturėtų trukdyti asmeniui savo noru pateikti ir atitinkamą liudijimą ar Europos vaiko kilmės pažymėjimą, numatytą šiame reglamente. Siekiant užtikrinti, kad Sąjungos piliečiai ir jų šeimos nariai būtų informuoti, jog šis reglamentas neturi įtakos teisėms, kurios vaikui kyla iš Sąjungos teisės, į prie šio reglamento pridedamus liudijimų ir Europos vaiko kilmės pažymėjimo formas turėtų būti įtrauktas pareiškimas, kuriuo nurodoma, kad atitinkamas liudijimas arba Europos vaiko kilmės pažymėjimas neturi įtakos teisėms, kurios vaikui kyla iš Sąjungos teisės, visų pirma teisėms, kuriomis vaikas naudojasi pagal Sąjungos laisvo judėjimo teisę, ir jog norint pasinaudoti tokiomis teisėmis galima bet kuriomis priemonėmis pateikti tėvų ir vaiko giminystės ryšio įrodymą;
- (15) šis reglamentas neturėtų turėti įtakos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/1191²³ nuostatomis dėl viešųjų dokumentų dėl gimimo, tėvystės bei įvaikinimo, visų pirma kiek tai susiję su piliečių pateikiamomis patvirtintomis kopijomis ir valstybių narių institucijų naudojimusi Vidaus rinkos informacine sistema, jei jiems kyla pagrįstų abejonių dėl jiems pateikto viešojo gimimo, motinystės ar įvaikinimo dokumento ar jiems pateiktos patvirtintos kopijos autentiškumo;
- (16) 1989 m. lapkričio 20 d. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos (toliau – JT vaiko teisių konvencija) 2 straipsnyje valstybėms dalyvėms nustatytas reikalavimas gerbti ir užtikrinti vaikų teises be jokios diskriminacijos ir imtis visų tinkamų priemonių, kad vaikas būtų apsaugotas nuo bet kokios diskriminacijos ar bausmių, grindžiamų su vaiko tėvais susijusiomis aplinkybėmis. Pagal minėtos Konvencijos 3 straipsnį institucijoms, įskaitant teismus ir administracines institucijas, atliekant bet kokius veiksmus pirmiausia turi būti atsižvelgiama į vaiko interesus;
- (17) bet kokia nuoroda į „vaiko interesus“ šiame reglamente turėtų būti taikoma vaikams, kaip jie apibrėžti 1989 m. lapkričio 20 d. JT vaiko teisių konvencijos 1 straipsnyje, t. y. jaunesniems nei 18 metų amžiaus vaikams, nebent pagal vaikui taikomą teisę pilnametystė sukančia anksčiau. Bet kokia nuoroda į „vaiko interesus“ šiame

²² 2002 m. liepos 25 d. Teisingumo Teismo sprendimo *MRAX*, C-459/99, ECLI:EU:C:2002:461, 61 ir 62 punktai ir 2005 m. vasario 17 d. sprendimo *Oulane*, C-215/03, ECLI:EU:C:2005:95, 23–26 punktai.

²³ 2016 m. liepos 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/1191, kuriuo skatinamas laisvas piliečių judėjimas supaprastinant tam tikrų viešųjų dokumentų pateikimo Europos Sąjungoje reikalavimus ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 (OL L 200, 2016 7 26, p. 1).

reglamente taip pat turėtų būti aiškinama atsižvelgiant į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 24 straipsnį ir JT vaiko teisių konvencijos 3 ir 12 straipsnius, įgyvendintus nacionalinėje teisėje. Bet kokia nuoroda į „vaiko interesus“ šiame reglamente turėtų būti aiškinama kaip nuoroda į vaiko interesus ir vaikų interesus nepriklausomai nuo jų amžiaus;

- (18) 1950 m. lapkričio 4 d. Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – Europos žmogaus teisių konvencija) 8 straipsnyje nustatyta teisė į pagarbą privačiam ir šeimos gyvenimui, o minėtos Konvencijos Protokolo Nr. 12 1 straipsnyje nustatyta, kad bet kokia teisės aktais nustatyta teisė turi būti užtikrinama nediskriminuojant jokiais pagrindais, įskaitant gimimą. Europos Žmogaus Teisių Teismas išaiškino Konvencijos 8 straipsnį kaip nustatantį reikalavimą visoms jo jurisdikcijoje esančioms valstybėms pripažinti užsienyje nustatytą teisėtą vaiko, gimusio surogatinės motinystės būdu, ir numatyto biologinio tėvo giminystės ryšį ir nustatyti vaiko ir numatyto nebiologinio tėvo giminystės ryšio (pavyzdžiui, įsivaikinant vaiką) teisinio pripažinimo mechanizmą²⁴;
- (19) Teisingumo Teismas patvirtino, kad dėl esminių Sąjungos teisės savybių susikūrė struktūrinis principų, taisyklių ir tarpusavyje susijusių teisinių santykių tinklas, jungiantis Sąjungą bei jos valstybes nares ir tarpusavyje valstybes nares. Tokia teisinė struktūra remiasi pamatine prielaida, pagal kurią kiekviena valstybė narė dalijasi su kitomis valstybėmis narėmis daugeliu bendrų vertybių, kuriomis grindžiama Sąjunga, kaip patikslinta Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje, ir pripažįsta, kad kitos valstybės narės su ja dalijasi tomis vertybėmis. Ši prielaida reiškia ir pagrindžia valstybių narių tarpusavio pasitikėjimo egzistavimą, tikintis, kad tos vertybės bus pripažintos;
- (20) pagal Europos Sąjungos sutarties (ESS) 2 straipsnį lygybė ir nediskriminavimas yra viena iš vertybių, kuriomis grindžiama Sąjunga ir kurios yra bendros visoms valstybėms narėms. Chartijos 21 straipsniu draudžiama diskriminacija, taip pat gimimo pagrindu. ESS 3 straipsnyje ir Chartijos 24 straipsnyje numatyta vaiko teisių apsauga, o Chartijos 7 straipsnyje numatyta kiekvieno asmens teisė į pagarbą privačiam ir šeimos gyvenimui;
- (21) laikantis tarptautinių konvencijų ir Sąjungos teisės nuostatų, šiuo reglamentu turėtų būti užtikrinama, kad vaikai galėtų naudotis savo teisėmis ir be diskriminacijos išsaugoti savo teisinį statusą tarpvalstybiniais atvejais. Šiuo tikslu ir atsižvelgiant į Teisingumo Teismo praktiką, taip pat valstybių narių ir Europos Žmogaus Teisių Teismo tarpusavio pasitikėjimą, šis reglamentas turėtų apimti vaiko kilmės, nustatytos vienoje valstybėje narėje, pripažinimą kitoje valstybėje narėje nepriklausomai nuo vaiko gyvybės užsimezgimo ar gimimo būdo ir nuo vaiko šeimos tipo, įskaitant įvaikinimą savo šalyje. Todėl, jei taikomos šio reglamento taisyklės dėl taikytinos teisės, šis reglamentas turėtų apimti vienoje valstybėje narėje nustatytos tos pačios lyties tėvų vaiko kilmės pripažinimą kitoje valstybėje narėje. Šis reglamentas taip pat turėtų apimti vienoje valstybėje narėje įvaikinto vaiko kilmės pripažinimą kitoje valstybėje narėje pagal nacionalinio įvaikinimo toje valstybėje narėje taisykles;

²⁴ Pavyzdžiui, *Menesson prieš Prancūziją* (paraiška Nr. 65192/11, Europos Taryba: Europos Žmogaus Teisių Teismas, 2014 m. birželio 26 d.) ir patariamoji nuomonė P16-2018-001 (paraiška Nr. P16-2018-001, Europos Taryba: Europos Žmogaus Teisių Teismas, 2019 m. balandžio 10 d.).

- (22) siekiant šio reglamento tikslų, būtina ir tikslinga į jį traukti bendras jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų ir autentiškų dokumentų dėl vaiko kilmės pripažinimo arba prireikus priėmimo taisykles, taip pat taisykles dėl Europos vaiko kilmės pažymėjimo sukūrimo naudojantis Sąjungos teisine priemone, kuri būtų privaloma ir tiesiogiai taikytina;
- (23) šis reglamentas apima „civilines bylas“, įskaitant civilinius teismo procesus ir su tuo susijusius sprendimus dėl vaiko kilmės, taip pat autentiškus dokumentus dėl vaiko kilmės. Sąvoka „civilinės bylos“ turėtų būti aiškinama autonomiškai, laikantis nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos. Ji turėtų būti laikoma nepriklausoma sąvoka, aiškinama remiantis, pirma, šio reglamento tikslais ir sistema ir, antra, bendraisiais principais, kylančiais iš nacionalinių teisinių sistemų visumos. Todėl sąvoka „civilinės bylos“ turėtų būti aiškinama kaip galinti apimti ir tas priemonės, kurios valstybės narės teisinėje sistemoje galėtų būti priskirtos viešosios teisės sričiai;
- (24) šio reglamento tikslais vaiko kilmė, dar vadinama filiacija, gali būti biologinė, genetinė, atsiradusi įvaikinimo būdu arba nustatyta teisės aktu. Be to, šio reglamento tikslais vaiko kilmė reiškia teisės aktais nustatytą tėvų ir vaikų giminystės ryšį ir turėtų apimti buvimo vaiku tam tikram tėvui ar motinai arba tėvams teisinį statusą. Šis reglamentas turėtų apimti vaiko kilmės nustatymą valstybėje narėje ir nepilnamečių, ir suaugusių asmenų, taip pat mirusio vaiko ir dar negimusio vaiko atžvilgiu, nepriklausomai nuo to, ar vaikas yra vienišo tėvo ar vienišos motinos, *de facto* poros, sutuoktinių poros ar poros, kurios santykiai pagal jiems taikytiną teisę turi panašias pasekmes, pvz., įregistravus partnerystę. Šis reglamentas turėtų būti taikomas neatsižvelgiant į vaiko, kurio kilmė turi būti nustatyta, pilietybę ir neatsižvelgiant į vaiko tėvų pilietybę. Sąvoka „vienas iš tėvų“ šiame reglamente atitinkamais atvejais turėtų būti aiškinama kaip reiškianti teisėtą tėvą ar motiną, numatytą tėvą ar motiną, asmenį, teigiantį, kad jis yra tėvas arba motina, arba asmenį, kuris vaiko teigimu yra jo tėvas arba motina;
- (25) šis reglamentas neturėtų būti taikomas nustatant vaiko kilmę valstybėje narėje vidaus atveju, kai nėra tarpvalstybinio elemento. Todėl į šį reglamentą neturėtų būti įtrauktos nuostatos dėl jurisdikcijos ar taikytinos teisės nustatant vaiko kilmę vidaus atvejais, pvz., nustatant vaiko kilmę jį įsivaikinus valstybėje narėje. Tačiau, siekiant užtikrinti vaikų teises be diskriminacijos tarpvalstybiniais atvejais, kaip nustatyta Chartijoje, taikant Teisingumo Teismo patvirtintą valstybių narių tarpusavio pasitikėjimo principą, šio reglamento nuostatos dėl teismo sprendimų ir autentiškų dokumentų dėl vaiko kilmės pripažinimo arba prireikus priėmimo taip pat turėtų būti taikomos pripažįstant vaiko kilmę valstybėje narėje vidaus atvejais, pvz., nustatant vaiko kilmę jį įsivaikinus valstybėje narėje. Todėl šio reglamento nuostatos, susijusios su atitinkamu liudijimu ir Europos vaiko kilmės pažymėjimu, taip pat turėtų būti taikomos nustatant vaiko kilmę valstybėje narėje vidaus atvejais, pvz., įsivaikinus vaiką valstybėje narėje;
- (26) šio reglamento tikslais įvaikinimas valstybėje narėje reiškia įvaikinimą, kai vaikas ir įtėvis arba įtėviai turi įprastinę gyvenamąją vietą toje pačioje valstybėje narėje ir sukuriamas nuolatinis tėvų ir vaiko giminystės ryšys. Siekiant atsižvelgti į skirtingas valstybių narių teises tradicijas, šis reglamentas turėtų apimti įvaikinimą valstybėje narėje, kai dėl įvaikinimo nutrūksta vaiko ir kilmės šeimos teisiniai santykiai (visiškas įvaikinimas), taip pat įvaikinimą valstybėje narėje, dėl kurio nenutrūksta vaiko ir kilmės šeimos teisiniai santykiai (paprastas įvaikinimas);

- (27) tarptautinį įvaikinimą, kai vaikas ir tėvis arba tėviai turi įprastinę gyvenamąją vietą skirtingose valstybėse, reglamentuoja 1993 m. Hagos konvencija dėl vaikų apsaugos ir bendradarbiavimo tarptautinio įvaikinimo srityje, kurios šalys yra visos valstybės narės. Šis reglamentas neturėtų būti taikomas tarptautiniam įvaikinimui nepriklausomai nuo to, ar jis apima dvi valstybes nares, ar valstybę narę ir trečiąją valstybę, ir nepriklausomai nuo to, ar tarptautiniam įvaikinimui taikoma Hagos konvencija;
- (28) nors vaiko kilmės nustatymas ir pripažinimas pagal šį reglamentą yra svarbūs ir kitoms civilinės teisės sritims, šio reglamento taikymo sritis turėtų apsiriboti jurisdikcija, taikytina teise, sprendimų dėl vaiko kilmės pripažinimu ir autentiškų dokumentų dėl vaiko kilmės priėmimu. Siekiant aiškumo turėtų būti aiškiai nurodyta, kad šis reglamentas netaikomas kitoms civilinės teisės sritims, kurios gali būti laikomos susijusiomis su vaiko kilme;
- (29) visų pirma, šiame reglamente nustatytos jurisdikcijos, taikytinos teisės, sprendimų pripažinimo ir autentiškų dokumentų priėmimo taisyklės neturėtų būti taikomos išlaikymo teisėms, reglamentuojamoms Tarybos reglamentu (EB) Nr. 4/2009²⁵, paveldėjimo teisėms, reglamentuojamoms Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 650/2012²⁶, ar tėvų pareigoms, reglamentuojamoms Tarybos reglamentu (ES) 2019/1111²⁷. Tačiau prieš sprendžiant su tėvų pareigomis, išlaikymu ar paveldėjimu susijusius klausimus pirmiausia turi būti išspręstas prejudicinis vaiko kilmės klausimas, todėl šis reglamentas turėtų palengvinti pirmiau minėtų Sąjungos priemonių dėl šeimos teisės ir paveldėjimo taikymą;
- (30) šis reglamentas neturėtų būti taikomas tokiems prejudiciniams klausimams kaip santuokos ar pagal jai taikytiną teisę pripažįstamų panašių pasekmių turinčių santykių egzistavimas, galiojimas ar pripažinimas – šiuos klausimus ir toliau turėtų reglamentuoti valstybių narių nacionalinė teisė, įskaitant jų tarptautinės privatinės teisės taisykles ir prireikus Teisingumo Teismo praktiką dėl laisvo judėjimo;
- (31) šio reglamento taikymo sritis neturėtų apimti vaiko kilmės įregistravimo registre reikalavimų. Todėl įregistravimo teisinės sąlygos ir būdas bei institucijos, kurios privalo tikrinti, kad būtų laikomasi visų reikalavimų ir būtų pateikiama ar parengiama pakankamai dokumentų arba juose būtų pateikiama reikiama informacija, turėtų būti nustatomi pagal valstybės narės, kurioje tvarkomas registras, teisę. Siekiant išvengti dokumentų dubliavimo, nacionalinės registravimo institucijos turėtų priimti kitoje valstybėje narėje kompetentingų institucijų parengtus dokumentus, kurių apyvertą reglamentuoja šis reglamentas. Visų pirma pagal šį reglamentą išduotas Europos vaiko kilmės pažymėjimas turėtų būti laikomas galiojančiu dokumentu, kuriuo remiantis vaiko kilmė įregistruojama valstybės narės registre. Kadangi Europos vaiko kilmės

²⁵ 2008 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 4/2009 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo bei bendradarbiavimo išlaikymo prievolių srityje (OL L 7, 2009 1 10, p. 1).

²⁶ 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 650/2012 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų paveldėjimo klausimais pripažinimo ir vykdymo bei autentiškų dokumentų paveldėjimo klausimais priėmimo ir vykdymo bei dėl Europos paveldėjimo pažymėjimo sukūrimo (OL L 201, 2012 7 27, p. 107).

²⁷ 2019 m. birželio 25 d. Tarybos reglamentas (ES) 2019/1111 dėl jurisdikcijos ir sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis bei tarptautiniu vaikų grobimu, pripažinimo ir vykdymo (OL L 178, 2019 7 2, p. 1).

pažymėjimo išdavimo tvarka, jo turinys bei galiojimas turėtų būti vienodi visose valstybėse narėse, kaip nustatyta šiame reglamente, o Europos vaiko kilmės pažymėjimas turėtų būti išduodamas laikantis šiame reglamente nustatytą jurisdikcijos ir taikytinos teisės taisyklių, registraciją vykdančios institucijos neturėtų reikalauti, kad Europos vaiko kilmės pažymėjimas pirmiausia būtų perkeltas į nacionalinį vaiko kilmės dokumentą. Tai neturėtų trukdyti registraciją vykdančioms institucijoms patvirtinti Europos vaiko kilmės pažymėjimo autentiškumui nustatyti būtinas sąlygas arba prašyti paraišką dėl registracijos teikiančio asmens pateikti papildomą informaciją, kurios reikalaujama pagal valstybės narės, kurioje tvarkomas registras, teisę, su sąlyga, kad ši informacija dar nėra įtraukta į Europos vaiko kilmės pažymėjimą. Kompetentinga institucija gali paraišką dėl registracijos teikiančiam asmeniui nurodyti, kaip galima pateikti trūkstamą informaciją. Vaiko kilmės įregistravimo registre galiojimas (pavyzdžiui, priklausomai nuo nacionalinės teisės, nesvarbu, ar registruojant nustatoma vaiko kilmė, ar tik pateikiami jau nustatytos vaiko kilmės įrodymai) taip pat neturėtų būti įtrauktas į šio reglamento taikymo sritį ir turėtų būti nustatomas pagal valstybės narės, kurioje tvarkomas registras, teisę;

- (32) šis reglamentas neturėtų apimti teismo sprendimų dėl vaiko kilmės, priimtų trečiojoje valstybėje, pripažinimo arba prireikus autentiškų dokumentų dėl vaiko kilmės, parengtų arba užregistruotų trečiojoje valstybėje, priėmimo. Pripažįstant ir priimant tokius dokumentus ir toliau turėtų būti taikoma kiekvienos valstybės narės nacionalinė teisė;
- (33) vaiko kilmės nustatymas turėtų reikšti teisinių santykių tarp vaiko ir kiekvieno iš tėvų teisinį nustatymą ir turėtų būti aiškinamas kaip vaiko kilmės nustatymas remiantis ieškiniu, kuriuo ginčijama anksčiau nustatyta vaiko kilmė. Prireikus šis reglamentas taip pat turėtų būti taikomas vaiko kilmės išnykimui arba nutraukimui;
- (34) nepaisant nacionalinių teisės aktų skirtumų, vaiko kilmė paprastai nustatoma teisės aktais arba kompetentingos institucijos aktu. Vaiko kilmės nustatymo pagal teisę pavyzdžiai yra vaiko kilmė pagal gimimą (gimdančio asmens atžvilgiu) ir vaiko kilmė pagal teisinę prezumpciją (gimdančio asmens sutuoktinio arba registruoto partnerio atžvilgiu). Vaiko kilmės nustatymo kompetentingos institucijos aktu pavyzdžiai yra vaiko kilmės nustatymas teismo sprendimu (pvz., įvaikinimo atveju arba bylose, kuriose vaiko kilmė ginčijama, ar bylose, kuriose teigiama apie vaiko kilmės egzistavimą, pvz., pateikiant įrodymų dėl neformalaus statuso įgijimo), notaro aktu (pvz., įvaikinimo atveju arba kai vaikas dar negimęs), administraciniu sprendimu (pvz., pripažinus tėvystę) arba įregistravimu. Vaiko kilmė paprastai registruojama civiliniame, asmenų arba gyventojų registre. Vaiko kilmės įrodymą galima pateikti vaiko kilmę patvirtinančiu dokumentu (pvz., teismo sprendimu, notaro aktu arba administraciniu sprendimu dėl vaiko kilmės nustatymo). Tačiau vaiko kilmės įrodymas dažniausiai pateikiamas įregistruojant vaiko kilmę pačiame registre, pateikiant atitinkamo registro ištrauką arba pažymą, kurioje nurodoma atitinkamame registre užregistruota informacija (pvz., gimimo liudijimą arba vaiko kilmės pažymėjimą);
- (35) Sąjungoje būtina užtikrinti sklandų ir teisingą Sąjungos teisingumo erdvės veikimą atsižvelgiant į skirtingas valstybių narių teises sistemas ir tradicijas. Todėl šalyse turėtų būti toliau stiprinamas pasitikėjimas viena kitos teisingumo sistemomis;

- (36) siekiant palengvinti teismo sprendimų ir autentiškų dokumentų dėl vaiko kilmės pripažinimą, šiame reglamente turėtų būti nustatytos vienodos jurisdikcijos taisyklės, taikomos vaiko kilmės nustatymui tarpvalstybiniu atveju. Šiame reglamente taip pat turėtų būti išaiškinta jaunesnių nei 18 metų amžiaus vaikų teisė turėti galimybę pareikšti savo nuomonę su jais susijusiose bylose;
- (37) šiuo reglamentu neturėtų būti sprendžiama, kurios institucijos kiekvienoje valstybėje narėje turi kompetenciją spręsti vaiko kilmės klausimus (pvz., teismai, administracinės institucijos, notariai, registrų tvarkytojai arba kitos institucijos);
- (38) šiame reglamente turėtų būti atsižvelgiama į įvairias sistemas vaiko kilmės klausimams spręsti valstybėse narėse. Kalbant apie autentiškus dokumentus, valstybės narės dažnai įgalioja institucijas, tokias kaip notariai, administracinės institucijos ar registrų tvarkytojai, parengti autentiškus dokumentus, kuriais nustatoma vaiko kilmė ir kurie turi privalomą teisinę galią toje valstybėje narėje, kurioje jie buvo parengti ar užregistruoti („autentiški dokumentai, kurie turi privalomą teisinę galią“), arba parengti autentiškus dokumentus, kurie neturi privalomos teisinės galios valstybėje narėje, kurioje jie buvo parengti ar užregistruoti, tačiau toje valstybėje narėje turi įrodomąją galią („autentiški dokumentai, kurie neturi privalomos teisinės galios“). Šiame reglamente vartojama sąvoka „įgaliojimas“ turi būti aiškinama autonomiškai pagal sąvokos „autentiškas dokumentas“ apibrėžtį, horizontaliai pateikiamą Sąjungos dokumentuose, ir atsižvelgiant į šio reglamento tikslus;
- (39) siekiant apsaugoti vaiko interesus, jurisdikcija turėtų būti nustatoma pagal artumo kriterijų. Todėl, jei įmanoma, jurisdikciją turėtų turėti vaiko įprastinės gyvenamosios vietos valstybė narė. Tačiau, siekiant palengvinti vaiko galimybę kreiptis į teismą valstybėje narėje, vaiko pilietybės valstybei narei, atsakovo (pavyzdžiui, asmens, kuris vaiko teigimu yra jo tėvas ar motina) įprastinės gyvenamosios vietos valstybei narei, bet kurio iš tėvų įprastinės gyvenamosios vietos valstybei narei, bet kurio iš tėvų pilietybės valstybei narei arba vaiko gimimo valstybei narei taip pat turėtų būti suteikta alternatyvi jurisdikcija;
- (40) remiantis Teisingumo Teismo praktika vaiko įprastinė gyvenamoji vieta turi būti nustatyta atsižvelgiant į visas konkrečiai bylai būdingas aplinkybes. Be fizinio vaiko buvimo valstybės narės teritorijoje, turi būti pasirinkti kiti veiksniai, galintys įrodyti, kad toks buvimas jokių būdu nėra laikinas ar nepastovus ir kad jis atspindi tam tikrą vaiko integraciją į socialinę ir šeimos aplinką, kuri iš esmės yra šio vaiko gyvenimo ašis. Šie veiksniai apima vaiko buvimo atitinkamos valstybės narės teritorijoje trukmę, reguliarumą, sąlygas ir priežastis bei vaiko pilietybę – atitinkami veiksniai priklauso nuo atitinkamo vaiko amžiaus. Jie taip pat apima vaiko mokyklos lankymo vietą ir sąlygas, vaiko šeimos ir socialinius santykius valstybėje narėje. Į tėvų ketinimą įsikurti su vaiku konkrečioje valstybėje narėje taip pat gali būti atsižvelgiama, jei toks ketinimas pasireiškia konkrečiais veiksmais, pavyzdžiui, gyvenamosios vietos pirkimu ar nuoma atitinkamoje valstybėje narėje. Tačiau gimdžiusio asmens pilietybė arba ankstesnė šio asmens gyvenamoji vieta teismo, į kurį kreipiamasi, valstybėje narėje nėra svarbi, o to, kad vaikas gimė toje valstybėje narėje ir turi tos valstybės narės pilietybę, nepakanka;
- (41) tais atvejais, kai šiame reglamente daroma nuoroda į pilietybę kaip į vieną iš siejamųjų veiksmų jurisdikcijos arba taikytinos teisės tikslais, klausimas, kaip traktuoti vaiką, tėvą ar motiną, kurie turi kelias pilietybes, yra prejudicinis klausimas, kuriam šis

reglamentas netaikomas, ir jis turėtų būti sprendžiamas pagal nacionalinę teisę, įskaitant, kai taikoma, tarptautines konvencijas, visapusiškai laikantis bendrųjų Sąjungos principų. Šio reglamento tikslais vaikas, tėvas arba motina, turintys kelias pilietybes, gali pasirinkti bet kurios valstybės narės, kurios pilietybę jie turi tuo metu, kai kreipiasi į teismą arba kai yra nustatyta vaiko kilmė, teismą arba teisę;

- (42) kai jurisdikcijos negalima nustatyti dėl bendrųjų alternatyvios jurisdikcijos pagrindų, jurisdikciją turėtų turėti valstybės narės, kurioje yra vaikas, teismai. Ši taisyklė dėl buvimo vietos visų pirma turėtų leisti valstybės narės teismams naudotis jurisdikcija trečiųjų šalių piliečių vaikų atžvilgiu, įskaitant tarptautinės apsaugos prašytojus arba asmenis, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, tokius kaip vaikai pabėgėliai ir dėl neramumų, vykstančių jų įprastinės gyvenamosios vietos valstybėje, tarptautiniu mastu perkelti vaikai;
- (43) jei pagal šį reglamentą jurisdikcijos neturi joks valstybės narės teismas, kiekvienoje valstybėje narėje jurisdikcija turėtų būti nustatoma pagal tos valstybės narės teisę, įskaitant toje valstybėje narėje galiojančias tarptautines priemones;
- (44) siekiant ištaisyti dėl atsisakymo vykdyti teisingumą susidariusią padėtį, į šį reglamentą turėtų būti įtraukta nuostata dėl *forum necessitatis*, pagal kurią valstybės narės teismui išimtinėmis aplinkybėmis būtų leidžiama priimti sprendimą dėl vaiko kilmės, glaudžiai susijusios su trečiaja valstybe. Gali būti laikoma, kad tokios išimtinės aplinkybės yra tuomet, kai paaiškėja, kad atitinkamoje trečiojoje valstybėje teismo procesas neįmanomas, pavyzdžiui, dėl pilietinio karo, arba kai pagrįstai negalima tikėtis, kad vaikas ar kita suinteresuotoji šalis toje valstybėje pradės teismo procesą ar jame dalyvaus. Vis dėlto jurisdikcija remiantis *forum necessitatis* turėtų būti naudojama tik tuo atveju, kai byla yra pakankamai susijusi su teismo, į kurį kreiptasi, valstybe nare;
- (45) proceso ekonomijos ir proceso veiksmingumo sumetimais, jei valstybės narės teisme, kuris pagal šį reglamentą neturi jurisdikcijos, vykstančio proceso baigtis priklauso nuo to, kaip bus išspręstas šalutinis klausimas, patenkantis į šio reglamento taikymo sritį, šis reglamentas neturėtų užkirsti kelio tos valstybės narės teismams išspręsti tą klausimą. Todėl jei bylos dalykas yra, pavyzdžiui, ginčas dėl paveldėjimo, ir tos bylos tikslais turi būti nustatytas giminystės ryšys tarp mirusiojo ir vaiko, valstybei narei, turinčiai jurisdikciją spręsti ginčą dėl paveldėjimo, turėtų būti leista išspręsti šį klausimą vykstančiame teismo procese, neatsižvelgiant į tai, ar jis turi jurisdikciją su vaiko kilme susijusiose bylose pagal šį reglamentą. Bet koks toks klausimas turėtų būti sprendžiamas pagal šiame reglamente nustatytą taikytiną teisę ir turėtų galioti tik procesui, dėl kurio jis buvo priimtas;
- (46) siekiant darnaus teisingumo sistemos veikimo, skirtingose valstybėse narėse neturėtų būti priimami tarpusavyje nesuderinami teismo sprendimai. Tuo tikslu šiame reglamente turėtų būti numatytos bendros procedūrinės taisyklės, panašios į kituose Sąjungos teisės aktuose, susijusiuose su teisiniu bendradarbiavimu civilinėse bylose, nustatytas taisyklės;
- (47) viena iš tokių procedūrinių taisyklių yra *lis pendens* taisyklė, kuri turėtų būti taikoma, jeigu ta pati vaiko kilmės byla iškeliama skirtinguose skirtingų valstybių narių teismuose. Pagal šią taisyklę turėtų būti nustatoma, kuris teismas turėtų pradėti nagrinėti vaiko kilmės bylą;

- (48) šiame reglamente turėtų būti nustatyta, kuriuo momentu šio reglamento tikslais laikoma, kad yra kreiptasi į teismą. Atsižvelgiant į valstybėse narėse egzistuojančias dvi skirtingas sistemas, pagal kurias reikalaujama dokumentą dėl bylos iškėlimo pirmiausia įteikti atsakovui arba jį pirmiausia pateikti teisme, turėtų pakakti to, kad pagal nacionalinę teisę buvo įvykdytas pirmo etapo veiksmas, su sąlyga, kad prašymo pateikėjas vėliau ėmėsi visų pagal nacionalinę teisę reikalaujamų priemonių, kad būtų galima imtis antro etapo veiksmų;
- (49) bylose dėl vaiko kilmės nustatymo turėtų būti taikomas pagrindinis principas, kurio laikantis pagal šį reglamentą jaunesniems nei 18 metų amžiaus vaikams, dėl kurių vyksta procesas ir kurie geba suformuluoti savo nuomonę, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo praktiką, turėtų būti suteikiama reali ir veiksminga galimybė pareikšti savo nuomonę, ir, vertinant vaiko interesus, į šią nuomonę turėtų būti deramai atsižvelgiama. Vis dėlto šiuo reglamentu turėtų būti numatyta, kad klausimas dėl to, kas išklausus vaiką ir kaip vaikas turi būti išklausytas, turi būti paliktas spręsti laikantis valstybių narių nacionalinės teisės ir tvarkos. Be to, nors teisė būti išklausytam lieka viena iš vaiko teisių, prievolė išklausti vaiką neturėtų būti absoliuti, o turėtų būti vertinama atsižvelgiant į vaiko interesus;
- (50) šiuo reglamentu turėtų būti numatytas teisinis tikrumas ir nuspėjamumas pateikiant bendras taisykles dėl taikytinos teisės dėl vaiko kilmės nustatymo tarpvalstybiniais atvejais. Tokiomis bendromis taisyklėmis siekiama išvengti vienas kitam prieštaraujančių sprendimų priklausomai nuo to, kurioje valstybėje narėje teismai ar kitos kompetentingos institucijos nustato vaiko kilmę, ir ypač palengvinti autentiškų dokumentų, kurie neturi privalomos teisinės galios kilmės valstybėje narėje, tačiau toje valstybėje narėje turi įrodomąją galią, priėmimą;
- (51) paprastai nustatant vaiko kilmę tarpvalstybiniais atvejais turėtų būti taikytina gimdančio asmens įprastinės gyvenamosios vietos gimdymo metu valstybės teisė. Šis jungiamasis veiksnys turėtų užtikrinti, kad taikytiną teisę būtų galima nustatyti daugeliu atvejų, įskaitant atvejus, susijusius su naujagimiu, kurio įprastinę gyvenamąją vietą gali būti sunku nustatyti. Gimimo laikas turėtų būti aiškinamas griežtai, nurodant dažniausiai pasitaikantį atvejį, kai vaiko kilmė po gimimo nustatoma teisės aktais ir per kelias dienas nuo gimimo įregistruojama atitinkamame registre. Šie teisės aktai turėtų būti taikomi ir tais atvejais, kai gimdantis asmuo turi įprastinę gyvenamąją vietą gimimo valstybėje (įprastas atvejis), ir tais atvejais, kai gimdantis asmuo turi įprastinę gyvenamąją vietą kitoje nei gimimo valstybėje (pavyzdžiui, kai vaikas gimsta keliaujant). Kai vaiko kilmė turi būti nustatyta prieš gimstant vaikui, pagal analogiją turėtų būti taikoma gimdančio asmens įprastinės gyvenamosios vietos gimdymo metu valstybės teisė. Siekiant užtikrinti, kad bet kokiomis aplinkybėmis būtų galima nustatyti taikytiną teisę, vaiko gimimo valstybės teisė turėtų būti taikoma retais atvejais, kai negalima nustatyti gimdančio asmens įprastinės gyvenamosios vietos gimdymo metu (pavyzdžiui, pabėgėlio arba tarptautiniu mastu priverstinai perkeltos motinos atveju);
- (52) išimties tvarka, kai pagal taikytiną teisę vaiko kilmė paprastai nustatoma tik vieno iš tėvų atžvilgiu (pavyzdžiui, tik genetinio tėvo tos pačios lyties poroje), vaiko kilmei iš kito iš tėvų (pavyzdžiui, negenetinio tėvo tos pačios lyties poroje) nustatyti gali būti taikoma bet kuri iš dviejų papildomų teisių, t. y. bet kurio iš tėvų pilietybės valstybės teisė arba vaiko gimimo valstybės teisė. Atsižvelgiant į tai, kad tokiais atvejais ir vaiko kilmė, susijusi su vienu iš tėvų, ir vaiko kilmė, susijusi su kitu iš tėvų, būtų nustatyta

pagal vieną iš teisių, kurios šiame reglamente nustatytos kaip taikytinos, kai vaiko kilmė kiekvieno iš tėvų atžvilgiu buvo nustatyta valstybės narės, kurios teismai turi jurisdikciją pagal šį reglamentą, institucijų, vaiko kilmė kiekvieno iš tėvų atžvilgiu, įskaitant atvejus, kai ją nustato skirtingų valstybių narių institucijos, turėtų būti pripažįstama visose kitose valstybėse narėse pagal šio reglamento taisykles;

- (53) bet kuri pagal šį reglamentą kaip taikytina nustatyta teisė turėtų būti taikoma net jei ji nėra valstybės narės teisė;
- (54) siekiant užtikrinti teisinį tikrumą ir vaiko kilmės tęstinumą, jei vaiko kilmė buvo nustatyta valstybėje narėje pagal vieną iš šiuo reglamentu taikytinų teisių, taikytinos teisės pakeitimas pasikeitus gimdžiusio asmens įprastinei gyvenamajai vietai ar kurio nors iš tėvų pilietybei neturėtų daryti įtakos jau nustatytai vaiko kilmei;
- (55) suinteresuotoji šalis gali atlikti vienašalį veiksma, kuriuo siekiama teisinio poveikio vaiko kilmei, kuri jau yra nustatyta arba turi būti nustatyta, pavyzdžiui, tėvystės pripažinimą arba sutuoktinio sutikimą dėl pagalbinio apvaisinimo technologijų naudojimo. Toks veiksmas turėtų būti oficialiai galiojantis, jei jis atitinka šiame reglamente numatytus taikytinus oficialius teisės reikalavimus arba valstybės, kurioje veiksmą vykdančio asmens turi įprastinę gyvenamąją vietą, teisę, arba valstybės, kurioje veiksmas buvo atliktas, teisę;
- (56) siekiant užtikrinti viešuosius interesus, teismams ir kitoms kompetentingoms institucijoms, nustatančioms vaiko kilmę valstybėse narėse, turėtų būti suteikta galimybė išimtinėmis aplinkybėmis nepaisyti tam tikrų užsienio teisės nuostatų, jeigu tokių nuostatų taikymas konkrečiu atveju būtų akivaizdžiai nesuderinamas su atitinkamos valstybės narės viešąja tvarka (*ordre public*). Tačiau teismams ar kitoms kompetentingoms institucijoms neturėtų būti suteikiama galimybė taikyti viešosios tvarkos išimtį siekiant nepaisyti kitos valstybės teisės, jei tai prieštarautų Chartijai, ypač jos 21 straipsniui, kuriuo draudžiama diskriminacija;
- (57) kadangi esama valstybių, kuriose gali kartu veikti dvi arba daugiau teisės sistemų ar normų rinkinių, susijusių su klausimais, kuriuos reglamentuoja šis reglamentas, atitinkama teisė turėtų reglamentuoti, kokia apimtimi šis reglamentas taikomas skirtinguose tų valstybių teritoriniuose vienetuose;
- (58) šiuo reglamentu turėtų būti numatytas vaiko kilmę nustatančių privalomos teisinės galios teismo sprendimų ir autentiškų dokumentų, kurie yra išduoti kitoje valstybėje narėje, pripažinimas;
- (59) priklausomai nuo nacionalinės teisės, vaiko kilmę nustatantis autentiškas dokumentas, turintis privalomą teisinę galią kilmės valstybėje narėje, gali būti, pavyzdžiui, notarinis įvaikinimo aktas arba administracinis sprendimas dėl vaiko kilmės nustatymo pripažinus tėvystę. Šiuo reglamentu taip pat turėtų būti numatytas autentiškų dokumentų, kurie neturi privalomos teisinės galios kilmės valstybėje narėje, tačiau toje valstybėje narėje turi įrodomąją galią, priėmimas. Priklausomai nuo nacionalinės teisės, toks autentiškas dokumentas gali būti, pavyzdžiui, gimimo liudijimas arba vaiko kilmės pažymėjimas, kuriuo patvirtinama vaiko kilmė, nustatyta kilmės valstybėje narėje (nesvarbu, ar vaiko kilmė buvo nustatyta teisės aktais, ar kompetentingos institucijos aktu, pvz., teismo sprendimu, notaro aktu, administraciniu sprendimu arba įregistravimu);

- (60) tarpusavio pasitikėjimas teisingumo vykdymu Sąjungoje pagrindžia principą, kad valstybėje narėje priimti teismo sprendimai, kuriais nustatoma vaiko kilmė, turėtų būti pripažįstami visose valstybėse narėse, nereikalaujant taikyti jokios pripažinimo procedūros. Konkrečiai, kai pateikiamas kitoje valstybėje narėje priimtas teismo sprendimas, kuriuo nustatoma vaiko kilmė ir kurio nebegalima užginčyti kilmės valstybėje narėje, prašomosios valstybės narės kompetentingos institucijos turėtų teisės aktais pripažinti šį teismo sprendimą nereikalaujamos taikyti jokios specialios procedūros ir turėtų atitinkamai atnaujinti vaiko kilmės įrašus atitinkamame registre;
- (61) tai, ar šiais atsisakymo pagrindais gali remtis bylos šalis, ar jais galima remtis *ex officio*, nustatoma pagal nacionalinę teisę. Tai neturėtų trukdyti bet kuriai suinteresuotajai šaliai, kuri nori iškelti kitoje valstybėje narėje priimto teismo sprendimo dėl vaiko kilmės pripažinimą kaip pagrindinį ginčo klausimą, kreiptis į teismą dėl teismo sprendimo, kuriuo būtų nurodyta, kad nėra pagrindo atsisakyti pripažinti šį teismo sprendimą. Tai, kas gali būti laikoma suinteresuotąja šalimi, turinčia teisę pateikti tokį prašymą, turėtų būti nustatoma pagal valstybės narės, kurioje pateikiamas toks prašymas, teisę;
- (62) vienoje valstybėje narėje priimtų teismo sprendimų dėl vaiko kilmės pripažinimas kitoje valstybėje narėje turėtų būti grindžiamas tarpusavio pasitikėjimo principu. Todėl nepripažinimo pagrindų turėtų būti kuo mažiau, atsižvelgiant į pagrindinį šio reglamento tikslą – palengvinti vaiko kilmės pripažinimą ir veiksmingai apsaugoti vaikų teises bei vaiko interesus tarpvalstybiniais atvejais;
- (63) pripažinti teismo sprendimą turėtų būti atsisakoma tik tuomet, kai esama vieno ar daugiau atsisakymo pripažinti pagrindų, numatytų šiame reglamente. Šiame reglamente pateiktų atsisakymo pripažinti pagrindų sąrašas yra baigtinis. Neturėtų būti įmanoma remtis kaip atsisakymo pagrindais jame nepateiktais pagrindais, pvz., *lis pendens* taisyklės pažeidimu. Vėlesnis teismo sprendimas visada turėtų pakeisti ankstesnį teismo sprendimą tiek, kiek jie yra nesuderinami;
- (64) kalbant apie jaunesniems nei 18 metų amžiaus vaikams suteikiamą galimybę pareikšti savo nuomonę, tinkamą būdą vaikui išklausti turėtų parinkti kilmės teismas. Todėl neturėtų būti įmanoma atsisakyti pripažinti teismo sprendimą remiantis vien tik tuo, kad kilmės teismas naudojo kitokį būdą vaikui išklausti, nei naudotų pripažinimo valstybės narės teismas;
- (65) autentiški dokumentai, turintys privalomą teisinę galią kilmės valstybėje narėje, pagal šiuo reglamentu nustatytas pripažinimo taisykles turėtų būti laikomi lygiaverčiais teismo sprendimams;
- (66) nors prievolė užtikrinti jaunesniems nei 18 metų amžiaus vaikams galimybę pareikšti savo nuomonę pagal šį reglamentą neturėtų būti taikoma privalomos teisinės galios autentiškiems dokumentams, reikia atsižvelgti į vaikų teisę pareikšti savo nuomonę pagal Chartijos 24 straipsnį ir JT vaiko teisių konvencijos 12 straipsnį bei jų įgyvendinimą nacionalinėje teisėje ir tvarkoje. Tai, kad vaikams nebuvo suteikta galimybė pareikšti savo nuomonę, neturėtų automatiškai būti pagrindas atsisakyti pripažinti privalomos teisinės galios autentiškus dokumentus;
- (67) pagal šį reglamentą vienoje valstybėje narėje pripažįstamas kitoje valstybėje narėje priimtas teismo sprendimas dėl vaiko kilmės nustatymo arba kitoje valstybėje narėje

parengtas ar įregistruotas autentiškas dokumentas, kuriuo nustatoma vaiko kilmė ir kuris turi privalomą teisinę galią, neturėtų reikšti vaiko, kurio kilmė buvo arba turi būti nustatyta, tėvų galimos santuokos ar įregistruotos partnerystės pripažinimo;

- (68) siekiant atsižvelgti į skirtingas vaiko kilmės klausimų sprendimo valstybėse narėse sistemas, šiuo reglamentu turėtų būti užtikrintas autentiškų dokumentų, kurie neturi privalomos teisinės galios kilmės valstybėje narėje, bet toje valstybėje narėje turi įrodomąją galią, priėmimą visose valstybėse narėse. Tokie autentiški dokumentai gali turėti įrodomąją galią, susijusią su jau nustatyta vaiko kilme arba kitais faktais. Priklausomai nuo nacionalinės teisės, autentiški dokumentai, kuriais pateikiamas įrodymas, kad vaiko kilmė jau nustatyta, gali būti, pavyzdžiui, gimimo liudijimas, vaiko kilmės pažymėjimas arba civilinio registro išrašas apie gimimą. Autentiški dokumentai, kuriais pateikiami kitų faktų įrodymai, gali būti, pavyzdžiui, notarinis ar administracinis dokumentas, kuriuo patvirtinama tėvystė, notarinis ar administracinis dokumentas, kuriuo patvirtinamas motinos ar vaiko sutikimas dėl motinystės nustatymo, notarinis ar administracinis dokumentas, kuriuo patvirtinamas sutuoktinio sutikimas dėl pagalbinio apvaisinimo technologijos naudojimo, notarinis ar administracinis dokumentas, kuriuo patvirtinamas neformalus statuso įgijimas;
- (69) autentiški dokumentai, kurie neturi privalomos teisinės galios kilmės valstybėje narėje, tačiau toje valstybėje narėje turi įrodomąją galią, kitoje valstybėje narėje turėtų turėti tokią pačią įrodomąją galią kaip ir kilmės valstybėje narėje arba kuo panašesnę galią. Nustatant tokio autentiško dokumento įrodomąją galią kitoje valstybėje narėje arba kuo panašesnę galią, turėtų būti remiamasi autentiško dokumento įrodomosios galios pobūdžiu ir apimtimi kilmės valstybėje narėje. Todėl tai, kokią įrodomąją galią toks autentiškas dokumentas turėtų turėti kitoje valstybėje narėje, priklausys nuo kilmės valstybės narės teisės;
- (70) autentiško dokumento, kuris neturi privalomos teisinės galios kilmės valstybėje narėje, tačiau toje valstybėje narėje turi įrodomąją galią, autentiškumas turėtų būti savarankiška sąvoka, kuri apimtų tokius elementus kaip dokumento tikrumas, dokumento oficialūs rekvizitai, dokumentą rengiančios institucijos įgaliojimai ir procedūra, kurią taikant rengiamas dokumentas. Ji taip pat turėtų apimti autentiškame dokumente užfiksuotus faktinius elementus. Šalis, norinti užginčyti tokio autentiško dokumento autentiškumą, turėtų tai padaryti autentiško dokumento kilmės valstybės narės kompetentingame teisme pagal tos valstybės narės teisę;
- (71) sąvoka „teisinis veiksmas“ (pvz., vaiko kilmės patvirtinimas arba sutikimas) arba „teisiniai santykiai“ (pvz., vaiko kilmė), įrašyta autentiškame dokumente, kuris neturi privalomos teisinės galios kilmės valstybėje narėje, tačiau toje valstybėje narėje turi įrodomąją galią, turėtų būti aiškinama kaip rodanti autentiškame dokumente įrašytos medžiagos turinį. Šalis, norinti užginčyti autentiškame dokumente užfiksuotą teisinį veiksmą arba teisinius santykius, turėtų tai padaryti jurisdikciją pagal šį reglamentą turinčiuose teismuose, kurie sprendimą dėl ieškinio turėtų priimti pagal taikytiną teisę dėl šiame reglamente nurodytos vaiko kilmės nustatymo;
- (72) jeigu su autentiškame dokumente, kuris neturi privalomos teisinės galios kilmės valstybėje narėje, tačiau toje valstybėje narėje turi įrodomąją galią, užfiksuotu teisiniu veiksmu arba teisiniais santykiais susijęs klausimas iškeliamas kaip šalutinis klausimas valstybės narės teismo procese, tas teismas turėtų turėti jurisdikciją nagrinėti tą klausimą;

- (73) jeigu autentiškas dokumentas, kuris neturi privalomos teisinės galios kilmės valstybėje narėje, tačiau toje valstybėje narėje turi įrodomąją galią, užginčijamas, jis neturėtų turėti įrodomosios galios kitoje valstybėje narėje nei kilmės valstybė narė, kol ginčas nebus išnagrinėtas. Jeigu ieškinys yra tik dėl konkretaus klausimo, susijusio su autentiškame dokumente užfiksuotu teisiniu veiksmu arba teisiniais santykiais, kol nagrinėjamas ieškinys, užginčytas autentiškas dokumentas neturėtų turėti jokios įrodomosios galios ginčijamu klausimu kitoje valstybėje narėje nei kilmės valstybė narė. Autentiškas dokumentas, kuris užginčytas paskelbiamas negaliojančiu, nebeturėtų turėti jokios įrodomosios galios;
- (74) jeigu taikant šį reglamentą institucijai būtų pateikti du nesuderinami autentiški dokumentai, kurie neturi privalomos teisinės galios nustatant vaiko kilmę, tačiau atitinkamoje jų kilmės valstybėje narėje turi įrodomąją galią, ji turėtų įvertinti, kuriam autentiškam instrumentui turėtų būti teikiama pirmenybė (jei pirmenybė apskritai teiktina), atsižvelgdama į su konkrečiu atveju susijusias aplinkybes. Tais atvejais, kai atsižvelgiant į tas aplinkybes nėra aišku, kuriam iš šių autentiškų dokumentų turėtų būti teikiama pirmenybė (jei pirmenybė apskritai teiktina), sprendimą dėl šio klausimo turėtų priimti teismai, kurie turi jurisdikciją pagal šį reglamentą, arba, tuo atveju, kai klausimas bylos nagrinėjimo metu iškeliamas kaip šalutinis klausimas, – teismas, kuriame nagrinėjama ta byla;
- (75) atsižvelgiant į viešąjį interesą, valstybių narių teismams ar kitoms kompetentingoms institucijoms turėtų būti suteikta galimybė išimtinėmis aplinkybėmis atsisakyti pripažinti arba prireikus priimti teismo sprendimą ar autentišką dokumentą dėl vaiko kilmės, nustatytos kitoje valstybėje narėje, jeigu tam tikru atveju toks pripažinimas ar priėmimas būtų akivaizdžiai nesuderinamas su atitinkamos valstybės narės viešąja tvarka (*ordre public*). Tačiau teismams ar kitoms kompetentingoms institucijoms neturėtų būti suteikiama galimybė atsisakyti pripažinti arba prireikus priimti teismo sprendimą ar autentišką dokumentą, išduotą kitoje valstybėje narėje, jei tai prieštarautų Chartijai, ypač jos 21 straipsniui, kuriuo draudžiama diskriminacija;
- (76) siekiant, kad valstybėje narėje nustatyto vaiko kilmės pripažinimo klausimas būtų išspręstas greitai, sklandžiai ir veiksmingai, vaikams arba jų tėvams (ar vienam iš tėvų) turėtų būti suteikta galimybė lengvai įrodyti vaikų padėtį kitoje valstybėje narėje. Siekiant suteikti jiems šią galimybę, šiuo reglamentu turėtų būti numatyta sukurti vienodą pažymėjimą – Europos vaiko kilmės pažymėjimą, kuris būtų išduodamas naudoti kitoje valstybėje narėje. Siekiant atsižvelgti į subsidiarumo principą, šis Europos vaiko kilmės pažymėjimas neturėtų pakeisti valstybėse narėse panašiais tikslais naudojamų vidaus dokumentų;
- (77) Europos vaiko kilmės pažymėjimą išduodanti institucija turėtų atsižvelgti į formalumus, kurių reikalaujama laikytis registruojant vaiko kilmę valstybėje narėje, kurioje tvarkomas registras. Tuo tikslu šiame reglamente turėtų būti numatyta, kad valstybės narės keistųsi informacija apie tokius formalumus;
- (78) Europos vaiko kilmės pažymėjimo naudojimas neturėtų būti privalomas. Tai reiškia, kad asmenys, turintys teisę prašyti Europos vaiko kilmės pažymėjimo, t. y. vaikas arba teisinis atstovas, neturėtų privalėti to daryti, o prašydami pripažinimo kitoje valstybėje narėje galėtų pateikti ir kitas šiuo reglamentu numatytas priemones (teismo sprendimą arba autentišką dokumentą). Vis dėlto jokia institucija ar asmuo, kuriai (-iam) pateikiamas kitoje valstybėje narėje išduotas Europos vaiko kilmės pažymėjimas,

neturėtų turėti teisės prašyti vietoje Europos vaiko kilmės pažymėjimo pateikti teismo sprendimą ar autentišką dokumentą;

- (79) Europos vaiko kilmės pažymėjimas turėtų būti išduodamas valstybėje narėje, kurioje buvo nustatyta vaiko kilmė ir kurios teismai turi jurisdikciją pagal šį reglamentą. Kiekviena valstybė narė savo vidaus teisės aktuose turėtų pati nustatyti, kurios institucijos turi būti kompetentingos išduoti Europos vaiko kilmės pažymėjimą, nesvarbu, ar tai būtų teismai ar kitos institucijos, kurios yra kompetentingos nagrinėti vaiko kilmės klausimus, pvz., administracinės institucijos, notariai ar registrai. Valstybės narės turėtų pranešti Komisijai atitinkamą informaciją, susijusią su institucijomis, kurios pagal nacionalinę teisę įgaliotos išduoti Europos vaiko kilmės pažymėjimą, kad šią informaciją būtų galima paskelbti viešai;
- (80) nors nacionalinio autentiško dokumento, kuriame pateikiami vaiko kilmės įrodymai (pvz., gimimo liudijimas arba vaiko kilmės pažymėjimas), turinys ir galiojimas priklauso nuo kilmės valstybės narės, Europos vaiko kilmės pažymėjimo turinys ir galiojimas visose valstybėse narėse turėtų būti toks pat. Jis turėtų turėti įrodomąją galią – turėtų būti daroma prielaida, kad jame tiksliai nurodyti elementai, nustatyti pagal taikytiną teisę dėl šiame reglamente nurodyto vaiko kilmės nustatymo. Europos vaiko kilmės pažymėjimo įrodomoji galia neturėtų būti taikoma elementams, kurių šis reglamentas nereglamentuoja, pavyzdžiui, vaiko, kurio kilmės klausimas nagrinėjamas, tėvų civiliniam statusui. Nors nacionalinis autentiškas dokumentas, kuriame pateikiami vaiko kilmės įrodymai, išduodamas kilmės valstybės narės kalba, prie šio reglamento pridedamą Europos vaiko kilmės pažymėjimo formą galima gauti visomis Sąjungos kalbomis;
- (81) teismas ar kita kompetentinga institucija, gavę prašymą, turėtų išduoti Europos vaiko kilmės pažymėjimą. Europos vaiko kilmės pažymėjimo originalas turėtų likti išduodančiojoje institucijoje, kuri pareiškėjui arba teisiniam atstovui turėtų išduoti vieną ar kelias patvirtintas Europos vaiko kilmės pažymėjimo kopijas. Kadangi vaiko kilmės statusas daugeliu atvejų išlieka stabilus, Europos vaiko kilmės pažymėjimo kopijų galiojimas neturėtų būti ribotas, nedarant poveikio galimybei pririnkus Europos vaiko kilmės pažymėjimą pataisyti, pakeisti, sustabdyti ar atšaukti. Šiame reglamente turėtų būti numatytos teisių gynimo priemonės siekiant užginčyti išduodančiosios institucijos sprendimus, įskaitant sprendimus atsisakyti išduoti Europos vaiko kilmės pažymėjimą. Jei Europos vaiko kilmės pažymėjimas ištaisomas, pakeičiamas, sustabdomas arba panaikinamas, išduodančioji institucija turėtų apie tai informuoti asmenis, kuriems buvo išduotos patvirtintos kopijos, kad būtų užkirstas kelias netinkamam tokių kopijų naudojimui;
- (82) šiame reglamente turėtų būti numatytos šiuolaikinės galimybės kreiptis į teismą, kad fiziniai asmenys arba jų teisiniai atstovai ir valstybių narių teismai arba kitos kompetentingos institucijos galėtų elektroniniu būdu palaikyti ryšį per Europos elektroninės prieigos punktą, sukurtą Europos e. teisingumo portale Reglamentu (ES) .../... [Skaitmeninio reglamento]. Turėtų būti užtikrintas suderinamumas su [Skaitmeninio reglamentu]. Todėl šiame reglamente pririnkus būtų tikslinga pateikti nuorodas į [Skaitmeninio reglamentą], įskaitant sąvokų „decentralizuota IT sistema“ ir „Europos elektroninės prieigos punktas“ apibrėžtis. Europos elektroninės prieigos punktas yra decentralizuotos IT sistemos dalis. Decentralizuotą IT sistemą turėtų sudaryti valstybių narių galinės sistemos ir sąveikūs prieigos punktai, įskaitant Europos elektroninės prieigos punktą, per kurį jie turėtų būti tarpusavyje sujungti.

Decentralizuotos IT sistemos prieigos punktai turėtų būti grindžiami Reglamentu (ES) 2022/850 sukurta e. CODEX sistema. Europos sąveikumo sistema apibrėžia referencinę sąveikios politikos įgyvendinimo sąvoką²⁸;

- (83) Europos elektroninės prieigos punktas turėtų leisti fiziniams asmenims arba jų teisiniams atstovams pateikti prašymą išduoti Europos vaiko kilmės pažymėjimą ir gauti bei išsiųsti šį pažymėjimą elektroniniu būdu. Jis taip pat turėtų suteikti jiems galimybę elektroniniu būdu susisiekti su valstybių narių teismais ar kitomis kompetentingomis institucijomis teismo proceso dėl sprendimo, kad nėra pagrindo atsisakyti pripažinti teismo sprendimą ar autentišką dokumentą dėl vaiko kilmės, arba teismo proceso dėl atsisakymo pripažinti teismo sprendimą ar autentišką dokumentą dėl vaiko kilmės, metu. Valstybių narių teismai arba kitos kompetingos institucijos turėtų palaikyti ryšį su piliečiais per Europos elektroninės prieigos punktą tik jei pilietis iš anksto davė aiškų sutikimą naudoti šią ryšio priemonę;
- (84) šis reglamentas neturėtų turėti įtakos Tarptautinės civilinės būklės komisijos (toliau – TCBK) konvencijų Nr. 16, 33 ir 34 tarpusavio taikymui daugiakalbių išrašų ir gimimo liudijimų atveju valstybėse narėse arba abipusiam jų taikymui valstybėje narėje ir trečiojoje valstybėje;
- (85) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, kiek tai susiję su decentralizuotos IT sistemos sukūrimu šio reglamento tikslais, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011²⁹;
- (86) siekiant užtikrinti, kad šio reglamento IV ir V skyriuose numatyti liudijimai ir VI skyriuje numatytas Europos vaiko kilmės pažymėjimas būtų nuolat atnaujinami, Komisijai turėtų būti deleguotas įgaliojimas pagal SESV 290 straipsnį priimti aktus, kuriais būtų iš dalies pakeisti šio reglamento I–V priedai. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais³⁰. Visų pirma, siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (87) valstybių narių priimtų tarptautinių įsipareigojimų laikymasis reiškia, kad šis reglamentas neturėtų daryti poveikio tarptautinių konvencijų, kurių šalimis šio reglamento priėmimo metu yra viena ar kelios valstybės narės, taikymui. Siekdama užtikrinti didesnes galimybes taikyti šias nuostatas ir remdamasi valstybių narių pateikta informacija, Komisija Europos e. teisingumo portale paskelbs atitinkamų

²⁸ 2022 m. lapkričio 18 d. COM(2022) 710 *final* ir COM(2022) 720 *final*.

²⁹ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

³⁰ Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl geresnės teisėkūros (OL L 123, 2016 5 12, p. 1).

konvencijų sąrašą. Vis dėlto siekiant suderinamumo su šio reglamento bendraisiais tikslais, šis reglamentas valstybių narių santykiuose turėtų turėti viršenybę išimtinai dviejų ar daugiau valstybių narių sudarytų konvencijų atžvilgiu tiek, kiek tokios konvencijos yra susijusios su šio reglamento reglamentuojamais klausimais;

- (88) susitarimams su viena ar keliomis trečiosiomis valstybėmis, kuriuos valstybė narė sudarė iki jos įstojimo į Sąjungą dienos, taikomas SESV 351 straipsnis;
- (89) Komisija Europos e. teisingumo portale turėtų viešai skelbti ir atnaujinti valstybių narių pateiktą informaciją;
- (90) šiuo reglamentu gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų Chartijoje. Visų pirma šiuo reglamentu siekiama skatinti taikyti 7 straipsnį dėl kiekvieno asmens teisės į pagarbą privačiam ir šeimos gyvenimui, 21 straipsnį, kuriuo draudžiama diskriminacija, ir 24 straipsnį dėl vaiko teisių apsaugos;
- (91) šis reglamentas turėtų būti taikomas laikantis Sąjungos duomenų apsaugos teisės ir privatumo apsaugos reikalavimų, kaip nustatyta Chartijoje. Bet koks asmens duomenų tvarkymas pagal šį reglamentą turėtų būti atliekamas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679³¹ (Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą, BDAR), Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1725³² (ES duomenų apsaugos reglamentą, toliau – ESDAR) ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/58/EB³³;
- (92) taikant šį reglamentą, valstybių narių teismams arba kitoms kompetentingoms institucijoms gali reikėti tvarkyti asmens duomenis siekiant nustatyti vaiko kilmę tarpvalstybiniais atvejais ir tarpusavyje pripažinti vaiko kilmę valstybėse narėse. Tai apima asmens duomenų, susijusių su vaiko kilmės nustatymu tarpvalstybiniais atvejais, tvarkymą, liudijimų, teikiamų kartu su teismo sprendimais ar autentiškais dokumentais, išdavimą, Europos vaiko kilmės pažymėjimo išdavimą, vaiko kilmei pripažinti skirtų dokumentų pateikimą, sprendimo, kad nėra pagrindo atsisakyti pripažinti vaiko kilmę, gavimą ar prašymą atsisakyti pripažinti vaiko kilmę. Asmens duomenys, kuriuos pagal šį reglamentą tvarko valstybių narių teismai arba kitos kompetentingos institucijos, yra įtraukti į dokumentus, kuriuos pirmiau minėtais tikslais tvarko valstybių narių teismai arba kitos kompetentingos institucijos. Tvarkomi asmens duomenys visų pirma bus susiję su vaikais, jų tėvais ir jų teisiniais atstovais. Valstybių narių teismų arba kitų kompetentingų institucijų tvarkomi asmens duomenys turėtų būti tvarkomi pagal taikytinus duomenų apsaugos teisės aktus, visų pirma pagal BDAR. Be to, taikant šį reglamentą, Komisijai gali reikėti tvarkyti asmens duomenis, susijusius su elektroniniu fizinių asmenų arba jų teisinių atstovų ir valstybių

³¹ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

³² 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

³³ 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių) (OL L 201, 2002 7 31, p. 37).

narių teismų arba kitų kompetentingų institucijų ryšiu, kad būtų galima prašyti, gauti ir išsiųsti Europos vaiko kilmės pažymėjimą, arba nagrinėjant vaiko kilmės pripažinimo arba atsisakymo pripažinti vaiko kilmę bylas, tam naudojant Europos elektroninės prieigos punktą decentralizuotoje IT sistemoje. Komisijos tvarkomi asmens duomenys turėtų būti tvarkomi pagal ESDAR;

- (93) šiuo reglamentu turėtų būti nustatytas teisinis pagrindas valstybių narių teismams arba kitoms kompetentingoms valdžios institucijoms tvarkyti asmens duomenis pagal BDAR 6 straipsnio 1 ir 3 dalis ir pagal ESDAR 5 straipsnio 1 ir 2 dalis. Specialių kategorijų asmens duomenų tvarkymas pagal šį reglamentą atitinka BDAR 9 straipsnio 2 dalies reikalavimus, nes pagal f punktą duomenis tvarkys teismai, vykdančys savo teismines funkcijas, arba pagal g punktą duomenų tvarkymas bus būtinas dėl svarbaus viešojo intereso remiantis šiuo reglamentu, siekiant palengvinti teismo sprendimų ir autentiškų dokumentų dėl vaiko kilmės pripažinimą kitoje valstybėje narėje, kad būtų užtikrinta pagrindinių ir kitų vaikų teisių apsauga Sąjungoje tarpvalstybiniais atvejais. Taip pat specialių kategorijų asmens duomenų tvarkymas pagal šį reglamentą atitinka ESDAR 10 straipsnio 2 dalies reikalavimus, nes pagal f punktą duomenų tvarkymas bus būtinas teisinių reikalavimų nustatymui, vykdymui ar gynybai arba pagal g punktą duomenų tvarkymas bus būtinas dėl svarbaus viešojo intereso remiantis šiuo reglamentu;
- (94) asmens duomenys pagal šį reglamentą turėtų būti tvarkomi tik konkrečiais juose nustatytais tikslais, nepažeidžiant tolesnio duomenų tvarkymo archyvavimo tikslais siekiant užtikrinti viešąjį interesą pagal BDAR 5 straipsnio 1 dalies b punktą ir 89 straipsnį, atsižvelgiant į tai, kad, nustatčius arba pripažinus vaiko kilmę tarpvalstybiniais atvejais, valstybių narių teismams arba kitoms kompetentingoms valdžios institucijoms gali reikėti tvarkyti asmens duomenis archyvavimo tikslais siekiant užtikrinti viešąjį interesą. Kadangi šis reglamentas susijęs su tarpvalstybiniais vaiko kilmės aspektais, o tai yra pilietinio statuso klausimas, kuris gali būti aktualus neribotą laikotarpį, šiuo reglamentu neturėtų būti ribojamas tvarkomos informacijos ir asmens duomenų saugojimo laikotarpis;
- (95) vaiko kilmės nustatymo tarpvalstybiniais atvejais, liudijimų, teikiamų kartu su teismo sprendimais ar autentiškais dokumentais, išdavimo, Europos vaiko kilmės pažymėjimo išdavimo, vaiko kilmei pripažinti skirtų dokumentų pateikimo, sprendimo, kad nėra pagrindo atsisakyti pripažinti vaiko kilmę, gavimo ar prašymo atsisakyti pripažinti vaiko kilmę tikslais valstybių narių teismai ar kitos kompetentingos institucijos, kuriuos valstybės narės įgaliojo taikyti šį reglamentą, turėtų būti laikomi duomenų valdytojais, kaip tai apibrėžta BDAR 4 straipsnio 7 punkte. Europos elektroninės prieigos punkto techninio valdymo, plėtros, priežiūros, saugumo ir palaikymo, taip pat fizinių asmenų arba jų teisinių atstovų bei valstybių narių teismų arba kitų kompetentingų institucijų ryšio per Europos elektroninės prieigos punktą ir decentralizuotą IT sistemą užtikrinimo tikslais Komisija turėtų būti laikoma duomenų valdytoja, kaip tai apibrėžta ESDAR 3 straipsnio 8 punkte. Duomenų valdytojai turėtų užtikrinti pirmiau minėtais tikslais tvarkomų duomenų saugumą, vientisumą, autentiškumą ir konfidencialumą;

- (96) vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1725³⁴ 42 straipsniu, buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu ir jis pateikė nuomonę [data]³⁵;
- (97) [pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 1, 2 ir 4a(1) straipsnius ir nedarant poveikio to protokolo 4 straipsniui Airija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;] ARBA
- (97a) [pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 3 straipsnį ir 4a straipsnio 1 dalį, [... d. raštu] Airija pranešė apie savo pageidavimą dalyvauti priimant ir taikant šį Reglamentą;]
- (98) pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;
- (99) kadangi šio reglamento tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti dėl jurisdikciją, taikytiną teisę ir teismo sprendimų ir autentiškų dokumentų pripažinimą reglamentuojančių nacionalinių taisyklių skirtumų, o dėl šio reglamento tiesioginio taikymo ir privalomo pobūdžio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi ES sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti,

³⁴ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

³⁵ OL C [numeris], [X.X.XXXX], p. X.

I SKYRIUS

DALYKAS, TAIKYMO SRITIS IR TERMINŲ APIBRĖŽTYS

1 straipsnis

Dalykas

Šiame reglamente nustatomos bendros jurisdikcijos ir taikytinos teisės taisyklės dėl vaiko kilmės nustatymo valstybėje narėje tarpvalstybiniais atvejais; bendros taisyklės dėl teismo sprendimų ir autentiškų dokumentų dėl vaiko kilmės, parengtų ar įregistruotų vienoje valstybėje narėje, pripažinimo ar prireikus priėmimo kitoje valstybėje narėje ir sukuriamas Europos vaiko kilmės pažymėjimas.

2 straipsnis

Ryšys su kitomis Sąjungos teisės nuostatomis

1. Šis reglamentas nedaro įtakos teisėms, kurios vaikui kyla iš Sąjungos teisės, visų pirma teisėms, kuriomis vaikas naudojasi pagal Sąjungos laisvo judėjimo teisę, įskaitant Direktyvą 2004/38/EB. Visų pirma šis reglamentas nedaro įtakos apribojimams, susijusiems su viešąja tvarka kaip dingstimi atsisakyti pripažinti vaiko kilmę, kai pagal Sąjungos laisvo judėjimo teisę valstybės narės yra įpareigosios pripažinti kitos valstybės narės institucijų išduotą dokumentą, kuriuo nustatomi tėvų ir vaikų giminystės ryšiai naudojantis teisėmis, kylančiomis iš Sąjungos teisės.
2. Šis reglamentas neturi įtakos Reglamentui (ES) 2016/1191, ypač kiek tai susiję su gimimo, vaiko kilmės ir įvaikinimo viešaisiais dokumentais, kaip apibrėžta tame reglamente.

3 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šis reglamentas taikomas civilinėms byloms dėl vaiko kilmės tarpvalstybiniais atvejais.
2. Šis reglamentas netaikomas:
 - (a) santuokos ar santykių, kurie pagal taikytiną teisę pripažįstami kaip turintys panašias pasekmes, pvz., registruotos partnerystės, egzistavimui, galiojimui ar pripažinimui;
 - (b) su tėvų pareigomis susijusiems klausimams;

- (c) fizinių asmenų teisinio subjektiškumo klausimams;
 - (d) emancipacijai;
 - (e) tarptautiniam įvaikinimui;
 - (f) išlaikymo prievolėms;
 - (g) turto patikėjimo sutartims ar paveldėjimui;
 - (h) pilietybei;
 - (i) vaiko kilmės įregistravimo valstybės narės registre teisiniams reikalavimams bei vaiko kilmės įregistravimo arba neįregistravimo valstybės narės registre pasekmėms.
3. Šis reglamentas netaikomas trečiojoje valstybėje priimtiems teismo sprendimams dėl vaiko kilmės nustatymo pripažinimo arba autentiškų dokumentų, kuriais nustatoma arba įrodoma vaiko kilmė ir kurie parengti arba užregistruoti trečiojoje valstybėje, pripažinimo arba prireikus priėmimo.

4 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

1. vaiko kilmė – teisės aktų nustatytas tėvų ir vaikų giminystės ryšys. Tai apima buvimo vaiku tam tikram tėvui ar motinai teisinį statusą;
2. vaikas – bet kokio amžiaus asmuo, kurio kilmė turi būti nustatyta, pripažinta ar įrodyta;
3. vaiko kilmės nustatymas – giminystės ryšio tarp vaiko ir kiekvieno iš tėvų nustatymas pagal teisės aktus, įskaitant vaiko kilmės nustatymą po ieškinio, kuriuo ginčijama anksčiau nustatyta vaiko kilmė;
4. teismas – valstybės narės institucija, atliekanti teismines funkcijas vaiko kilmės bylose;
5. teismo sprendimas – valstybės narės teismo sprendimas, įskaitant potvarkį, nutartį ar sprendimą dėl vaiko kilmės klausimų;
6. autentiškas dokumentas – bet kurioje valstybėje narėje oficialiai parengtas arba kaip autentiškas dokumentas užregistruotas dokumentas dėl vaiko kilmės, kurio autentiškumas:
 - (a) susijęs su dokumento parašu bei turiniu ir
 - (b) buvo nustatytas viešosios institucijos arba kitos valdžios institucijos, kurią tuo tikslu įgaliojo kilmės valstybė narė;

7. kilmės valstybė narė – valstybė narė, kurioje priimtas teismo sprendimas dėl vaiko kilmės, formaliai parengtas ar užregistruotas autentiškas dokumentas dėl vaiko kilmės arba išduotas Europos vaiko kilmės pažymėjimas;
8. decentralizuota IT sistema – IT sistema, apibrėžta [Skaitmeninimo reglamento] 2 straipsnio 4 dalyje;
9. Europos elektroninės prieigos punktas – sąveikus prieigos punktas, apibrėžtas [Skaitmeninimo reglamento] 2 straipsnio 5 dalyje.

5 straipsnis

Kompetencija vaiko kilmės klausimais valstybėse narėse

Šiuo reglamentu nedaromas poveikis valstybių narių institucijų kompetencijai su vaiko kilme susijusiems klausimams spręsti.

II SKYRIUS

JURISDIKCIJA

6 straipsnis

Bendroji jurisdikcija

Bylose, susijusiose su vaiko kilme, jurisdikciją turi šie valstybės narės teismai:

- (a) vaiko įprastinės gyvenamosios vietos tuo metu, kai kreipiamasi į teismą, arba
- (b) vaiko pilietybės tuo metu, kai kreipiamasi į teismą, arba
- (c) atsakovo įprastinės gyvenamosios vietos tuo metu, kai kreipiamasi į teismą, arba
- (d) kurio nors iš tėvų įprastinės gyvenamosios vietos tuo metu, kai kreipiamasi į teismą, arba
- (e) kurio nors iš tėvų pilietybės tuo metu, kai kreipiamasi į teismą, arba
- (f) vaiko gimimo.

7 straipsnis

Vaiko buvimo vieta grindžiama jurisdikcija

Kai jurisdikcijos negalima nustatyti remiantis 6 straipsniu, jurisdikciją turi valstybės narės, kurioje yra vaikas, teismai.

8 straipsnis

Kita jurisdikcija

Jei joks valstybės narės teismas neturi jurisdikcijos pagal 6 arba 7 straipsnius, kiekvienoje valstybėje narėje jurisdikcija nustatoma pagal tos valstybės narės teisę.

9 straipsnis

Forum necessitatis

Jeigu pagal kitas šio reglamento nuostatas jurisdikcijos neturi nė vienas valstybės narės teismas, valstybės narės teismai išimties tvarka gali priimti sprendimą dėl vaiko kilmės, kai trečiojoje valstybėje, su kuria byla yra glaudžiai susijusi, procesas pagrįstai negali būti pradėtas ar vykdomas arba būtų neįmanomas.

Byla turi būti pakankamai susijusi su valstybe nare, į kurios teismą kreiptasi.

10 straipsnis

Šalutiniai klausimai

1. Jeigu proceso baigtis valstybės narės teisme nagrinėjamoje byloje, kuri nepatenka į šio reglamento taikymo sritį, priklauso nuo šalutinio klausimo, susijusio su vaiko kilmės, išsprendimo, tos valstybės narės teismas gali išspręsti tą klausimą to proceso tikslu net ir tuo atveju, jei ta valstybė narė neturi jurisdikcijos pagal šį reglamentą.
2. Šalutinio klausimo išsprendimas pagal 1 dalį turi poveikį tik tame procese, kuriame jis buvo išspręstas.

11 straipsnis

Kreipimasis į teismą

Laikoma, kad į teismą kreiptasi:

- (a) tuo momentu, kai teismui pateikiamas bylos iškėlimo ar lygiavertis dokumentas, su sąlyga, kad prašymo pateikėjas vėliau ėmėsi reikalaujamų priemonių, kad minėtas dokumentas būtų įteiktas atsakovui;
- (b) jei minėtas dokumentas turi būti įteiktas prieš jį pateikiant teisme – tuo momentu, kai jį gauna už įteikimą atsakinga institucija, su sąlyga, kad prašymo pateikėjas vėliau ėmėsi reikalaujamų priemonių, kad minėtas dokumentas būtų pateiktas teisme, arba
- (c) jei procesas pradedamas paties teismo iniciatyva – tuo momentu, kai teismas priima sprendimą pradėti procesą, arba, jeigu tokio sprendimo nereikalaujama, – tuo metu, kai byla įregistruojama teisme.

12 straipsnis

Jurisdikcijos tikrinimas

Tais atvejais, kai į valstybės narės teismą kreipiamasi dėl bylos, kurią nagrinėti iš esmės pagal šį reglamentą jis neturi jurisdikcijos, o kurią nagrinėti iš esmės pagal šį reglamentą turi jurisdikciją kitos valstybės narės teismas, jis savo iniciatyva paskelbia neturintis jurisdikcijos.

13 straipsnis

Leistinumų tikrinimas

1. Jeigu atsakovas, kurio įprastinė gyvenamoji vieta yra kitoje valstybėje, nei ta valstybė narė, kurioje buvo pradėtas procesas, neatvyksta į teismą, jurisdikciją turintis teismas bylos nagrinėjimą sustabdo, kol nustatoma, ar atsakovas laiku gavo dokumentą dėl bylos iškėlimo ar lygiavertį dokumentą, kad galėtų pasiruošti gynybai, arba kad šiuo tikslu buvo imtasi visų būtinų priemonių.
2. Vietoj šio straipsnio 1 dalies taikomas Reglamento (ES) 2020/1784 22 straipsnis tuo atveju, jeigu dokumentą dėl bylos iškėlimo ar lygiavertį dokumentą reikėjo išsiųsti iš vienos valstybės narės į kitą, kaip nurodoma minėtame reglamente.
3. Kai Reglamento (ES) 2020/1784 nuostatos netaikomos, taikomas 1965 m. lapkričio 15 d. Hagos konvencijos dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo užsienyje 15 straipsnis, jeigu pagal šią konvenciją bylos iškėlimo ar lygiavertį dokumentą reikėjo išsiųsti į užsienį.

14 straipsnis

Lis pendens

1. Jei skirtingų valstybių narių teismuose bylos iškeliomos dėl to paties dalyko, tuo pačiu pagrindu ir tarp tų pačių šalių, teismas, į kurį kreiptasi vėliau, savo iniciatyva sustabdo bylos nagrinėjimą, kol nustatoma teismo, į kurį kreiptasi pirmiausia, jurisdikcija.
2. 1 dalyje nurodytais atvejais teismo, į kurį kreiptasi dėl ginčo, prašymu, bet kuris kitas teismas, į kurį kreiptasi, prašančiajam teismui nedelsdamas praneša datą, kada į jį buvo kreiptasi.
3. Jei nustatoma teismo, į kurį kreiptasi pirmiausia, jurisdikcija, bet kuris teismas, išskyrus teismą, į kurį kreiptasi pirmiausia, jurisdikcijos atsisako teismo, į kurį kreiptasi pirmiausia, naudai.

15 straipsnis

Vaikų teisė pareikšti savo nuomonę

1. Naudodamiesi savo jurisdikcija pagal šį reglamentą valstybių narių teismai, laikydamiesi nacionalinės teisės ir tvarkos, jaunesniems nei 18 metų amžiaus

vaikams, kurių kilmė turi būti nustatyta ir kurie geba suformuluoti savo nuomonę, suteikia realią ir veiksmingą galimybę pareikšti savo nuomonę tiesiogiai arba per atstovą ar atitinkamą įstaigą.

2. Tais atvejais, kai teismas, laikydamasis nacionalinės teisės ir tvarkos, suteikia jaunesniems nei 18 metų amžiaus vaikams galimybę pareikšti savo nuomonę pagal šį straipsnį, jis deramai atsižvelgia į vaikų nuomonę, įvertindamas jų amžių ir brandą.

III SKYRIUS

TAIKYTINA TEISĖ

16 straipsnis

Visuotinis taikymas

Pagal šį reglamentą kaip taikytina nustatyta teisė taikoma neatsižvelgiant į tai, ar ši teisė yra valstybės narės teisė.

17 straipsnis

Taikytina teisė

1. Dėl vaiko kilmės nustatymo taikytina teisė yra gimdančio asmens įprastinės gyvenamosios vietos gimdymo metu valstybės teisė arba, kai gimdančio asmens įprastinė gyvenamoji vieta gimdymo metu negali būti nustatyta, – vaiko gimimo valstybės teisė.
2. Nepaisant to, kas išdėstyta 1 dalyje, kai pagal 1 dalyje numatytą taikytiną teisę vaiko kilmė nustatoma tik vieno iš tėvų atžvilgiu, vaiko kilmei antrojo iš tėvų atžvilgiu nustatyti gali būti taikoma to arba antrojo iš tėvų pilietybės valstybės teisė arba vaiko gimimo valstybės teisė.

18 straipsnis

Taikytinos teisės taikymo sritis

Šiuo reglamentu nustatyta teisė, taikytina nustatant vaiko kilmę, visų pirma reglamentuoja:

- (a) vaiko kilmės nustatymo ar ginčijimo tvarką;
- (b) autentiškų dokumentų privalomąją teisinę galią ir (arba) įrodomąją galią;
- (c) asmenų padėtį bylose, susijusiose su vaiko kilmės nustatymu ar ginčijimu;
- (d) vaiko kilmės nustatymo ar ginčijimo terminus.

19 straipsnis

Taikytinos teisės keitimas

Jei vaiko kilmė buvo nustatyta valstybėje narėje pagal šį reglamentą, paskesnis taikytinos teisės pakeitimas neturi įtakos jau nustatytai vaiko kilmei.

20 straipsnis

Formalus galiojimas

1. Vienašalis veiksmas, kuriuo siekiama teisinių pasekmių dėl vaiko kilmės nustatymo, galioja, kai jis atitinka vienos iš šių teisių reikalavimus:
 - (a) taikytinos teisės dėl vaiko kilmės nustatymo pagal 17 straipsnį;
 - (b) valstybės, kurioje yra veiksmą atliekančio asmens įprastinė gyvenamoji vieta, teisės arba
 - (c) valstybės, kurioje veiksmas buvo atliktas, teisės.
2. Veiksmas, kuriuo siekiama teisinių pasekmių dėl vaiko kilmės nustatymo, gali būti įrodytas bet kuria įrodinėjimo priemone, kuri pripažįstama pagal teismo vietos valstybės teisę arba bet kurią iš 1 dalyje nurodytų teisių, pagal kurią tas veiksmas yra formaliai galiojantis, jeigu teismas gali priimti tokią įrodinėjimo priemonę.

21 straipsnis

Renvoi netaikymas

Bet kurios šiame reglamente nurodytos šalies teisės taikymas reiškia toje šalyje galiojančių teisės normų, išskyrus jos tarptautinės privatinės teisės normas, taikymą.

22 straipsnis

Viešoji tvarka (*ordre public*)

1. Atsisakyti taikyti kurios nors iš šio reglamento nurodytos valstybės teisės nuostatą galima tik tuo atveju, jei toks taikymas yra akivaizdžiai nesuderinamas su teismo vietos viešąja tvarka (*ordre public*).
2. Valstybių narių teismai ir kitos kompetentingos institucijos 1 dalį taiko laikydamiesi pagrindinių teisių ir principų, nustatytų Chartijoje, ypač jos 21 straipsnyje dėl diskriminacijos draudimo teisės.

23 straipsnis

Daugiau kaip vieną teisės sistemą turinčios valstybės

1. Jei šiame reglamente nurodyta teisė yra valstybės, kurią sudaro keli teritoriniai vienetai, kurių kiekvienas turi savo vaiko kilmės klausimus reglamentuojančias teisės normas, teisė, pagal tos valstybės vidaus kolizines normas nustatoma, kurio teritorinio vieneto teisės normos turi būti taikomos.
2. Jei tokių vidaus kolizinių normų nėra:
 - (a) nustatant taikytiną teisę pagal nuostatą, kurioje daroma nuoroda į gimdančio asmens įprastinę gyvenamąją vietą gimdymo metu, visos nuorodos į 1 dalyje nurodytos valstybės teisę aiškinamos kaip nuorodos į teritorinio vieneto, kuriame gimdantis asmuo turi įprastinę gyvenamąją vietą gimdymo metu, teisę;
 - (b) nustatant taikytiną teisę pagal nuostatas, kuriose daroma nuoroda į vaiko gimimo valstybę, visos nuorodos į 1 dalyje nurodytos valstybės teisę aiškinamos kaip nuorodos į teritorinio vieneto, kuriame gimė vaikas, teisę;
 - (c) valstybė narė, kurią sudaro keli teritoriniai vienetai, kurių kiekvienas turi vaiko kilmės klausimus reglamentuojančias teisės normas, šio reglamento neprivalo taikyti teisės kolizijoms, atsirandančioms tik tarp tokių vienetų.

IV SKYRIUS

PRIPAŽINIMAS

1 SKIRSNIS

Bendrosios nuostatos dėl pripažinimo

24 straipsnis

Teismo sprendimo pripažinimas

1. Vienoje valstybėje narėje priimtas teismo sprendimas dėl vaiko kilmės pripažįstamas visose kitose valstybėse narėse nereikalaujant taikyti jokios specialios procedūros.
2. Visų pirma netaikoma jokia speciali procedūra valstybės narės civilinio statuso aktų įrašams atnaujinti remiantis kitoje valstybėje narėje priimtu teismo sprendimu dėl vaiko kilmės, kuris nebegali būti skundžiamas apeliacine tvarka pagal tos valstybės narės teisę.
3. Kai teismo sprendimo pripažinimo klausimas valstybės narės teisme iškeliamas kaip šalutinis klausimas, tas teismas gali tą klausimą išspręsti.

25 straipsnis

Sprendimas, kad nėra pagrindo atsisakyti pripažinti

1. Bet kuri suinteresuotoji šalis, vadovaudamasi 32–34 straipsniais, gali prašyti priimti sprendimą, kad nėra pagrindų atsisakyti pripažinti teismo sprendimą, kaip nurodyta 31 straipsnyje.
2. Teismo vietos jurisdikcija, apie kurią pranešama Komisijai pagal 71 straipsnį, nustatoma pagal valstybės narės, kurioje pagal 1 dalį pradėtas procesas, teisę.

26 straipsnis

Dokumentai, teiktini siekiant pripažinimo

1. Proceso šalis, pageidaujanti valstybėje narėje remtis kitoje valstybėje priimtu teismo sprendimu, pateikia:
 - (a) teismo sprendimo kopiją, tenkinančią sąlygas, būtinas jos autentiškumui nustatyti, ir
 - (b) pagal 29 straipsnį išduotą tinkamą liudijimą.
2. Teismas arba kita kompetentinga institucija, kurioje remiamasi kitoje valstybėje narėje priimtu teismo sprendimu prireikus gali pareikalauti, kad juo besiremianti šalis pateiktų šio straipsnio 1 dalies b punkte nurodyto liudijimo laisvos formos teksto laukų verčiamo turinio vertimą ar transliteraciją.
3. Teismas arba kita kompetentinga institucija, kurioje remiamasi kitoje valstybėje narėje priimtu teismo sprendimu, gali pareikalauti, kad proceso šalis, be liudijimo laisvos formos teksto laukų verčiamo turinio vertimo ar transliteracijos, pateiktų ir teismo sprendimo vertimą ar transliteraciją, jei jis (ji) negali tęsti proceso be tokio vertimo ar transliteracijos.

27 straipsnis

Dokumentų nepateikimas

1. Jei 26 straipsnio 1 dalyje nurodyti dokumentai nepateikiami, teismas arba kita kompetentinga institucija, kurios prašoma patvirtinti kitoje valstybėje narėje suteiktą teismo sprendimą, gali nustatyti terminą jiems pateikti, sutikti priimti lygiaverčius dokumentus arba, jeigu mano, kad turi pakankamai informacijos, leisti jų nepateikti.
2. Jei to reikalauja teismas arba kita kompetentinga institucija, kurios prašoma patvirtinti kitoje valstybėje narėje suteiktą teismo sprendimą, pateikiamas tokių lygiaverčių dokumentų vertimas ar transliteracija.

28 straipsnis

Proceso sustabdymas

Teismas, kuriame remiamasi kitoje valstybėje narėje priimtu teismo sprendimu, gali visiškai arba iš dalies sustabdyti bylos nagrinėjimą, jei:

- (a) kilmės valstybėje narėje buvo paduotas įprastas apeliacinis skundas dėl to teismo sprendimo arba
- (b) pateiktas prašymas priimti sprendimą, kad nėra pagrindų atsisakyti pripažinti teismo sprendimą, kaip nurodyta 25 straipsnyje, arba sprendimą, kad remiantis vienu iš tų pagrindų teismo sprendimas turi būti nepripažintas.

29 straipsnis

Liudijimo išdavimas

- 1. Kilmės valstybės narės teismas, apie kurį Komisijai pranešta pagal 71 straipsnį, proceso šalies prašymu išduoda teismo sprendimo dėl vaiko kilmės liudijimą naudodamas I priede pateiktą formą.
- 2. Liudijimas užpildomas ir išduodamas teismo sprendimo kalba. Liudijimas taip pat gali būti išduodamas proceso šalies prašoma kita oficialiąja Europos Sąjungos institucijų kalba. Liudijimą išdavusiam teismui tai nesukuria jokios prievolės pateikti laisvos formos teksto laukų verčiamo turinio vertimą ar transliteraciją.
- 3. Liudijime pateikiamas pareiškimas, kuriuo Sąjungos piliečiai ir jų šeimos nariai informuojami, kad liudijimas neturi įtakos vaiko teisėms, kylančioms iš Sąjungos teisės, ir kad norint pasinaudoti šiomis teisėmis galima bet kuriomis priemonėmis pateikti tėvų ir vaiko giminystės ryšio įrodymą.
- 4. Liudijimo išdavimas negali būti užginčytas.

30 straipsnis

Liudijimo ištaisymas

- 1. Kilmės valstybės narės teismas, apie kurį Komisijai pranešta pagal 71 straipsnį, gavęs prašymą turi, o savo iniciatyva gali ištaisyti liudijimą, jei dėl esminės klaidos ar praleidimo teismo sprendimas, kurį reikia pripažinti, ir liudijimas vienas kito neatitinka.
- 2. Liudijimo ištaisymo procedūrai taikoma kilmės valstybės narės teisė.

31 straipsnis

Atsisakymo pripažinti pagrindai

- 1. Teismo sprendimą pripažinti atsisakoma:

- (a) jei toks pripažinimas akivaizdžiai prieštarauja valstybės narės, kurios prašoma pripažinimo, viešajai tvarkai, atsižvelgiant į vaiko interesus;
 - (b) tuo atveju, kai jis buvo priimtas asmenims neatvykus į teismą – jei neatvykusiems į teismą asmenims bylos iškėlimo ar lygiavertis dokumentas nebuvo įteiktas laiku ir tokiu būdu, kad tie asmenys turėtų pakankamai laiko pasiruošti savo gynybai, nebent nustatoma, kad tokie asmenys nedviprasmiškai sutiko su teismo sprendimu;
 - (c) bet kurio asmens, teigiančio, kad teismo sprendimas pažeidžia jo tėvystę ar motinystę vaiko atžvilgiu, jei sprendimas buvo priimtas nesuteikus tam asmeniui galimybės būti išklausytam;
 - (d) jeigu ir tiek, kiek jis yra nesuderinamas su vėlesniu teismo sprendimu dėl vaiko kilmės, priimtu valstybėje narėje, kurios prašoma pripažinimo;
 - (e) jeigu ir tiek, kiek jis yra nesuderinamas su vėlesniu teismo sprendimu dėl vaiko kilmės, priimtu kitoje valstybėje narėje, su sąlyga, kad vėlesnis teismo sprendimas tenkina būtinas pripažinimo valstybėje narėje, kurios prašoma pripažinimo, sąlygas.
2. Valstybių narių teismai ir kitos kompetentingos institucijos taiko 1 dalies a punktą laikydamiesi pagrindinių teisių ir principų, nustatytų Chartijoje, ypač jos 21 straipsnyje dėl diskriminacijos draudimo teisės.
3. Teismo sprendimo dėl vaiko kilmės galima atsisakyti, jei jis buvo priimtas nesuteikus vaikams galimybės pareikšti savo nuomonės, nebent tai prieštarauja vaiko interesams. Jei vaikai jaunesni nei 18 metų amžiaus, ši nuostata taikoma tais atvejais, kai vaikai geba pareikšti savo nuomonę, kaip nurodyta 15 straipsnyje.

2 SKIRSNIS

Atsisakymo pripažinti procedūra

32 straipsnis

Atsisakymo pripažinti prašymas

1. Atsisakymo pripažinti prašymo pateikimo procedūrą, kiek to nereglamentuoja šis reglamentas, reglamentuoja valstybės narės, kurioje pradedamas nepripažinimo procesas, teisė.
2. Teismo sprendimą dėl vaiko kilmės pripažinti atsisakoma, jei nustatyta, kad esama vieno iš atsisakymo pripažinti pagrindų, nurodytų 31 straipsnyje.
3. Teismo vietos jurisdikcija, apie kurią pranešama Komisijai pagal 71 straipsnį, nustatoma pagal valstybės narės, kurioje pradėtas procesas dėl nepripažinimo, teisę.
4. Prašymo pateikėjas teismui pateikia teismo sprendimo kopiją ir, kai taikytina ir įmanoma, tinkamą liudijimą, išduotą pagal 29 straipsnį.

5. Teismas prireikus gali pareikalauti, kad prašymo pateikėjas pateiktų atitinkamo pagal 29 straipsnį išduoto liudijimo laisvos formos teksto laukų verčiamo turinio vertimą ar transliteraciją.
6. Jei teismas negali tęsti proceso be teismo sprendimo vertimo ar transliteracijos, jis gali pareikalauti, kad prašymo pateikėjas pateiktų tokį vertimą ar transliteraciją.
7. Teismas gali apsieiti be 4 dalyje nurodytų dokumentų, jei:
 - (a) jis juos jau turi arba
 - (b) mano, kad yra nepagrįsta reikalauti, kad prašymo pateikėjas juos pateiktų.
8. Proceso šalis, siekianti, kad būtų atsisakyta pripažinti kitoje valstybėje narėje priimtą teismo sprendimą, neprivalo turėti pašto adreso valstybėje narėje, kurioje pradėtas procesas dėl nepripažinimo. Ta proceso šalis privalo turėti įgaliotąjį atstovą valstybėje narėje, kurioje pradėtas procesas dėl nepripažinimo, tik tuo atveju, jeigu tokį atstovą privaloma turėti pagal valstybės narės, kurioje pradėtas procesas dėl nepripažinimo, teisę, neatsižvelgiant į proceso šalių pilietybę.

33 straipsnis

Užginčijimas ar apeliacinis skundas

1. Bet kuri proceso šalis gali užginčyti arba apskųsti apeliacine tvarka teismo sprendimą dėl atsisakymo pripažinti prašymo.
2. Užginčijimas ar apeliacinis skundas pateikiamas teismui, kurį valstybės narės nurodė Komisijai pagal 71 straipsnį kaip teismą, kuriam turi būti teikiamas toks užginčijimas ar apeliacinis skundas.

34 straipsnis

Tolesnis užginčijimas ar apeliacinis skundas

Teismo sprendimas dėl užginčijimo ar apeliacinio skundo gali būti nuginčytas tik užginčijimu ar apeliaciniu skundu, kai atitinkama valstybė narė pagal 71 straipsnį Komisijai yra nurodžiusi teismus, kuriems turi būti teikiami bet kokie tolesni užginčijimai ar apeliaciniai skundai.

3 SKIRSNIS

Privalomos teisinės galios autentiški dokumentai

35 straipsnis

Taikymo sritis

Šis skirsnis taikomas autentiškiems dokumentams, kuriais nustatoma vaiko kilmė ir kurie:

- (a) oficialiai parengti arba užregistruoti valstybėje narėje, kuriai priskiriama jurisdikcija pagal II skyrių, ir
- (b) turi privalomą teisinę galią valstybėje narėje, kurioje jie oficialiai parengti arba užregistruoti.

36 straipsnis

Autentiškų dokumentų pripažinimas

Privalomą teisinę galią kilmės valstybėje narėje turintys autentiški dokumentai, kuriais nustatoma vaiko kilmė, pripažįstami kitose valstybėse narėse nereikalaujant taikyti jokios specialios procedūros. Atitinkamai taikomi šio skyriaus 1 ir 2 skirsniai, nebent šiame skirsnyje numatyta kitaip.

37 straipsnis

Patvirtinimas

1. Kilmės valstybės narės kompetentinga institucija, apie kurią Komisijai pranešta pagal 71 straipsnį, proceso šalies prašymu išduoda privalomos teisinės galios autentiško dokumento, kuriuo nustatoma vaiko kilmė, liudijimą naudodama II priede pateiktą formą.
2. Liudijimas gali būti išduodamas tik jei tenkinamos šios sąlygos:
 - (a) tuo atveju, jei valstybė narė, įgaliojusi valdžios instituciją ar kitą instituciją formaliai parengti ar užregistruoti autentišką dokumentą, kuriuo nustatoma vaiko kilmė, turėjo jurisdikciją pagal II skyrių, ir
 - (b) autentiškas dokumentas turi privalomą teisinę galią toje valstybėje narėje.
3. Liudijimas užpildomas autentiško dokumento kalba. Jis taip pat gali būti užpildomas kita bylos šalies prašoma oficialiąja Europos Sąjungos institucijų kalba. Tai nesukuria jokių prievolių liudijimą išdavusiai kompetentingai institucijai pateikti laisvos formos teksto laukų verčiamo turinio vertimą ar transliteraciją.
4. Liudijime pateikiamas pareiškimas, kuriuo Sąjungos piliečiai ir jų šeimos nariai informuojami, kad liudijimas neturi įtakos vaiko teisėms, kylančioms iš Sąjungos

teisės, ir kad norint pasinaudoti šiomis teisėmis galima bet kuriomis priemonėmis pateikti tėvų ir vaiko giminystės ryšio įrodymą.

5. Jei liudijimas neparengiamas, autentiškas dokumentas kitoje valstybėje narėje nepripažįstamas.

38 straipsnis

Liudijimo taisymas ir atšaukimas

1. Kilmės valstybės narės kompetentinga institucija, apie kurią Komisijai pranešta pagal 71 straipsnį, gavusi prašymą turi, o savo iniciatyva gali ištaisyti liudijimą, jei dėl esminės klaidos ar praleidimo autentiškas dokumentas ir liudijimas nesutampa.
2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta kompetentinga institucija, gavusi prašymą arba savo iniciatyva atšaukia liudijimą, jei jis buvo neteisingai išduotas, atsižvelgiant į 37 straipsnyje nustatytus reikalavimus.
3. Liudijimo taisymo arba atšaukimo, įskaitant bet kokią apskundimą, tvarką reglamentuoja kilmės valstybės narės teisė.

39 straipsnis

Atsisakymo pripažinti pagrindai

1. Pripažinti privalomos teisinės galios autentišką dokumentą, kuriuo nustatoma vaiko kilmė, atsisakoma:
 - (a) jei toks pripažinimas akivaizdžiai prieštarauja valstybės narės, kurios prašoma pripažinimo, viešajai tvarkai, atsižvelgiant į vaiko interesus;
 - (b) bet kuriam asmeniui pateikus prašymą ir teigiant, kad autentiškas dokumentas pažeidžia jo tėvystę ar motinystę vaiko atžvilgiu, jei autentiškas dokumentas oficialiai parengtas arba užregistruotas nedalyvaujant tam asmeniui;
 - (c) jeigu ir tiek, kiek tai yra nesuderinama su vėlesniu teismo sprendimu, susijusiu su vaiko kilme, arba vėlesniu privalomos teisinės galios autentišku dokumentu, kuriuo nustatoma vaiko kilmė ir kuris parengtas arba užregistruotas valstybėje narėje, kurios prašoma pripažinimo;
 - (d) jeigu ir tiek, kiek tai yra nesuderinama su vėlesniu teismo sprendimu, susijusiu su vaiko kilme, arba vėlesniu autentišku dokumentu, kuriuo nustatoma vaiko kilmė ir kuris parengtas arba užregistruotas kitoje valstybėje narėje, su sąlyga, kad vėlesnis teismo sprendimas arba autentiškas dokumentas tenkina būtinas pripažinimo valstybėje narėje, kurios prašoma pripažinimo, sąlygas.
2. Valstybių narių teismai ir kitos kompetentingos institucijos taiko 1 dalies a punktą laikydamiesi pagrindinių teisių ir principų, nustatytų Chartijoje, ypač jos 21 straipsnyje dėl diskriminacijos draudimo teisės.

3. Galima atsisakyti pripažinti privalomos teisinės galios autentišką dokumentą, kuriuo nustatoma vaiko kilmė, jei jis buvo oficialiai parengtas arba užregistruotas nesuteikęs vaikams galimybės pareikšti savo nuomonės. Jei vaikai jaunesni nei 18 metų amžiaus, ši nuostata taikoma tais atvejais, kai vaikai geba pareikšti savo nuomonę.

4 SKIRSNIS

Kitos nuostatos

40 straipsnis

Draudimas peržiūrėti kilmės valstybės narės teismo jurisdikciją

Kilmės valstybės narės teismo, kuris nustato vaiko kilmę, jurisdikcija negali būti peržiūrima. Tikrinimas, ar tai atitinka viešąją tvarką, kaip nurodyta 31 straipsnio 1 dalies a punkte, negali būti taikomas jurisdikcijos taisyklėms, išdėstytoms 6–9 straipsniuose.

41 straipsnis

Peržiūros iš esmės draudimas

Jokiu būdu negalima iš esmės peržiūrėti kitoje valstybėje narėje priimto teismo sprendimo arba autentiško dokumento, kuriuo nustatoma vaiko kilmė ir kuris turi privalomąją teisinę galią kilmės valstybėje narėje.

42 straipsnis

Proceso išlaidos

Šis skyrius taip pat taikomas nustatant proceso pagal šį reglamentą išlaidų sumą.

43 straipsnis

Teisinė pagalba

1. Prašymo pateikėjas, kuris kilmės valstybėje narėje pasinaudojo visa ar daline teisine pagalba arba atleidimu nuo išlaidų apmokėjimo, taikant procedūras, numatytas 25 straipsnio 1 dalyje ir 32 straipsnyje, turi teisę naudotis valstybės narės, kurioje pradėtos procedūros, teisėje nustatyta palankiausia teisine pagalba arba didžiausiu atleidimu nuo išlaidų apmokėjimo.
2. Prašymo pateikėjas, kuris kilmės valstybės narės administracinėje institucijoje, apie kurią Komisijai pranešta pagal 71 straipsnį, pasinaudojo nemokamo proceso galimybe, turi teisę taikant visas 25 straipsnio 1 dalyje ir 32 straipsnyje numatytas procedūras naudotis teisine pagalba pagal šio straipsnio 1 dalį. Tuo tikslu proceso šalis turi pateikti kilmės valstybės narės kompetentingos institucijos pareiškimą, patvirtinantį, kad ta šalis atitinka visos arba dalinės teisinės pagalbos suteikimo arba atleidimo nuo išlaidų apmokėjimo finansinius reikalavimus.

V SKYRIUS

NEPRIVALOMOS TEISINĖS GALIOS AUTENTIŠKI DOKUMENTAI

44 straipsnis

Taikymo sritis

Šis skyrius taikomas autentiškiems dokumentams, kurie neturi privalomos teisinės galios kilmės valstybėje narėje, tačiau toje valstybėje narėje turi įrodomąją galią.

45 straipsnis

Autentiškų dokumentų priėmimas

1. Autentiškas dokumentas, kuris neturi privalomos teisinės galios kilmės valstybėje narėje, kitoje valstybėje narėje turi tokią pačią įrodomąją galią kaip ir kilmės valstybėje narėje arba kuo panašesnę galią, su sąlyga, kad tai akivaizdžiai nepažeidžia viešosios tvarkos (*ordre public*) valstybėje narėje, kurioje jis pateikiamas.
2. Valstybių narių teismai ir kitos kompetentingos institucijos taiko 1 dalyje nurodytą viešąją tvarką (*ordre public*) laikydamiesi pagrindinių teisių ir principų, nustatytų Chartijoje, ypač jos 21 straipsnyje dėl diskriminacijos draudimo teisės.
3. Asmuo, norintis panaudoti tokį autentišką dokumentą kitoje valstybėje narėje, gali paprašyti institucijos, kuri oficialiai parengė arba įregistravo autentišką dokumentą kilmės valstybėje narėje, užpildyti III priede nurodytą formą, aprašant įrodomąją galią, kurią turi autentiškas dokumentas kilmės valstybėje narėje.
4. Liudijime pateikiamas pareiškimas, kuriuo Sąjungos piliečiai ir jų šeimos nariai informuojami, kad liudijimas neturi įtakos vaiko teisėms, kylančioms iš Sąjungos teisės, ir kad norint pasinaudoti šiomis teisėmis galima bet kuriomis priemonėmis pateikti tėvų ir vaiko giminystės ryšio įrodymą.
5. Tokio autentiško dokumento autentiškumas ginčijamas kilmės valstybės narės teismuose, ir sprendimai dėl tokių prieštaravimų priimami pagal tos valstybės narės teisę. Kol ieškinys nagrinėjamas kompetentingame teisme, užginčytas autentiškas dokumentas kitoje valstybėje narėje neturi jokios įrodomosios galios.
6. Tokiame autentiškame dokumente užfiksuoti teisiniai veiksmai arba teisiniai santykiai ginčijami pagal šį reglamentą jurisdikciją turinčiuose teismuose, ir sprendimai dėl tokių prieštaravimų priimami pagal taikytiną teisę, nustatytą III skyriuje. Kol ieškinys nagrinėjamas kompetentingame teisme, užginčytas autentiškas dokumentas valstybėje narėje, kuri nėra kilmės valstybė narė, užginčytu klausimu neturi jokios įrodomosios galios.
7. Jei proceso baigtis valstybės narės teisme priklauso nuo to, kaip bus išspręstas šalutinis klausimas, susijęs su teisiniais veiksmais arba teisiniais santykiais,

užfiksuotais tokiaame autentiškame dokumente, tas teismas turi jurisdikciją tuo klausimu.

VI SKYRIUS

EUROPOS VAIKO KILMĖS PAŽYMĖJIMAS

46 straipsnis

Europos vaiko kilmės pažymėjimo sukūrimas

1. Šiuo reglamentu sukuriamas Europos vaiko kilmės pažymėjimas (toliau – pažymėjimas), kuris išduodamas naudoti kitoje valstybėje narėje ir sukelia 53 straipsnyje išvardytas pasekmes.
2. Pažymėjimo naudojimas yra neprivalomas.
3. Pažymėjimu nepakeičiami valstybėse narėse panašiais tikslais naudojami vidaus dokumentai. Vis dėlto pažymėjimas, išduotas naudoti kitoje valstybėje narėje, taip pat sukelia 53 straipsnyje išvardytas pasekmes valstybėje narėje, kurios institucijos jį išdavė pagal šį skyrių.

47 straipsnis

Pažymėjimo paskirtis

Pažymėjimas skirtas naudoti vaikui arba teisiniam atstovui, kuris kitoje valstybėje narėje turi prašyti pripažinti vaiko kilmės statusą.

48 straipsnis

Kompetencija išduoti pažymėjimą

1. Pažymėjimas išduodamas valstybėje narėje, kurioje nustatyta vaiko kilmė ir kurios teismai, kaip apibrėžta 4 straipsnio 4 dalyje, turi jurisdikciją pagal 6, 7 arba 9 straipsnį.
2. 1 dalyje nurodytos valstybės narės išduodančioji institucija, apie kurią Komisijai pranešta pagal 71 straipsnį, yra:
 - (a) 4 straipsnio 4 dalyje apibrėžtas teismas arba
 - (b) kita institucija, kuri pagal nacionalinę teisę yra kompetentinga spręsti vaiko kilmės klausimus.

Paraiška išduoti pažymėjimą

1. Pažymėjimas išduodamas vaikui (toliau – pareiškėjas) arba, jei taikytina, teisiniam atstovui pateikus paraišką.
2. Paraiškai pateikti pareiškėjas gali naudoti IV priede nustatytą formą.
3. Paraiškoje pateikiama toliau išvardyta informacija, kiek ji yra žinoma pareiškėjui ir kiek ji būtina tam, kad išduodančioji institucija galėtų patvirtinti tuos elementus, kuriuos patvirtinti pageidauja pareiškėjas; kartu su paraiška pateikiami visų atitinkamų dokumentų originalai arba kopijos, atitinkantys jų autentiškumui patvirtinti būtinas sąlygas, nedarant poveikio 50 straipsnio 2 dalies taikymui:
 - (a) pareiškėjo duomenys: pavardė(s) (jei taikytina, gimus turėta (-os) pavardė(s)), vardas (-ai), lytis, gimimo data ir vieta, pilietybė (jei žinoma), asmens kodas (jei taikytina), adresas;
 - (b) jei taikytina, pareiškėjo teisinio atstovo duomenys:

pavardė(s) (jei taikytina, gimus turėta (-os) pavardė(s)), vardas (-ai), adresas ir atstovavimo pagrindas;
 - (c) kiekvieno iš tėvų duomenys: pavardė(s) (jei taikytina, gimus turėta (-os) pavardė(s)), vardas (-ai), gimimo data ir vieta, pilietybė, asmens kodas (jei taikytina), adresas;
 - (d) vieta ir valstybė narė, kurioje įregistruota vaiko kilmė;
 - (e) elementai, kuriais pareiškėjas pagrindžia vaiko kilmę, pridedant vaiko kilmę nustatančio (-ų) privalomos teisinės galios dokumento (-ų), kuriuo (-ais) nustatoma vaiko kilmė, originalą arba kopiją, arba pateikiant vaiko kilmę patvirtinančius įrodymus;
 - (f) valstybės narės teismo, nustačiusio vaiko kilmę, kompetentingos institucijos, išdavusios privalomos teisinės galios autentišką dokumentą, kuriuo nustatoma vaiko kilmė, arba kompetentingos institucijos, išdavusios autentišką dokumentą, kuris neturi privalomos teisinės galios kilmės valstybėje narėje, tačiau toje valstybėje narėje turi įrodomąją galią, kontaktiniai duomenys;
 - (g) pareiškimas, kuriuo teigiama, kad, kiek pareiškėjui žinoma, nėra neišspręstų ginčų, susijusių su patvirtintinais elementais;
 - (h) visa kita informacija, kurią pareiškėjas laiko naudinga pažymėjimo išdavimo tikslais.

Paraiškos nagrinėjimas

1. Gavusi paraišką, išduodančioji institucija patikrina pareiškėjo pateiktą informaciją, pareiškimus, dokumentus ir kitus įrodymus. Ji savo iniciatyva atlieka tokiam patikrinimui atlikti būtinus tyrimus, jei tai yra numatyta arba leidžiama pagal jos nacionalinę teisę, arba prašo pareiškėjo pateikti papildomų įrodymų, kuriuos ji laiko būtinais.
2. Jeigu pareiškėjas negali pateikti atitinkamų dokumentų kopijų, atitinkančių jų autentiškumui patvirtinti būtiną sąlygą, išduodančioji institucija gali nuspręsti priimti kita forma pateikiamus įrodymus.
3. Tais atvejais, kai tai numatyta jos nacionalinėje teisėje ir pagal tą teisę nustatytais sąlygomis, išduodančioji institucija gali reikalauti pateikti pareiškimą prisiekiant arba, vietoj priesaikos, pateikti oficialų pareiškimą.
4. Taikydama šį straipsnį valstybės narės kompetentinga institucija, gavusi prašymą, suteikia kitos valstybės narės išduodančiajai institucijai informaciją, saugomą visų pirma civiliniuose, asmenų, gyventojų ir kituose registruose, kuriuose registruojami faktai, susiję su pareiškėjo vaiko kilmę, kai pagal nacionalinę teisę ta kompetentinga institucija būtų įgaliota pateikti tokią informaciją kitai nacionalinei institucijai.

51 straipsnis

Pažymėjimo išdavimas

1. Išduodančioji institucija nedelsdama išduoda pažymėjimą šiame skyriuje nustatyta tvarka, kai elementai, kuriuos reikia patvirtinti, yra nustatyti pagal taikytiną teisę dėl vaiko kilmės nustatymo. Ji naudoja V priede pateiktą formą.

Išduodančioji institucija neišduoda pažymėjimo visų pirma šiais atvejais:

- (a) jei ginčijami patvirtintini faktai arba
 - (b) jei pažymėjimas neatitiktų tiems patiems elementams taikomo teismo sprendimo.
2. Mokestis, renkamas už pažymėjimo išdavimą, negali būti didesnis už mokestį, renkamą už pažymėjimo išdavimą pagal nacionalinę teisę, pateikiant pareiškėjo vaiko kilmę patvirtinančius įrodymus.

52 straipsnis

Pažymėjimo turinys

Pažymėjime pateikiama ši informacija, jei taikytina:

- (a) valstybės narės išduodančiosios institucijos pavadinimas, adresas ir kontaktiniai duomenys;
- (b) valstybės narės teismo, nustačiusio vaiko kilmę, kompetentingos institucijos, išdavusios privalomos teisinės galios autentišką dokumentą, kuriuo nustatoma vaiko

kilmė, arba kompetentingos institucijos, išdavusios autentišką dokumentą, kuris neturi privalomos teisinės galios kilmės valstybėje narėje, tačiau toje valstybėje narėje turi įrodomąją galią, pavadinimas, adresas ir kontaktiniai duomenys, jei jie skiriasi;

- (c) bylos numeris;
- (d) išdavimo data ir vieta;
- (e) vieta ir valstybė narė, kurioje įregistruota vaiko kilmė;
- (f) pareiškėjo duomenys: pavardė(s) (jei taikytina, gimęs turėta (-os) pavardė(s)), vardas (-ai), lytis, gimimo data ir vieta, pilietybė (jei žinoma), asmens kodas (jei taikytina), adresas;
- (g) jei taikytina, pareiškėjo teisinio atstovo duomenys:

pavardė(s) (jei taikytina, gimęs turėta (-os) pavardė(s), vardas (-ai), adresas ir atstovavimo pagrindas;
- (h) kiekvieno iš tėvų duomenys: pavardė(s) (jei taikytina, gimęs turėta (-os) pavardė(s)), vardas (-ai), gimimo data ir vieta, pilietybė, asmens kodas (jei taikytina), adresas;
- (i) elementai, kuriais remdamasi išduodančioji institucija laiko save kompetentinga išduoti pažymėjimą;
- (j) taikytina teisė dėl vaiko kilmės nustatymo ir elementai, kuriais remiantis ši teisė buvo nustatyta;
- (k) pareiškimas, kuriuo Sąjungos piliečiai ir jų šeimos nariai informuojami, kad pažymėjimas neturi įtakos vaiko teisėms, kylančioms iš Sąjungos teisės, ir kad norint pasinaudoti šiomis teisėmis bet kuriomis priemonėmis galima pateikti tėvų ir vaiko giminystės ryšio įrodymą;
- (l) išduodančiosios institucijos parašas ir (arba) antspaudas.

53 straipsnis

Pažymėjimo sukeliamos pasekmės

1. Pažymėjimas sukelia pasekmes visose valstybėse narėse nereikalaujant taikyti jokios specialios procedūros.
2. Laikoma, kad pažymėjime tiksliai nurodyti elementai, nustatyti pagal taikytiną teisę dėl vaiko kilmės nustatymo. Laikoma, kad asmuo, kuris pažymėjime minimas kaip tam tikro tėvo ar motinos vaikas, turi pažymėjime nurodytą statusą.
3. Pažymėjimas yra galiojantis dokumentas, kuriuo remiantis vaiko kilmė įregistruojama atitinkamame valstybės narės registre, nedarant poveikio 3 straipsnio 2 dalies i punkto taikymui.

54 straipsnis

Patvirtintos pažymėjimo kopijos

1. Išduodančioji institucija pasilieka pažymėjimo originalą, o pareiškėjui arba teisiniam atstovui išduoda vieną ar daugiau patvirtintų kopijų.
2. Išduodančioji institucija 55 straipsnio 3 dalies ir 57 straipsnio 2 dalies tikslais sudaro asmenų, kuriems pagal 1 dalį buvo išduotos patvirtintos kopijos, sąrašą.

55 straipsnis

Pažymėjimo ištaisymas, pakeitimas ar panaikinimas

1. Išduodančioji institucija bet kurio teisėtą interesą įrodžiusio asmens prašymu arba savo iniciatyva ištaiso pažymėjimą, jeigu jame yra kanceliarinių klaidų.
2. Išduodančioji institucija bet kurio teisėtą interesą įrodžiusio asmens prašymu arba, jei tai galima pagal nacionalinę teisę, savo iniciatyva pakeičia arba panaikina pažymėjimą, jei nustatyta, kad pažymėjimas arba atskiri jame nurodyti elementai yra netikslūs.
3. Išduodančioji institucija apie visus pažymėjimo ištaisymus, pakeitimus ar jo panaikinimą nedelsdama informuoja visus asmenis, kuriems pagal 54 straipsnio 1 dalį buvo išduotos patvirtintos pažymėjimo kopijos.

56 straipsnis

Teisių gynimo priemonės

1. Pagal 51 straipsnį priimtus išduodančiosios institucijos sprendimus gali užginčyti pažymėjimą gauti ketinantis pareiškėjas arba teisinis atstovas.

Pagal 55 straipsnį ir 57 straipsnio 1 dalies a punktą priimtus išduodančiosios institucijos sprendimus gali užginčyti bet kuris teisėtą interesą įrodęs asmuo.

Ieškinys pareiškiamas teismui išduodančiosios institucijos valstybėje narėje, laikantis tos valstybės narės teisės.

2. Jeigu nagrinėjant 1 dalyje nurodytą ieškinį nustatoma, kad išduotas pažymėjimas yra netikslus, kompetentingas teismas ištaiso, pakeičia ar panaikina pažymėjimą arba užtikrina, kad išduodančioji institucija ištaisytų, pakeistų arba panaikintų pažymėjimą.

Jeigu nagrinėjant 1 dalyje nurodytą ieškinį nustatoma, kad atsisakymas išduoti pažymėjimą buvo nepagrįstas, kompetentingas teismas išduoda pažymėjimą arba užtikrina, kad išduodančioji institucija iš naujo įvertintų šį atvejį ir priimtų naują sprendimą.

57 straipsnis

Pažymėjimo galiojimo sustabdymas

1. Pažymėjimo galiojimą gali sustabdyti:
 - (a) išduodančioji institucija bet kurio teisėtą interesą įrodžiusio asmens prašymu, kol pažymėjimas bus pakeistas ar panaikintas pagal 55 straipsnį, arba
 - (b) teismas bet kurio asmens, turinčio teisę užginčyti pagal 56 straipsnį priimtą išduodančiosios institucijos sprendimą, prašymu, kol bus išnagrinėtas toks ieškinys.
2. Išduodančioji institucija arba prireikus teismas apie pažymėjimo galiojimo sustabdymą nedelsdami informuoja visus asmenis, kuriems pagal 54 straipsnio 1 dalį buvo išduotos patvirtintos pažymėjimo kopijos.

Pažymėjimo galiojimo sustabdymo laikotarpiu negali būti išduodama jokių kitų patvirtintų pažymėjimo kopijų.

VII SKYRIUS

SKAITMENINIS RYŠYS

58 straipsnis

Ryšio palaikymas per Europos elektroninės prieigos punktą

1. Europos elektroninės prieigos punktas, sukurtas Europos e. teisingumo portale pagal [Skaitmeninimo reglamento] 4 straipsnį, gali būti naudojamas fizinių asmenų arba jų teisinių atstovų ir valstybių narių teismų arba kitų kompetentingų institucijų elektroniniam ryšiui palaikyti šiais klausimais:
 - (a) dėl teismo proceso dėl sprendimo, kad nėra pagrindo atsisakyti pripažinti teismo sprendimą ar autentišką dokumentą dėl vaiko kilmės, arba teismo proceso dėl atsisakymo pripažinti teismo sprendimą ar autentišką dokumentą dėl vaiko kilmės;
 - (b) dėl Europos vaiko kilmės pažymėjimo paraiškos, išdavimo, ištaisymo, pakeitimo, atšaukimo, sustabdymo arba teisių gynimo procedūrų.
2. Elektroniniams ryšiams pagal 1 dalį taikoma [Skaitmeninimo reglamento] 4 straipsnio 3 dalis, 5 straipsnio 2 ir 3 dalys, 6 straipsnis, 9 straipsnio 1 ir 3 dalys bei 10 straipsnis.

59 straipsnis

Komisijos vykdomas įgyvendinimo aktų priėmimas

1. Elektroninių ryšių tikslais pagal 58 straipsnio 1 dalį Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriuose išdėstyta:
 - (a) techninės specifikacijos, kuriomis apibrėžiami elektroninėmis priemonėmis palaikomo ryšio būdai;
 - (b) ryšių protokolų techninės specifikacijos;
 - (c) informacijos saugumo tikslai ir atitinkamos techninės priemonės, užtikrinančios minimalius informacijos saugumo standartus ir aukšto lygio kibernetinį saugumą tvarkant ir perduodant informaciją;
 - (d) minimalūs prieinamumo tikslai ir galimi techniniai reikalavimai elektroniniams ryšiams per decentralizuotą IT sistemą.
2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti įgyvendinimo aktai priimami taikant 62 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą.
3. 1 dalyje nurodyti įgyvendinimo aktai priimami per [2 metus nuo šio reglamento įsigaliojimo].

60 straipsnis

Bazinio sistemos modelio programinė įranga

1. Komisija yra atsakinga už bazinio sistemos modelio programinės įrangos, kurią valstybės narės gali pasirinkti naudoti kaip savo galinę sistemą vietoj nacionalinės IT sistemos, sukūrimą, techninę priežiūrą ir plėtrą. Bazinio sistemos modelio programinės įrangos sukūrimas, techninė priežiūra ir plėtra finansuojami iš Sąjungos bendrojo biudžeto.
2. Komisija nemokamai teikia, prižiūri ir remia bazinio sistemos modelio programinę įrangą.

61 straipsnis

Decentralizuotos IT sistemos, Europos elektroninės prieigos punkto ir nacionalinių IT portalų išlaidos

1. Kiekviena valstybė narė padengia decentralizuotos IT sistemos prieigos punkto įrengimo, eksploatavimo ir techninės priežiūros savo teritorijoje išlaidas.
2. Kiekviena valstybė narė padengia nacionalinių IT sistemų sukūrimo ir pritaikymo sąveikai su prieigos taškais išlaidas, taip pat tų sistemų administravimo, veikimo ir techninės priežiūros išlaidas.
3. Valstybėms narėms neužkertamas kelias teikti paraiškas dėl dotacijų 1 ir 2 dalyse nurodytai veiklai remti pagal atitinkamas Sąjungos finansines programas.
4. Komisija padengia visas išlaidas, susijusias su elektroninių ryšių palaikymo įvedimu per Europos elektroninės prieigos punktą pagal 58 straipsnio 1 dalį.

62 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 182/2011³⁶.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

VIII SKYRIUS

DELEGUOTIEJI AKTAI

63 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

Komisijai pagal 64 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl I–V priedų dalinio pakeitimo, siekiant tuos priedus atnaujinti ar padaryti jų techninius pakeitimus.

64 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.
2. 63 straipsnyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui nuo [šio reglamento įsigaliojimo datos].
3. Taryba gali bet kada atšaukti 63 straipsnyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jam nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą, Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama praneša Tarybai.

³⁶ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

6. Pagal 63 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Tarybai apie šį aktą dienos Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.
7. Europos Parlamentas informuojamas apie Komisijos deleguotųjų aktų priėmimą, bet kokį prieštaravimą jų atžvilgiu ar Tarybos sprendimą atšaukti deleguotuosius įgaliojimus.

IX SKYRIUS

BENDROSIOS IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

65 straipsnis

Legalizavimas ar kiti panašūs formalumai

Taikant šį reglamentą negali būti reikalaujama legalizavimo ar kitų panašių formalumų.

66 straipsnis

Ryšys su egzistuojančiomis tarptautinėmis konvencijomis

1. Šis reglamentas nedaro poveikio tarptautinėms konvencijoms, kurių šalys šio reglamento priėmimo metu yra viena ar kelios valstybės narės ir kuriose išdėstytos nuostatos dėl šiuo reglamentu reglamentuojamų klausimų.
2. Tačiau valstybių narių santykiuose šis reglamentas yra viršesnis už dviejų ar daugiau valstybių narių tarpusavyje sudarytas konvencijas tais aspektais, kuriais tomis konvencijomis reglamentuojami šio reglamento klausimai.
3. Šis reglamentas neturi įtakos 1993 m. gegužės 29 d. Hagos konvencijai dėl vaikų apsaugos ir bendradarbiavimo tarptautinio įvaikinimo srityje.
4. Šis reglamentas neturi įtakos Tarptautinės civilinės būklės komisijos konvencijoms Nr. 16, 33 ir 34.

67 straipsnis

Konvencijų sąrašas

1. Likus [6 mėnesiams iki šio reglamento taikymo pradžios datos] valstybės narės praneša Komisijai apie konvencijas, nurodytas 66 straipsnio 1 dalyje. Po šios datos valstybės narės praneša Komisijai apie bet kurias iš šių konvencijų denonsavimą.
2. Per šešis mėnesius nuo 1 dalyje nurodytų pranešimų gavimo Komisija Europos e. teisingumo portale paskelbia:

- (a) 1 dalyje nurodytų konvencijų sąrašą;
- (b) 1 dalyje nurodytų denonsavimų sąrašą.

68 straipsnis

Duomenų apsauga

1. Šiam reglamentui taikyti reikalingus asmens duomenis tvarko valstybių narių teismai ar kitos kompetentingos institucijos vaiko kilmės nustatymo tarpvalstybiniais atvejais bei vaiko kilmės pripažinimo, susijusio su vaiko kilmės nustatymu pagal II skyrių, liudijimų išdavimo pagal 29, 37 ir 45 straipsnius, Europos vaiko kilmės pažymėjimo išdavimo pagal 51 straipsnį, dokumentų dėl vaiko kilmės pripažinimo pagal 26 straipsnį pateikimo, sprendimo, kad nėra pagrindo atsisakyti pripažinti vaiko kilmę pagal 25 straipsnį, gavimo arba prašymo atsisakyti pripažinti vaiko kilmę pagal 32 straipsnį tikslais.
2. Asmens duomenų tvarkymas pagal šį reglamentą ribojamas tiek, kiek tai būtina 1 dalyje nustatytiems tikslams, nepažeidžiant tolesnio duomenų tvarkymo archyvavimo tikslais siekiant viešojo intereso pagal BDAR 5 straipsnio 1 dalies b punktą ir 89 straipsnį.
3. Pagal šį reglamentą valstybių narių teismai arba kitos kompetentingos institucijos laikomi duomenų valdytojais, kaip apibrėžta BDAR 4 straipsnio 7 dalyje.
4. Šiam reglamentui taikyti reikalingus asmens duomenis tvarko Komisija, kiek tai susiję su fizinių asmenų arba jų teisinių atstovų ir valstybių narių teismų arba kitų kompetentingų institucijų per Europos elektroninės prieigos punktą decentralizuotoje IT sistemoje elektroniniu ryšiu.
5. Asmens duomenų tvarkymas pagal šį reglamentą atliekamas tik tiek, kiek tai yra būtina 4 dalyje nustatytiems tikslams pasiekti.
6. Pagal šį reglamentą Komisija laikoma duomenų valdytoja, kaip apibrėžta BDAR 3 straipsnio 8 dalyje.

69 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Šis reglamentas taikomas [šio reglamento taikymo pradžios data] arba po šios datos pradėtiems teismo procesams ir oficialiai parengtiems arba užregistruotiems autentiškiems dokumentams.
2. Nepaisant to, kas išdėstyta 1 dalyje, jei vaiko kilmė buvo nustatyta pagal vieną iš teisių, nustatytų kaip taikytinų pagal III skyrių valstybėje narėje, kurios teismai turi jurisdikciją pagal II skyrių, valstybės narės pripažįsta:
 - (a) teismo sprendimą, kuriuo nustatoma vaiko kilmė kitoje valstybėje narėje vykstant teisminiam procesui, pradėtam iki [šio reglamento taikymo pradžios data], ir

- (b) autentišką dokumentą, kuriuo nustatoma vaiko kilmė, kuris turi privalomą teisinę galią kilmės valstybėje narėje ir kuris oficialiai parengtas arba užregistruotas iki [šio reglamento taikymo pradžios data].

IV skyrius taikomas šioje dalyje nurodytiems teismo sprendimams ir autentiškiems dokumentams.

- 3. Nepaisant to, kas išdėstyta 1 dalyje, valstybės narės priima autentišką dokumentą, kuris neturi privalomos teisinės galios kilmės valstybėje narėje, tačiau toje valstybėje narėje turi įrodomąją galią, jeigu tai akivaizdžiai neprieštarauja valstybės narės, kurioje prašoma priimti, viešajai tvarkai (*ordre public*).

V skyrius taikomas šioje dalyje nurodytiems autentiškiems dokumentams.

70 straipsnis

Peržiūra

- 1. Iki [5 metai nuo šio reglamento taikymo pradžios datos] Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui šio reglamento taikymo ataskaitą, įskaitant praktinių problemų, su kuriomis susidurta, vertinimą kartu su valstybių narių pateikta informacija. Kai būtina, prie ataskaitos pridedamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.
- 2. Valstybės narės Komisijos prašymu jai pateikia šio reglamento veikimo ir taikymo vertinimui atlikti svarbią informaciją (jei turi), nurodydamos:
 - (a) prašymų dėl atsisakymo pripažinti teismo sprendimą arba autentišką dokumentą, kuriuo nustatoma vaiko kilmė ir kuris turi privalomąją teisinę galią kilmės valstybėje narėje pagal 32 straipsnį, skaičių ir atvejų, kai atsisakymas pripažinti buvo patvirtintas, skaičių;
 - (b) atitinkamai pagal 33 ir 34 straipsnius pateiktų apeliacinių skundų skaičių;
 - (c) prašymų, kuriais ginčijamas autentiško dokumento turinys, kuris neturi privalomos teisinės galios kilmės valstybėje narėje, tačiau toje valstybėje narėje turi įrodomąją galią, skaičių ir atvejų, kai toks užginčijimas buvo sėkmingas, skaičių;
 - (d) išduotų Europos vaiko kilmės pažymėjimų skaičių ir
 - (e) išlaidas, patirtas pagal šio reglamento 61 straipsnio 2 dalį.

71 straipsnis

Informacija, kurią reikia pranešti Komisijai

- 1. Valstybės narės Komisijai praneša apie:

- (a) institucijas, įgaliotas rengti arba registruoti autentiškus dokumentus dėl vaiko kilmės, kaip nurodyta 4 straipsnio 6 punkte;
 - (b) teismus ir institucijas, kurių kompetencijai priklauso 29, 37 ir 45 straipsniuose nurodytų liudijimų išdavimas, ir teismus bei institucijas, kurių kompetencijai priklauso 38 straipsnyje nurodytų liudijimų taisymas;
 - (c) teismus, kurių kompetencijai priklauso nagrinėti prašymus priimti sprendimą, kad nėra pagrindų atsisakyti pripažinti teismo sprendimą pagal 25 straipsnį, ir teismus, kurių kompetencijai priklauso nagrinėti prašymus atsisakyti pripažinti teismo sprendimą pagal 32 straipsnį ir apeliacinius skundus dėl teismo sprendimų dėl tokių prašymų atsisakyti priimti sprendimą atitinkamai pagal 33 ir 34 straipsnius, ir
 - (d) teismus ir institucijas, kurių kompetencijai priklauso Europos vaiko kilmės pažymėjimo išdavimas pagal 51 straipsnį, ir teismus, kurių kompetencijai priklauso nagrinėti 56 straipsnyje nurodytas teisių gynimo procedūras.
2. Valstybės narės perduoda Komisijai 1 dalyje nurodytą informaciją iki [6 mėnesiai nuo šio reglamento įsigaliojimo datos].
 3. Valstybės narės praneša Komisijai apie visus 1 dalyje nurodytos informacijos pasikeitimus.
 4. Komisija 1 dalyje nurodytą informaciją viešai skelbia tinkamomis priemonėmis, be kita ko, Europos e. teisingumo portale.

72 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis pradamas taikyti nuo [pirmosios mėnesio dienos po 18 mėnesių nuo šio reglamento įsigaliojimo datos].

Tačiau 71 straipsnis taikomas nuo [šio reglamento įsigaliojimo datos].

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas*